

دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی

زنجیره ی روشنبیری

*

خاوه نی ئیمتیا ز: شهوکه ت شیخ یه زدین

سه رنووسه ر: به دران شه همه د هه بیب

***

آراس

په رینه وهیه به ره و سه رفرازی

ناوونیشان: دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی آراس، گه ره کی خانزاد، هه ولتیر

س. پ. ژماره: ۱

www.araspublisher.com

ئاراس

په پښه وويه بهره و سرفرازی

روشنییران کاره کانی ده زگای ئاراس هه لده سه نگیین

ناوی کتیب: ئاراس په پښه وويه بهره و سرفرازی

بلا وکراوه ی ئاراس - ژماره: ۱۳۹

دهر هیتانی هونه ری: به دران نه حمده حبیب

به رگ: شکار عه فان نه قشبه ندی

خوشنوسیی به رگ: محمه د زاده

پیت لیدان: نه میر داود + ره هیل ره شید + نادیه عزیز

هه له گری: شیرزاد فه قی ئیسما عیل

سه ره پر شتی کار ی چاپخانه: ئا وره حمان مه حمود

چاپی به که م - چاپخانه ی وه زاره تی په روه رده، هه ولیر - ۲۰۰۲

له کتیب خانه ی به رتیه به رایه تی گشتی روشنیری و هونه له هه ولیر ژماره

(۱۳۹) ی سالی ۲۰۰۲ ی دراوه تی

به ناوی خوی مهزن و دلخوان

بؤ: دهزگای چاپ و بلاوکرده و هی ناراس-ی تیکوشه

سلاو و پیز

به سوپاسه وه هر (۹) کتیبه که ی دهزگاکه تانم پین گه یشته که به دیاری نارد بووتان. به راستی له رووی ناوهروک و شیوه وه کتیبی زور به نرخن، بویه پر به دل دهستخوشیتان لی ده کم و نومیده وارم هر وهک به لیتنتان داوه له ماوه ی سالی ۱۵۲۰۰۱ هه ولیر له بواری بلاوکرده و هی کتیب و پشتیوانی له کولتوری ره سنی کوردیدا پله ی یه کم وده دست بیتن. هر شاد و سهر فرازین.

براتان

مسعود بارزانی

۲۰۰۱/۱/۱۷

***

بؤ: به پیز دهزگای چاپ و بلاوکرده و هی ناراس

سلاو و پیز

به خوشحالییه وه هر (۶) کتیبه چاپکراوه کانی نه م دواییه تانم پین گه یشته. زوریش خوشحال بووم به چاپکردنی ههردوو بهرگی دیوانی (حه سیب قه ره داغی) و لهم باره یه وه، دهستخوشیتان لی ده کم و هیوای سهرکه و تنتان بؤ ده خوازم له پیناو زیاتر خزمه تکردنی که له پووری کوردیمان. له گه ل پیز و خوشه ویستیم بؤ هه موو لایه کتان.

براتان

مسعود بارزانی

۲۰۰۲/۳/۵

***

پارتی و میولرانی کوردستان
سازگ

لایحه
الذی یقره لایحه و لایحه کوردستانی

به سزگاک به دران

سرویلی گه م

دیوانی پیره میر که تازو له دوزگای

ناراسی چاپ کرده و به ریاری بوختان نارده بو

به ده ستم گه بیت، زور سوپاسان

ده که م بو نه خیارانی نه م کاره چاک و پروزه

ده ستان خوئی و هه برین

مسعود بارزانی

۲۰۰۱/۹/۱۰

بۆ: دەزگای چاپ و بلاوکردنەۋەى ئاراس

سلاۋىكى گەرم

جىڭگەى خۇيە تى سۇپاس و پشتىگىرى خۇماتتان پىن راگە يەنەن لە خزمە تىكرىنتان لە كاروانى چاپ و بلاو كراۋە كانتان، كە بە شىكى گەۋرەى لە كىتەب خانەى كوردى گرتوۋە، ئومىدەۋارىن ئەم كاروانە رۇشنىبىرە تان زىاتر پىشكەۋتوۋ و فراوانتر بىت لە پىناۋ خزمە تىكرىن بە بزاقى كوردى، كە لە ماۋە يەكى كورتدا خزمە تىكى پىرۆز و بەرچاۋ تان كىردوۋە. جارىكى تىش سۇپاستان دەكە بىن و ھىۋاى سەركەۋتنتان بۆ دەخۋازىن.

جەۋھەر نامق سالم

سكىرتىرى مەكتەبى سىياسى

۲۰۰۱/۲/۶

***

براىانى بەرپىز لە دەزگای چاپ و بلاوکردنەۋەى ئاراس

سلاۋ و پىز

پىر بەدل سۇپاس و دەستخۇشيتان لى دەكەم بۆ ئەۋ كۆمەلە كىتەبە بەنرخانەى كە لەم دوايىبەدا بەچاپتان گە ياندىۋو و بەدىارى ناردىۋوتان، بە تايىبە تى دىۋانە بەنرخەكەى مام ھەژار كە بەراستى لە بەرگىكى قەشەنگ و جوان و پىكۋىپىك دەرچوۋە. دوۋبارە دەستخۇشيتان لى دەكەم و ھەر سەرفراز و سەركەۋتوۋىن.

براتان: سىداد بارزانى

۲۰۰۱/۱/۲۸

***

بۆ/ ھەفالانى بەرپىز و خۇشەۋىستىم لە دەزگای چاپ و بلاوکردنەۋەى ئاراس

سلاۋ و پىز

بەسۇپاسىكى زۆرۋە ئەۋ چۈر بەرھەمە تازە يەى دەزگا بەرپىز و خزمە تىگۈزارەكە تانم بەدەست گە يىشت كە بۆتان ناردىۋوم. جارىكى تر و پىراى سۇپاس و پىزانىن ئومىدى بەردەۋامى و سەركەۋتنتان بۆ دەكەم، ئەمىرۆ لەسەردەم و ھەلومەرجى دىۋىكراتىيەت و ئازادى كوردستانى فىدراىدا (ئاراس) سەرچاۋە يىكى گىرنگى بلاو كىردنەۋە و دەۋلە مەندىكرىنى كىتەب خانەى كوردى و مېژۋوى گە لەكە مانە و بەرھەمى سىياسى و

رۇشنىبىرى و كۆمەلە يە تىيىبە كە بەجۋاتتىرىن لاپەرە و بەرگ و دەرهىنانى ھونەرى پىشكەش بە خۇيىدەۋارى و رۇشنىبىرى و نىشتەمانپەرۋەر و دىلسۇزانى كورد و كوردستان دەكرىت... خەرمانى چاپ و بلاو كىردنەۋە تان ھەر زۆر و بەردەۋام و پىر بەرەكەت. لەگەل رىزىم...

براتان: مسعود سالىبى

۲۰۰۲/۴/۸

په‌یفه‌ک بۆ ناراس: له‌ دوا‌ی سه‌ره‌ه‌ل‌دانه‌ مه‌زن و میژوو‌ییبه‌که‌ی کوردستانی خۆشه‌ویستمان باری رۆشنیبری به‌شێوه‌یه‌کی گشتی و به‌رچاو گه‌شه‌ی کرد. رۆشنیبری کوردستانی له‌هه‌ر پله‌یه‌که‌دا بن ده‌ستیان کرد به‌بلا‌و‌کردنه‌وه‌ی به‌ره‌مه‌کانی خۆیان، له‌ وتار و نامیلکه و کتیب، که‌ ئه‌مه‌ خۆی له‌ خۆیدا پیدا‌ویستییبه‌که‌ی له‌ میژینه‌ی گه‌ل و ولاته‌که‌مان بوو، به‌لام یان ریگای لێ گیرابوو یاخود ده‌ویسترا به‌پیتچه‌وانه‌ به‌لکو‌ دژی نارمانجه‌کانی ئه‌و پیدا‌ویستییبه‌ ئاراسته‌ بکری و، به‌دیدی من ریگه‌ لێ‌ گرتن باشتر بووه‌.

دامه‌زراندنی ده‌زگای چاپ و بلا‌و‌کردنه‌وه‌ی ناراس خۆی له‌ خۆیدا وه‌رچه‌رخانیکی پۆژه‌تیفانه‌بوو له‌ باری بزافی رۆشنیبری کوردستاندا که‌ به‌ده‌یان به‌ره‌مه‌ی نووسه‌رانی تازه و کۆنی به‌چاپ گه‌یاند و به‌ده‌یان نامیلکه و کتیبی تر که‌ هه‌ندیکیان یان نه‌ما‌بوون یانیش به‌ده‌گه‌مه‌ن به‌ده‌ست ده‌کو‌وتن دووباره‌ چاپی کردنه‌وه‌ و، به‌فراوانی که‌وتنه‌ کتیبخانه‌کان و به‌رده‌ستی خه‌لکی. ناکرێ مرۆف سوپاسگوزارتان نه‌بی بۆ ئه‌م کاره‌ پیروژ و گرنگی که‌ ده‌زگای ناراس به‌ئه‌نجامی گه‌یاند نه‌خاسمه‌ کتیبه‌کان پێوه‌ندیان نه‌ به‌که‌سانی دیاریکراو، نه‌ به‌زمانیکی دیاریکراو و، نه‌ له‌سه‌ر بابه‌تی دیاریکراو، ئه‌مه‌ مۆرکی نه‌ته‌وا‌یه‌تی و نیشتمانپه‌روه‌ری به‌ده‌زگاو ده‌چه‌سپینی.

پێژێکی تایبه‌تیم بۆ سه‌رۆکی حکومه‌تی هه‌رێم جه‌نابی کاک نیچیرقان بارزانی، بۆ به‌واقیعی کردنی ئه‌و خه‌ونه‌ی ده‌یان نووسه‌ر و هه‌زاران خۆینه‌وار و رۆشنیبر.

سوپاسی خاوه‌نی ئیمتیاز کاک شه‌وه‌کت شیخ یه‌زدین که‌ خۆی له‌م بواره‌دا هه‌م خاوه‌ن به‌ره‌م و هه‌م پشتیوان بووه‌ و، ده‌وری کاک به‌دران ئه‌حمه‌د له‌ پووی نه‌ک ته‌نفیزی به‌لکو‌ به‌ستنی پێوه‌ندییه‌کی به‌رچاو له‌ نێوان نووسه‌ران و خۆینه‌ران له‌ لایه‌ک و، له‌ لایه‌کی تره‌وه‌ نێوان ده‌زگای ناراس و نووسه‌ران و رۆشنیبران، که‌ ئه‌مه‌ مایه‌ی سه‌رکه‌وتنی ئه‌م ده‌زگایه‌ بووه‌ له‌م ۴۲ مانگی رابردووی ته‌مه‌نی.

په‌یفه‌که‌م ئه‌وه‌یه‌: **گه‌لیک ولاتی‌ک خاوه‌ن ئه‌م سه‌روه‌ته‌ رۆشنیبرییه‌ و، ئه‌م سه‌روه‌ته‌ رۆشنیبری خاوه‌نی ئه‌م خه‌لکه‌ی به‌م شێوه‌یه‌ مشووری به‌خوات، نابێ په‌سه‌ن نه‌بێ و، پیروزی و سه‌رکه‌وتنی ده‌بێ به‌خه‌باتی رۆله‌ دلسۆزه‌کانیه‌وه‌ مسۆگه‌ر بێ.** به‌رده‌وام و گه‌شه‌تر و سه‌رکه‌وتووتر بێ ناراس.

فاضل میرانی

***

وه‌رگرتنی هه‌لسه‌نگاندن و راو‌بۆ‌چوونی خۆینه‌ران له‌سه‌ر ده‌زگاکه‌تان کاریکی زۆر باشه‌ و ده‌ستخۆشیتان لێ ده‌که‌م. به‌و هیوا‌یه‌ی خۆشتان له‌ ژێر رۆشنایی پێشنیار و تیبینییبه‌کانی خۆینه‌ران و شاره‌زایانی بواری چاپی کتیب، بتوانن له‌ قاوغیکی زانستیدا هه‌لسه‌نگاندنی کاره‌کانی رابردووتان بکه‌ن، تاکو‌ ته‌یار و ناماده‌تر بتوانن به‌ره‌و داها‌توو هه‌نگاو‌بێتن و به‌ره‌می پوخت و به‌هێتر پێشکه‌ش به‌کتیبخانه‌ی کوردی بکه‌ن. وێرای ده‌ستخۆشی و ئومیدی سه‌رکه‌وتنم بۆتان وا‌ چهند پێشنیاریک بۆ زیاتر پێشخستی بواری چاپ له‌ کوردستان ده‌خه‌مه‌پوو به‌و هیوا‌یه‌ی سووده‌بخش بیت.

۱- کتیبه‌ چاپکراوه‌کان ته‌نیا کوردی و عه‌ره‌بی بووه‌، پێشنیار ده‌که‌م ده‌زگاکه‌تان سروسشتیکی کوردستانی وه‌رگرت و با چه‌تری خۆی فراوانتر بکات و هه‌ول بدریت کتیب بواری میژوو و که‌لتوری ئه‌ده‌بی کوردی به‌زمانه‌کانی تریش بلا‌و بکاته‌وه‌. تا هه‌م ئه‌و کوردانه‌ی له‌ شاره‌زاییان له‌ زمانی کوردی نییه‌ و هه‌م نه‌ته‌وه‌ دراوسێبه‌کانیش به‌ئه‌ده‌ب و که‌لتوو و میژوو‌ی کورد ناشنا‌ بێن.

۲- هه‌ول بدریت به‌پله‌ی به‌که‌م گرینگی به‌چاپکردن و ساغکردنه‌وه‌ی ده‌ستنووسه‌ کۆنه‌کان بدریت بۆ ئه‌وه‌ی هه‌رچی زووتره‌ له‌ فه‌وتان و له‌ناو‌چوون رزگاربان ببیت.

۳- کتیبه‌کانی له‌ نۆبه‌تی چاپدا، لای ئێه‌و به‌چه‌شنیک پۆلێن بکری‌ن که‌ به‌پیتی پیتوستی ئیستای کوردستان بیت. بۆ نمونه‌ له‌ زۆر کات و سات ده‌رفه‌تی له‌ چاپدانی کتیبی ئه‌ده‌بی هه‌بووه‌، به‌لام بواری به‌کتیبی میژوو‌ی و سیاسی و هزری کورد نه‌دراوه‌، بۆیه‌ پیتوسته‌ گرینگی به‌و بابه‌تانه‌ بدریت که‌ کتیبخانه‌ی کوردی تیا‌یدا هه‌ژاره‌.

۴- پیتوسته‌ په‌ره‌ به‌ بواری وه‌رگێران بدریت و کاری وه‌رگێران به‌و که‌سانه‌ بسپێدریت که‌ شاره‌زاییه‌کی باشیان له‌و زمانه‌ هه‌بیت که‌ کتیبه‌ مه‌به‌سته‌کانی پێ نووسراوه‌. چونکه‌ له‌ بواری وه‌رگێراندا، شاره‌زایی وه‌رگێر له‌ زمانی کتیبه‌که‌ به‌که‌م فاکته‌ری سه‌رکه‌وتنی کاره‌که‌ و گه‌یاندنی مه‌به‌سته‌که‌یه‌.

۵- له‌ پووی ده‌ره‌یتانی هونه‌رییه‌وه‌ چ له‌ به‌رگ و چ له‌ ناوه‌رۆک، گرینگی زیاتری پێ بدریت و به‌رگه‌کان ته‌نیا تیکه‌لا‌و‌کردنی رهنه‌گه‌کان نه‌بیت به‌لکو‌ به‌شێوه‌یه‌کی ساده‌ ده‌ربری بابه‌تی کتیبه‌که‌ بیت. بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ ده‌کرێ سوود له‌ ته‌زموونی ده‌زگا‌ ناو‌اره‌کانی بواری چاپ و بلا‌و‌کردنه‌وه‌ وه‌رگێریت، چونکه‌ جوانیی روخساری کتیب خۆی هۆکاریکی گرینگی بۆ راکێشانی خۆینه‌ر بۆ لای خۆی.

۶- هه‌ول بده‌ن به‌به‌ستنی کۆر و سمینار و ته‌نانه‌ت کۆنفراسی زانستی پلانی وا

دابىنن كە دەزگاكە تان رۆلى ھەببەت لە پەرەسەندن و بلاو كەردنەوھى (فەرھەنگى خۆتەندەوھى) لە ناو جەماوەر. چونكە بېتگومان گەر فەرھەنگى كىتەب خۆتەندەوھى لە ناو جەماوەر پەرەى سەند، ئاستى وشىيارى كۆمەلايەتى و سىياسى و نەتەوھىيە لە ناو گەلەكەماندا بەرز دەبىتەوھى. لە گەل رۆزماندا...

براتان: مسرور بارزانى

***

پروگرامى كارکردنى دەزگای ئاراس:

ئاراس

ھەلگىرى پەيامى پىرۆزى رۆشنىبىرىي نەتەوايەتى و رەسەنى كوردىيە

شەوكت شىخ يەزدىن
وھزىرى كاروبارى ئەنجومەنى وھزىران

يەكەت لە ئەركە بەرچا و رەچاوكراوھكانى كابينەى چوارەمى ھكۆمەتى ھەرتىمى كوردستان برتتى بوو لە بايەخ پىدانى بزوتنەوھى رۆشنىبىرى و ھونەرى كوردى. يەكەت لە سىما ديارەكانى ماوھى دوو سالى رابردووش ئەو جموجۆلە فرەوانەى رۆشنىبىرى و ھونەرى و، لىشاوى چاپەمەنىيە بوو كە ھەرتىمى كوردستانى گرتووتەوھى. بەرپۆز نىچىرغان بارزانى سەرۆكى ھكۆمەتى ھەرتىمى كوردستان چ لە راپۆرتەكانى ھكۆمەت و چ لە بۆنە جۆراوجۆرەكاندا ھەمىشە دووپاتى سووربوونى خۆى لە پشتىوانىيى بزوتنەوھى رۆشنىبىرىي كوردى كرووتەوھى. بەرپۆزىيان لە پالپشتى كوردى ئەم بزوتنەوھىيەدا جى پەنجەيەكى گەورەيان ھەبوو و يەكەت بوونە لە خەمخۆر و دلۆزەكانى زمان و رۆشنىبىرىي كوردى.

دەزگای ئاراسىش يەكەت بوو لە بايەخەكانى بەرپۆزىيان بەرپۆزىبىرىي كوردى، ئەم دەزگايە، سەرەپاى تەمەنى كورتى، لەم ماوھىيەدا يەكەت بوو لە كۆلەگە گرینگەكانى ئەو بزوتنەوھى رۆشنىبىرىيە و توانىويەتى پىناسەيەكى تايبەت پۆ خۆى دروست بكات و، شۆپىتىكى شىاو لە دللى جەماوهرى ئەدەب و رۆشنىبىرىي دۆستى كوردستان بگرت. ھىوادارىشەن زياتر بەردەوام بىن لە ھەلگرتنى ئەو ئەركە پىرۆزە و، بتوانى پەيامى خزمەت بەكۆلتورى رەسەنى كوردى بەشپۆھەكى فرەوانتر بگەيىنى.

يەكەت لە رۆوھكانى چەوسانەوھى و بئەستىبى ميللەتى كورد لە سەدەى رابردوودا، چەوساندەوھى رۆشنىبىرىي و زمان و كەلەپوورى نەتەوايەتى بوو. لەبەرئەوھى كۆلتورى و زمان پىناسەى يەكەمى بوونى ھەر نەتەوھىيەكە، دەيانويست ئەم پىناسەيە لە كورد بستىنەوھى يان لىبى بشپۆتەن. ئەمپۆز كە دەبىن دەزگای ئاراس شان بەشانى چەندان دەزگا و دامەزراوھى تر لە كوردستانى سەرفرازدا رىگەى ئەم خزمەتەى گرتووتە پىش و، ھەموو مانگ و ھەموو ھەفتەيەك تۆزى لەبىرچوونەوھى لە كۆمەلەيەك دەستنوسى ناوازە و بەنرخى نووسەران و ئەدىبان و ھەرگىپرانى كورد دەتەكەتتى و لە چاپىكى ناياب

و پازاوه‌دا دهیانخاته به‌ردهستی خوینه‌ری تینووی کورد، ئوخه‌ی ده‌که‌ویتیته دل و ده‌روومان و هه‌ست به‌شانازی و سه‌رکه‌وتیتیکی تازه ده‌که‌ین.

په‌یامی یه‌که‌می ئه‌م ده‌زگایه، وه‌ک له‌ سه‌ره‌تاوه‌ ریمان‌گه‌یاندوه‌، زیندوو‌کردنه‌وه‌ و بو‌ژاندنه‌وه‌ی رۆشنییری نه‌ته‌واپه‌تی و که‌له‌پووری په‌سه‌نی کورده‌واریه‌. ئه‌رکی ناراس بلا‌و‌کردنه‌وه‌ی رۆشنییری هاوسه‌رده‌م و خزمه‌تکردنی زمان و هونه‌ر و ئه‌ده‌بیاتی کوردیه‌. ئه‌و به‌ره‌مانه‌ش که‌ه‌تا ئه‌مرۆ ئه‌م ده‌زگایه‌ پیتشکیشی کردوون، ئه‌گه‌ر به‌راوردی بکه‌ین له‌گه‌ل که‌میی ماوه‌که‌ و گه‌روگرتی چاپ و که‌میی که‌ره‌سته، هه‌ست ده‌که‌ین هه‌نگاویتیکی گه‌وره‌ و که‌له‌مبازتیکه‌ له‌ چاپه‌مه‌نیی کوردیدا.

لیره‌دا، زۆر به‌پیتووستی نازانم په‌سنی ئه‌و کارانه‌ بده‌م که‌ تا ئه‌مرۆ به‌ئه‌نجام که‌یه‌نراون. خوینه‌ران و رۆشنییرانی کورد زیاتر سه‌ریشکن له‌م جو‌ره‌ هه‌لسه‌نگاندانه‌. به‌لام ده‌مه‌وی به‌کورتی ناماژه‌ به‌په‌یامی داها‌نووی ئه‌م ده‌زگایه‌ بکه‌م:

(١) زمانی کوردی، وه‌ک له‌پیتشه‌وه‌ ناماژه‌م بو‌ کرد پیتناسه‌ی یه‌که‌می بوونی نه‌ته‌واپه‌تی کورده‌. ده‌بی ده‌زگای ناراس له‌ چاپه‌مه‌نییه‌کانی خویدا سوورین له‌سه‌ر به‌ره‌و پیتش بردن و په‌ره‌پیدانی زمانی کوردی و، پاراستنی له‌ شیتوان. ده‌بی ئه‌م ده‌زگایه‌ هه‌نگاوی باش بنی له‌پیتنا و به‌کخستنی ریتنوس و پاراوی زمان له‌ به‌ره‌مه‌کانیدا.

(٢) زیندوو‌کردنه‌وه‌ و بو‌ژاندنه‌وه‌ی سه‌رچاوه‌ کۆن و په‌سه‌نه‌کانی ئه‌ده‌بیاتی کوردی و به‌چاپ گه‌یاندن‌یان له‌ به‌رگیکی نایاب و سه‌رنج راکیشدا. ده‌بی ناراس که‌نالی زیندوو‌ی پیتوهندی بچ له‌ نیوان وه‌چه‌ی کۆنی ئه‌دیبان و نه‌وه‌ی نویتی ئه‌م سه‌رده‌مه‌. ئه‌رکیکی پیرۆزی سه‌رشانی بزوتنه‌وه‌ی رۆشنییری ئیستای کوردستان ئه‌وه‌یه‌ که‌ بناخه‌ی خوئی له‌سه‌ر زه‌مینه‌ی پته‌وه‌ی ئه‌ده‌بیات و کولتووری په‌سه‌نی باب و باپیران دا‌په‌رتی. ئه‌ده‌بیاتی کۆنی ئیمه‌ (وه‌ک به‌ره‌مه‌کانی: خانی و نالی و حاجی و جزیری و وه‌فایی و مه‌حوی و گو‌ران و قوبادی و پیره‌میرد و چه‌ندانی تر) ئه‌ده‌بیاتیکی نهمره‌ و تا کورد ما‌بێ ئه‌ویش ده‌ژی.

(٣) بایه‌خدا‌ن به‌چاپکردن و بلا‌و‌کردنه‌وه‌ی میژوو‌ی کۆن و نویتی گه‌ل و ولا‌ته‌که‌مان. ناحه‌زان به‌رده‌وام و بیستوو‌یانه‌ لاوی کورد ناگای له‌ میژوو‌ی ولات و نه‌ته‌وه‌ی خوئی نه‌بن. ئه‌مرۆ ده‌رفه‌تیکی زه‌ینه‌ که‌ نووسه‌ران و میژوو‌نووسان، ئه‌م میژوو‌ه‌ له‌ شیتوازیکی هاوسه‌رده‌م و زمانیتیکی هاوسه‌رده‌مدا بنووسنه‌وه‌ و به‌چاپی بکه‌ین. میژوو‌ی ئیمه‌ په‌ر له‌ به‌رخودان و شانازی و خه‌بات، ئیمه‌ ده‌توانین له‌ نیوان

گه‌لندا شانازییه‌کی گه‌وره‌ به‌رابردوو‌ی خو‌مانه‌وه‌ بکه‌ین ئه‌گه‌ر بیو ئه‌م میژوو‌ و رابردوو‌ه‌مان نووسرا‌په‌ته‌وه‌ و به‌چاپ گه‌به‌نرا‌بێ و له‌به‌ر ده‌ستدا‌بێ.

(٤) بایه‌خدا‌ن به‌چاپکردنی سه‌ره‌نگ (قاموس)ی زمانی کوردی. جا‌چ کوردی به‌ کوردی بچ یان زمانی کوردی له‌گه‌ل زمانی تردا. هه‌رچه‌نده‌ ناراس هه‌تا ئه‌مرۆ چه‌ند ئه‌رکیکی گرینگ و پیرۆزی له‌م بواره‌دا به‌جی گه‌یاندوه‌ وه‌ک سه‌ره‌نگی کوردستان و سه‌ره‌نگی شاره‌زور به‌لام ئه‌م ئه‌رکه‌ زۆری به‌به‌ره‌وه‌ هه‌یه‌ و ده‌بی له‌م بواره‌دا ناراس پیتشه‌وو و سه‌رگه‌له‌بێ.

(٥) بایه‌خدا‌ن به‌نووسینه‌وه‌ و چاپکردنی میژوو‌ی بزوتنه‌وه‌ی رزگاربخوازی کوردستان. ئه‌وه‌ی ئه‌مرۆ له‌ سایه‌یدا ده‌ژین بریتیه‌یه‌ له‌ به‌ره‌می بزوتنه‌وه‌ی کورد به‌په‌راپه‌تی باوکی مه‌زنی نه‌ته‌وه‌ی کورد (بارزانی نهمر). هیچ لایه‌نیتیکی له‌ میژوو‌ و کولتووری کوردی هه‌ینده‌ی ئه‌م لایه‌نه‌ دوو‌چاری هه‌له‌مه‌تی شیتواندن و ناو‌زاندن نه‌بووه‌. نه‌یاران و ناحه‌زان زۆر بچ ویتدانانه‌ قه‌له‌میان له‌م بواره‌دا به‌کار هه‌یناوه‌. ئه‌مرۆ کاتی ئه‌وه‌یه‌ ئه‌م میژوو‌ه‌ به‌راسته‌یی خوئی و هه‌مسو‌و شانازییه‌کانیه‌وه‌ بکه‌ویتیته‌ به‌رده‌ستی نه‌وه‌ی نویتی کوردستان.

(٦) بایه‌خدا‌ن به‌ ئه‌ده‌بیات و رۆشنییری مندالان که‌ ده‌توانم بلیم کتیبخانه‌ی مندالانی کورد زۆر هه‌ژار و ده‌ستکورت. ناراس چه‌ند هه‌نگاویتیکی له‌م بواره‌دا هه‌لیناوه‌ و هیوادارین هه‌نگاوه‌ داها‌توه‌کان فره‌وانتر و زۆرت‌ر بچ.

(٧) بایه‌خدا‌ن به‌رۆشنییری هاوسه‌رده‌م و هونه‌ر و ئه‌ده‌ب و میژوو‌ی گه‌لان. ئه‌مه‌ش له‌ ریتگی بلا‌و‌کردنه‌وه‌ی به‌ره‌می وه‌رگه‌په‌ردا و نووسرا‌و. رۆشنییری هیچ گه‌لیک ناتوانی به‌ته‌نیا و دووره‌ په‌رێز له‌ رۆشنییری و کولتوور و ئه‌زمونی گه‌لانی تر پیتش بکه‌وی. به‌تایبه‌تی که‌ ئه‌مرۆ مرۆفایه‌تی له‌ سه‌رده‌می شو‌رشیکی زانیاری و رۆشنییریدا ده‌ژی. ده‌بی رۆشنییری کوردیش به‌شیتیکی زیندوو‌ بچ له‌ رۆشنییری مرۆفایه‌تی و، له‌م کاروانه‌ به‌ره‌و پیتش چوه‌ دا‌نه‌په‌رێ.

(٨) ده‌زگای ناراس، هه‌تا ئیستاکه‌ ده‌رگه‌ی والا بووه‌ بو‌ وه‌رگرتنی ده‌ستنووسی جزوا‌جو‌زی نووسه‌ران و، چاپکردنی به‌ره‌می په‌سه‌ن و به‌په‌ز که‌ خزمه‌تی زمان و رۆشنییری کوردی و بزاقی کوردا‌یه‌تی بکات، دا‌وای لێ ده‌کری هه‌یشتا زیاتر به‌ته‌نگ به‌ره‌می نووسه‌رانه‌وه‌ بچ و، ئه‌م به‌ره‌مانه‌ له‌ تاریکی ده‌ره‌په‌ینی و به‌ فره‌وانی بلا‌ویان بکاته‌وه‌. دا‌واش له‌ نووسه‌رانی به‌رێزی کوردستان ده‌که‌ین له‌ هه‌ر کوییه‌ک بچ، چ له‌ ناوه‌وه‌ی هه‌ریمی کوردستانی عیراق چ له‌ ده‌ره‌وه‌دا، دریتی

نه‌که‌ن له نزیکیونوهه له‌م ده‌زگایه. ده‌زگای ناراس له پیتناوی به‌چاپ گه‌یاندن و بلاوکرده‌وهی به‌ره‌مه‌کانی نه‌وان دامه‌زراوه و، هیچ کۆسپ و ته‌گه‌ریه‌یک نییه له‌پیش پتوه‌ندییه‌کانی ده‌زگای ناراس به‌نوسه‌رانه‌وه. نه‌وهی که‌ ئامانج و مه‌به‌ستی هه‌موو لایه‌کمانه‌ خزمه‌ت‌کردنه. له‌م ده‌رفه‌ته‌دا سوپاسی هه‌موو نه‌و رۆشنییر و نوسه‌ره به‌پرتزانه ده‌که‌ین که‌ هاوکارییان کردووین و ده‌زگای ناراسیان به‌مالی خۆیان زانیوه.

(۹) ده‌زگای ناراس وێرای نه‌وهی که‌ به‌ره‌مه‌کانی به‌شپوهیه‌کی ریکۆپیک و به‌دانه‌ی زۆر و له‌ به‌رگیتی شیاودا بلاو ده‌کاته‌وه، هه‌روه‌ها چاپکراوه‌کانیشی ده‌خاته‌ سهر تۆری ئینتەرنیت بۆ نه‌وهی نه‌م به‌ره‌مانه‌ بگه‌ن به‌ هه‌موو شوینیک. نه‌مه‌ش پیتشکه‌وتنیک تازیه‌ له‌ بواری چاپه‌مه‌نی کوردیدا و مایه‌ی شانازییه‌ که‌ کولتوری کوردی سوود له‌ پیتشکه‌وتنی ته‌کنیکی و شوێنی گه‌یاندن و ده‌ده‌گری. هیوادارین له‌ داها‌توینیک نزیکدا (کتیبه‌خانه) یه‌کی سه‌ریه‌خۆ و ده‌وله‌مه‌ندی زمان و نه‌ده‌بیات و رۆشنییری و هونه‌ری کوردی له‌سه‌ر تۆری ئینتەرنیت دروست بکه‌ین که‌ هه‌موو کوردیک و ماله‌ کوردیک له‌هه‌ر شوینیک دنیا بتوانن سوودی لێ وهریگرن.

نه‌مانه‌ ئاماژه‌کردنیک کورت بوون به‌ نه‌رکه‌ دیار و به‌رچاوه‌کانی ده‌زگای ناراس. نه‌م نه‌رکه‌ش به‌شیکه‌ له‌ په‌یامی پیرۆزی کوردایه‌تی و پیتازی بارزانیی نه‌مر و پارتی له‌ بواری رۆشنییری کوردی و بییری کوردایه‌تیدا. نه‌مرۆ له‌ سایه‌ی حکومه‌ت و په‌رله‌مانی کوردستان و له‌ سایه‌ی رتیه‌رایه‌تی و پاسپارده‌ و رتینوتییه‌ ورده‌کانی سه‌رۆکی هیتا مسعود بارزانی، کوردستان له‌ سه‌رده‌می سه‌ره‌له‌دانیک بزووتنه‌وه‌ی رۆشنییریدا ده‌ژی.

نه‌م بزاقه‌ رۆشنییرییه‌ ده‌ستکه‌وتیکه‌ شایه‌نی هه‌موو شانازی و ده‌ستخوشییه‌که‌ و، به‌شیکه‌ له‌ به‌ره‌می نیو سه‌ده‌ی خه‌باتی بارزانی نه‌مر و شوێنی ته‌یلوول و قوربانیدانی گه‌له‌که‌مان. مایه‌ی خۆش‌حالییه‌ بۆمان که‌ به‌شیک له‌ خه‌ونه‌کانی بارزانیی نه‌مر و کاک ئیدریسی هه‌میشه‌ زیندوو و شه‌هیدانی بزووتنه‌وه‌ی رزگاریخوازیمان دینه‌ دی و، رۆشنییری و زمان و نه‌ده‌بیاتمان رۆژ به‌رۆژ به‌ره‌و بووژانه‌وه‌ ده‌چن.

لیته‌دا نابێ هاوکاری و هه‌زاره‌تی په‌روه‌رده‌ی هه‌رتیمی کوردستان به‌تایبه‌تیش و هه‌زیی په‌روه‌رده‌ی برای به‌رێز کاک عه‌بدولعه‌زیز ته‌یب له‌بیر بکه‌ین که‌ به‌راستی سه‌ره‌رای هه‌موو سه‌رقالییه‌کی چاپخانه‌که‌یان به‌چاپکردنی پرۆگرامه‌کانی خوتندن، ده‌رگای

چاپخانه‌که‌یان بۆ چاپکردنی به‌ره‌مه‌کانی ناراس و الاکردوووه. نه‌م هاوکارییه‌ شایه‌نی رتیز و ستایشه‌. هه‌روه‌ها سوپاسی به‌رتیوه‌به‌ر و کارمه‌ند و کرتکاره‌ به‌رتیزه‌کانی چاپخانه‌ی په‌روه‌رده‌ ده‌که‌ین.

له‌ کۆتاییدا، نه‌وپه‌ری ده‌ستخۆشی له‌ یه‌که‌یه‌که‌ی کارمه‌ندانێ ده‌زگای ناراس ده‌که‌م که‌ به‌شه‌ونخونی و هه‌ولێ دلسۆزانه‌یان توانیویانه‌ خه‌رماتیکی گه‌وره‌ له‌ کتیب و چاپکراوی په‌سه‌نی کوردی هه‌لبه‌نه‌وه. به‌تایبه‌تیش ده‌ستخۆشی له‌ به‌رتیوه‌به‌ری ده‌زگا برای خۆشه‌ویست کاک به‌دران نه‌حمه‌د ده‌که‌م که‌ شه‌و و رۆژ بێ وچان له‌ خه‌می سه‌رکه‌وتنی نه‌م نه‌رکه‌ پیرۆزه‌دایه‌ و هیوادارم هه‌موویان سه‌رکه‌وتوو و سه‌رفراز بن له‌ پیتناوی کورد و کوردستاندا.

۲۰۰۱/۱۲/۲۲

دهزگای چاپ و بلاوکردنه‌وهی ناراس له و ماوه کورته‌ی تمه‌نی پر له سهروه‌ری خۆیدا له ته‌ک ده‌زگاکانی تر و هه‌ولنه‌ دل‌سۆزه‌کانی تری هاوچه‌شن ته‌کانی گه‌وره‌بوو بۆ پرکردنه‌وه‌ی ئه‌و بۆشاییه‌ی له‌ بواری فه‌ره‌ه‌نگ و کولتوری ره‌سه‌نی کورده‌واری بینی، که ئه‌مه‌ش پینگافینگی پیرۆز و پر به‌خشش بوو ئومیدی گه‌وره‌تریشی لێ ده‌کړی، چونکه پاراستنی کولتور و زمان و ئه‌ده‌بیاتی کوردی ئه‌رکیکی نیشتیمانی و نه‌ته‌وه‌یی پیرۆز و له‌ ئه‌ستۆی هه‌مووماندا به‌ته‌نیا ده‌زگایه‌ک یان چه‌ند ده‌زگایه‌ک به‌ی هاوکاری و به‌ده‌سته‌ جمعی دل‌سۆزان ناتوانن بگه‌نه‌ ئه‌و مه‌رامه‌ پیرۆزه، چونکه پیتوستی به‌توانا و کۆششی خورت و چه‌له‌نگ هه‌یه، له‌ پینا پاراستنی ناسنامه‌ی نه‌ته‌وايه‌تی کورد له‌ پینگی پاراستنی زمان و کولتور و فه‌ره‌ه‌نگ و تۆره‌ی کورده‌واری ره‌سن، بۆیه‌ وێرای ده‌ستخۆشی و ده‌ستگوشینی ده‌زگای ناراس به‌پسپۆر و شاره‌زا و کارمه‌ندانه‌وه‌ که خۆی له‌ بزافه‌ پیرۆزه‌دا بووته‌ پيشه‌نگ له‌و بواره، ئه‌ویش له‌سه‌ر پیتوستی و له‌ژێر چاودێری به‌رپێر سه‌رۆکی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان هاتووته‌دی که جینگای سهر‌فرازی و خۆش‌حالییه‌ و ئه‌م بزافه‌ش وه‌رچه‌رخانیکی گه‌وره‌یه‌ له‌ بواری به‌ره‌پیش بردن و ده‌وله‌مه‌ندکردنی کتییخانه‌ی کوردی که تا راده‌یه‌کی زۆر سه‌رکه‌وتنی گه‌وره‌ی به‌ده‌ست هه‌تاوه‌ و خه‌رمان به‌ره‌که‌ت، له‌و هه‌موو ژماره‌ زۆره‌ی کتیب و نووسینی دانسقه‌ و پر به‌ها که به‌هه‌قیقه‌ت ناو و ناوه‌پۆکی زیندوو و سه‌رنج راکیش و پر به‌پیتستی خۆیان له‌ خۆیان گرتوه‌ و هه‌ریه‌که‌یان تام و چیتۆی ئه‌ده‌بی خۆی هه‌یه‌ و گه‌واهی ئه‌و راستییه‌ حاشا هه‌لنه‌گه‌رن به‌هاداری و سه‌روه‌ری بیروکی کورد و کوردستان ده‌هۆنه‌وه‌ و، پارسه‌نگی راهینان و ئه‌فراندنیان و عه‌ودالی خۆینه‌وارانی کورد و پیتوستی هه‌ل‌دانه‌وه‌ی ئه‌و لایه‌نه‌ جو‌ر به‌جو‌رانه‌ی له‌ کتیب و بلاو‌کراوه‌کان‌تانداندا خستووتانه‌ به‌رچاو، قورسته‌ له‌ پارسه‌نگی تایی ترازووه‌که‌ ئه‌ویش ئه‌و ته‌مه‌نه‌ که‌مه‌ی ده‌زگاکه‌تانه، که له‌ سه‌رده‌می ئه‌م‌په‌ماندا وه‌کو زه‌روه‌تیک له‌و مه‌یدانه‌ سوارچاکانه‌ ئه‌سپی خۆی تا‌داوه‌ چ به‌کردنه‌وه‌ و به‌شداریکردن له‌ سازکردنی پيشه‌نگای جو‌راو‌جو‌ری کتیب و چ به‌هه‌ل‌دان بۆ هوشیاری رۆشنیاری و کلتوری و بیروکی نه‌ته‌وايه‌تی به‌هه‌موو کون و که‌له‌به‌ریکی دنبا‌دا جگه‌ له‌ کۆر و سیمینار و فیس‌تيفال و چالاکییه‌ رۆشنیارییه‌ جو‌راو‌جو‌ره‌کان.

ئه‌م پیره‌وه‌ی ده‌زگای ناراس زۆر گه‌وره‌ترن له‌و ته‌مه‌نه‌ که‌مه‌ی، که ئومیدی ئه‌فراندنی زۆر گه‌وره‌تری لێ ده‌کړی، ده‌خوازین بپه‌ته‌ پيشه‌نگ و خالی وه‌رچه‌رخانی رۆشنیاری و فه‌ره‌ه‌نگ و توره‌ی کوردی و مایه‌ی پیرۆز و پینانی خۆینه‌ر و بیرمه‌ند و خودان قه‌له‌مه‌

به‌هه‌ل‌وتیسته‌کان بپیت. وێرای پیرۆزیایی گه‌رمم و ده‌ست‌خۆشانه‌ بۆ ناراس هیوای سه‌رکه‌وتنن بۆ ده‌خوازم.

ئه‌کره‌م مه‌نتک - پارێزگاری هه‌ولێر

***

خه‌رمان به‌ره‌که‌ت: یه‌کیک له‌ دیارده‌ و سیماکانی شارستانیته‌ له‌هه‌ر ولا‌تیکدا بوونی ده‌زگای تاییه‌ته‌ چ به‌وه‌رگێران و چ به‌چاپ و چ به‌په‌خش و بلاو‌کردنه‌وه‌، یاخود به‌واتایه‌کی دیکه‌ مامه‌له‌کردن له‌گه‌ل وشه‌ و هه‌زدا له‌لایه‌ک و له‌لایه‌کی دیکه‌وه‌ له‌ ئامی‌زگرتنی رۆشنیاری و رووناکیاری و نووسه‌ران که هه‌ر هه‌موویان به‌تیکرا خۆیان له‌و ده‌زگایه‌ ده‌بنه‌وه‌، ده‌زگای ئاراسی‌ش یه‌کیکه‌ له‌و ده‌زگایانه‌، که تا‌کو ئیستا‌که (١٣١) به‌ره‌می جیسا‌و‌زی بپیر و رهنجی نووسه‌رانی به‌چاپ گه‌یاندوه‌ چ وه‌کو هه‌ل‌دانه‌وه‌ی لاپه‌رکانی میژووی نه‌ته‌وه‌که‌مان که خۆی له‌ شۆرش و راپه‌ڕین و رۆلی سه‌ر‌کرده‌کانی ده‌بینیته‌وه‌، تاوه‌کو یادگاری و بیره‌وه‌رییه‌کان و به‌ره‌می شاعیرانمان و رۆمان و بابه‌تی فیکری که به‌تیکرای به‌شداریکردنه‌ له‌ دانانی چه‌ند به‌ردیکی بناغه‌ی ئه‌و پیرۆزه‌ گه‌وره‌یه‌ی که رۆله‌کانی کوردستان خه‌ونی پیتوه‌ ده‌بین، که ئه‌مه‌شیان به‌ماندوو‌بوونی ئه‌و رۆشنیاریانه‌ هاتۆته‌ به‌ره‌م هه‌ر له‌ خاوه‌نی ئیمتیاز و سه‌رونه‌ری ئه‌م ده‌زگایه‌ تا‌کو ده‌گاته‌ یه‌که‌ یه‌که‌ له‌ کارمه‌ندان‌ی به‌رپێزی که هه‌ر هه‌موویان جینگای پیرۆز و ستایش به‌و ئومیدی خه‌رمانی گه‌می ئه‌م ده‌زگایه‌ (که هه‌موو نانیکی لێ دیت) هه‌ر له‌ زیادبوون و پيشه‌که‌وتندا بپیت.

فه‌ره‌اد عه‌ونی - نه‌قیبی رۆژنامه‌نووسانی کوردستان

***

برای به‌پیرم کاک به‌دران: سلا و ریزم بۆ به‌رپێزان و هه‌موو ئازیزانمان له‌ کارمه‌ندان‌ی ده‌زگای ناراس. بیگومان زانایان و رۆشنیاریان و دا‌هینه‌رانی کوردستان ئه‌م‌په‌ له‌م به‌شه‌ ئازاده‌ی کوردستاندا پتر ئاره‌زوومه‌ندن له‌ پیتی به‌ره‌می هه‌ر و فکرییه‌وه‌ خه‌مه‌تی میله‌ته‌که‌یان بکه‌ن به‌هۆی گه‌یاندنی زانیاری هاوچه‌رخ و پيشه‌که‌وتوو له‌ هه‌موو بواره‌کانی ژياندا به‌رۆله‌کانی میله‌ت، تا ئه‌و رۆلانه‌ بتوانن به‌ئه‌رکی پیرۆزی خۆیان هه‌لسن له‌ گه‌یشته‌ به‌ روه‌په‌وه‌ی پيشه‌که‌وتنی شارستانی و زانستی و ته‌کنه‌لۆجی. کۆسپی گه‌وره‌ له‌پیش ئه‌و هه‌زمه‌ندانه‌، به‌پله‌ی یه‌که‌م، نه‌بوونی ده‌رفه‌ت و ئه‌رکی دارایی به‌چاپ گه‌یاندنی به‌ره‌مه‌کانیانه‌.

ده‌زگای ناراس هیوای له‌ دا‌یکبوونی بیروکه‌کانیانه‌ی گه‌شاندوه‌. ئه‌وه‌ سی‌ سا‌ل پتره‌

بەوپەرى کارامەيىبەھە بەو ئەركە پىرۆزە ھەلساۋە بەرھەمى ھزر و قەلەمى چەندىن ھزرمەندى خستۆتە بەرچاۋى خۆينەرانى كوردستان. بۆيە بەئەركى سەر شافى دەزانم كە دەست خۆشيتان لى بىكەم وە ئارەزوومەند و ئاۋاتەخوۋام دەزگای چاپ و بلاۋكردنەوھى «ئاراس» بەردەوام لە گەشەكردندا بېت و دارەكەى ھەر بە بەرۋوبوم بېت.

براتان: د. سعدى بەرزنجى - سەرۆكى زانكۆى سەلاھەدىن

***

پېش ئەوھى باس لە ھەر شتېك بەكەين دەبە باس لەو ئازادى و ئارامىيە بەكەين كە لە كوردستاندا ھەيە بەتايبەتېش لەژىر ساھەى كابينەى چوارەمى حكومەتى ھەرتىمى كوردستان، كە دەرتىكى بەرچاۋى دېوھ لە ھيتانەدى ئەم ئازادىيەدا، ديارە دەزگای ئاراسىش كە ھاتۆتە مەيدانى چاپ و خزمەت بەكەلەپوور و بلاۋكراۋەيى كوردى و دەولەمەندكردنى رۆشنىبىرى سەردەمانە، بەرھەمى ئەو ئازادىيانەن، دەمەويت ئەوھ بلىم من تەنيا چەند كتېبىكى ئەو دەزگايەم دېوھ وا بزەنم لە ئىۋارە كۆپكېشدا بەشدارىم كەردوۋە لەو روانگەبەھە دەبىنەن گەنگىدان بەلايەنى نەتەوھىيى ئەم دەزگايە ۋەك بەرنامەبەھەى خۆى دايرشتوۋە ئەو كارە پىرۆزە دەنرخىنم بەلام تېبىنم ھەيە كە زۆرەي ھەرە زۆرى رابەران و پېشەوايانى ئەم نەتەوھى كوردە دەرچوۋى مژگەوت و حوجرەكانن، بۆيە پېم واھە دەزگايە لايەنى مېژوۋىي خەباتيانى فەرامۆش كەردوۋە. ئەگەر و گرمان و تمان ئەم دەزگايە كارەكەى تەنيا خزمەتكردنى بەلايەنى نەتەوھى ئەم گەلە ئەو كاتەش دوو خال خۆى قىت دەكاتەوھە.

۱- ئەم پېشەوايانە خەباتيان خەباتى نەتەوھىيى و نىشتەمانى بووھە رزگارى مېللەت لە چنگ داگيركاران ئامانچيان بووھە.

۲- ئەگەر نا دەبە لە ھەموو بواریكدا پارىزگارى لە مەقدەسات و پىرۆزى ئەم مېللەتە بەكەين. چونكە دەبىنم كە لە ولاتىك باس لە پرنسىپەكانى ئازادى دەكرىت باس لە مەقدەساتى مېللەتېش دەكرىت، لېرەش زۆرىنەي گەل ھەلگىر ئايىنى ئىسلامن و خۆيان بەموسلمان دەزانن كەواتە مەقدەسات و پىرۆزى ئىسلام دەبە پارىزگارى لى بەكەين.

عبدالغنى البزاز - ئەندامى مەكتەبى سىياسى بزووتنەوھى ئىسلامى لە كوردستان

***

سەقامگىرى و بەردەوامىبونى دەزگايەكى رۆشنىبىرى نەخاسمە كەرتى تايبەتى، يا كەرتى تېكەلاۋى تايبەتى - حكومى، بەخۆى رووداۋىكى رۆشنىبىرى لە كۆمەلگای

كوردەوارىدا، كە تا ئىستا ھىچ دەزگايەك، بىن پسانەوھە، بۆ چارەكە سەدەبەكېش بى، بەردەوام نەبووھە. مېللەتانى پېشكەوتو دەزگای ۋەھايان ھەيە سەد، يا دووسەد سال، يەك نەفەس بەردەوام بووھە. دوور نەپۆين «دار الھلال»ى مصر كە نىكەي سەدەبەكە، خاۋەن گۆفارىكە و چەندىن زنجىرە كتېبى دەرھىتاۋە و باروودۆخى سىياسىي و كۆمەلايەتېي و، تەپەسەرى نەتەوھىيى، نەيانھىشتوۋە گەلى كوردستان ئازاد بى لە دانان و بەرپۆەردنى دەزگايەلى بەردەوام.

ھەلومەرجى پاش راپەرىن و، سىياسەتى رۆناكېبىرى ھەرتىم و پارىتى، دۆخىكى لەبارى خولقانداۋە تا لە دامەزراندنى دەزگای چەسپاۋى، بەبەرنامەى دىرئخايەن، بىر بەكرىتەوھە... نەخاسمە لە دەورانىك دەژىن، رۆشنىبىرى و راگەياندن و زانىبارى تېبىدا رۆلى ئىجگار گەنگەر دەلېزن. دەزگای ئاراس كە ھىشتا ساۋاھە، لەم تەمەنە كورتەيدا، نەوېدى ئايىندەبەھەى گەش دەدات و، نمونەى چالاكېبەتى كەرتى تايبەتى، يا نىبە تايبەتېبە.

پشتگېبىرى بەرپۆى نىچىرشان بارزانى، سەرۆكى حكومەتى ھەرتىم و، بەرپۆى شەوكتە شىخ بەزدىن و رووناكېبىران لەم دەزگايە و، ھاۋكارىيان لە بواری چاپ و بلاۋكردنەوھە و، شىۋەكارى و، چالاكېبى دىكە، دەرىپى بەرنامەى پېشكەوتوۋى كەلتورى حكومەت و پارىتى و، پروا و مەتەمانە بە وزە و بەھرە و داھىتانى نووسەر و ھونەرمەندانى كوردستانە.

بەلاى مەنەوھە چەند بەكرىت رىگە خۆش بەكرىت بۆ بەشدارىبونى كەرتى تايبەتى لە كاروبارى رۆشنىبىرىدا (چاپ و بلاۋكردنەوھە، سىنەما، شانۆ، گۆرانى و مۇسقىقا... تادا!) ھىوادارم دەزگای ئاراس سوور بى لەسەر بەردەوامىبون و پېشكەوتن و، تەمەنى سەد سالەى بۆ دەخوۋام.

فەلەكەدىن كاكەبى

***

ئەم پېشانگەى كە دەزگای ئاراس بۆ خەت و تابلۆى شىۋەكارى و كتېب كەردوۋەتېبەھە بەبۆنەى سىبەمىن سالى دامەزراندنى و دووھىن سالى دەستبەكارىبونى كابينەى چوارەمى حكومەتى ھەرتىم كارىكى جوان و پر بايەخە من پتر لە بواری كتېبەكانەوھە دەدوۋىم چونكە زۆر جارى تر لە بواری شىۋەكارى و خۆشنىۋوسىبەھە دوام يا نووسىبەھە.

كتېب ۋەك ھۆكارىكى گرېنگ بۆ رۆشنىبىرىكردنى كۆمەلگە لە بوارە جىاجىكان زۆر

پىتويستە، راستە ئىستىنا زۆر ھۆكۈرى تر لە بەرھەستىن بۆ رۆشنىبىر كۆمەلگە بەلام كىتەب گىرىنگى و بايەخى تايىبەتى ھەيە. جگە لە ھاندانى نووسەر و ئەدىبىيەنى گەلەكەمان شارەزاكردن و بەرچاوخستنى بەرھەمەكانە بەخۆتەنەر و خەلكى بايەخدەر بەم بوارە.

زۆر پىرۆز بىت و دەستخۆشى لە دەزگای ئاراس دەكەم و ھىوادارم بەردەوام بن. مەحمود مەھمەد مەحمود - ۋەزىرى رۆشنىبىرى

***

زۆر بەخۆشىيەوھە رۆژى ۲۶/۱۲/۲۰۰۱ سەردانى پىشانگەي كىتەب و بلاوكرائەكانى كوردستان بەتايىبەتى ئەوانەي كە لەلایەن دەزگای ئاراس بەچاپ گەشتوون بەراستى زۆر ھەقى ئەوھە دەستخۆشىيەكى گەرميان لى بىكرى بەم كارە پىرۆزە كە خزمەتیکە ئەم دەزگایە دەيكات بەگەلى كوردى خۆشەويستمان. جارىكى تر دەستخۆشيان لى دەكەم و ئومىدى سەرکەوتنى ھەمىشەيان بۆ دەكەم بۆ خزمەتى كورد و كوردستان.

عارف تەيفور

***

من دواعي فخرا واعتزازنا عندما نلاحظ بأن الحركة الثقافية في كوردستان تتطور بشكل سريع ونجاح وكثير من هذه النشاطات والفعاليات الثقافية تحدث في ظل اقبال جماهيري كبير وهذا إن دل على شيء إنما يدل على تلهف المجتمع الكوردي وخصوصاً المثقف الكوردي وتذوقه الثقافة وحب الاطلاع.

وفي هذا نجد مؤسسة آراس للطباعة والنشر تعرض نتائجها الثمين من خلال عدد كبير من المطبوعات الثقافية والتاريخية والترجمات التي جميعها تصب في خانة خدمة القضية العادلة لشعبنا الكوردي. وما تقوم به مؤسسة آراس من جهود مشكورة سوف تسجل للقائمين عليه والمشرفين وكل من له دور لانجاح الحركة الثقافية الكوردستانية.

اتمنى من كل قلبي كل الموفقية والنجاح للأخ الاستاذ بدران رئيس مؤسسة آراس مع تمنياتي لجميع الاخوة العاملين في هذه المؤسسة.

عمر بوتاني

***

دياره كۆلتوور و پووناكبىرى و ھزر مۆلكى كەس نىيە، جگە لە مۆژف بەبىن

جىواوزى پەگەز و ئايىن و پىست و جوگرافىا، كوردىش كەم يا زۆر بەشدارى كرووھە لە كۆرى مۆژفایەتیدا و لە پەرسەندنى ئەم كۆلتوور و پووناكبىرى و ھزرە. بەلام زۆردارى و ھوكمرانى كەسانى پەگەزپەرسى و پان نەتەوھىيەكان كە ھوكمرانى كوردىيان كرووھە جا چ بەناوى ئايىن ياخود نەتەوھى بالادەست نەيانھىشتووه ئەم بەرھەمە مۆژفانەيەي كورد بەناوى كوردەوھە بچىتە نىو كۆلتوور و ھەرھەنگى جىھانىيەوھ، بەلگەبەبىن شەرمانە لىمانيان دزىوھ و بەناوى خۆيانەوھ بلاويان كرووھەتەوھ.

دەزگای ئاراس، كە بەرھەمىكە لە بەرھەمەكانى راپەرىن و پەرلەمان و ھوكومەتى ھەرىمى كوردستان لە ھەولتيكى بچكۆلەي مەتەوازى خۆیدا ئەو تەم و مژ و لىلييانە پىرىك كەم دەكاتەوھ، بۆيە جىگەي خۆبەتى دەستخۆشيان لى بکەين و سوپاس و ستايشيان بکەين. ھەر بژىن بۆ كورد و كوردستان

بروسكە نوری شاوھيس

***

يەكەم رۆژى كوردەوھى ئەم پىشانگەيە نا... رۆژى دواتر، بەھىوى و ھۆش و بىرىكى لەسەرخ و بەشىنەيى دىد و نىگا و تىفكرىنم ئاراستەي تابلۆ رەنگالەيىيەكان و وىنە و ھىلە جۆر بەجۆرەكانى ھونەرمەندانى بەشداربووى ئەم پىشانگە ئاسايى و ساكار و دلپاكە كەم.. بەراستى لە زۆر شوتندا بى ناگا ھەلۆستەيەكى خۆش و بەچىژم بۆ كەم... لە ھەستايى و وردەكارى ھونەرمەندان رامام و دەليى ھەستىكى ناسك كارى لە پەرى دىل و لۆجى مېشكەم كەم و ھەك ئەم يادگارە سروسى ھونەرمەندانم لا تۆمار بوو.

دكتۆر عەبدوللا ناگرىن

***

زەمىنەي كە سەردەمى تازە، قۆناغى دواى راپەرىن بۆ كوردى بەدى ھىنا داواى جۆرەھا شىوازي تىكۆشانى لە كورد كەم، كە دەبوايە كاربان بۆ بكات. دروستبوونى دەزگای «ئاراس» دەكرىت لە پاشەپۆژدا ئەو نەوانەي لە داھاتوودا ھەيىن، لە ئىمە زياتر قسەي لەسەر بکەن، بۆيە دروستبوونى ئەم دەزگايە تەنھا ھەر ژياندەوھى ناوبانگى بلىمەتانى كورد ھەروھەا لە چاپدانى سەدان شاكارى گەورە و ھەرگىرانی بەسوود نىيە، ئەوئەندە كە قوتابخانەيەكى بەھىزى نامادەكردنى شەقامى رۆشنىبىرى كوردىيە تاكو لە سىبەنىيى گەشدا سەرکەوتوانە لەگەل مېژوودا بى بكات. لەگەل ئەوئەشدا كە دەزگای «ئاراس» قوتابخانەي چالاكى و دەسكەوتى بەردەوام بووھ تا رادەيەكى بەرز شان بەشانى دەسكەوتە سىياسى و دىموكراسى و گەشەكردنەكان دەزگای «ئاراس» ھزورىكى بەردەوامى ھەبووھ.

ناوی «ناراس» بو ده‌زگاکه شوپنی هه‌له‌سته‌یه، دوپنێ کاروانی میژووومان له ناراس په‌ریسه‌وه تاكو له غوربه‌تا خۆی رێك بخت و له فرسه‌تی سیاسی گونجاودا به‌یته‌وه. به‌ره‌می په‌ریسه‌وه‌ی بارزانی باوك شوپنی مه‌زنی ئه‌یلوول و گولان و راپه‌رین بوو. ئه‌مڕۆش له ده‌زگای «ناراس» وه خوینی تازه‌ی رۆشنیبری به‌جسته‌ی فه‌ره‌نگی وشه و زمان و كه‌لتوووماندا ده‌گه‌ریت، لیوه‌ی ده‌په‌ریته‌وه به‌لام نه‌ك بۆ غوربه‌ت به‌لكو له غوربه‌ت بۆ زیدی بارزانی باوك.

پشتیوانی به‌رێز جه‌نابی كاك نیچیرقان بارزانی له‌م ده‌زگایه هه‌ر له سه‌ره‌تای بناغه‌دانانی تاكو ئه‌مڕۆ كاریكه كه له‌گه‌ل به‌هێزبوونی ده‌زگاکه تاكو میژوو هه‌یه به‌شكۆداری ده‌میته‌وه، ئه‌مه‌ش په‌رۆشی سه‌ركرده‌ی كورد و پارتیمان بۆ کاروانی رۆشنیبری ره‌سه‌نی كوردایه‌تی ده‌رده‌خات.

ده‌زگای «ناراس» ده‌سكه‌وتیكه كه بوونی له‌عه‌قلدا هه‌یه، له سه‌رده‌می دواي راپه‌رین هه‌یه، له سه‌رده‌میكه كه كورد پتویستی پتیه‌تی: چونكه له كوردستاندا شوپنی ئه‌م ده‌زگایه هه‌ر به‌تال بوو تاكو هات و شوپنی شایسته‌ی خۆی گرت. هه‌یج گه‌لیك نه‌یتوانیوه ئامانجه‌کانی خۆی به‌ده‌ستبێنێ ئه‌گه‌ر داموده‌زگا رۆشنیبرییه‌کانی خۆی دروست نه‌کردبێ ئه‌گه‌ر له‌عه‌قلی خۆی كه‌لكی وه‌رنه‌گرتبێ، ئه‌گه‌ر خۆی له سه‌رابی وه‌هم جودا نه‌کردبیته‌وه. بۆیه ده‌زگای «ناراس» لیبی چاوه‌په‌روان ده‌كری شوپنیکی رۆشنه‌رانه به‌رپا بکات.

ئه‌مڕۆ ده‌زگای «ناراس» بێ وه‌به‌چاوترنی ئینتیمای حزبی و جیاوازی نه‌توه‌یی و زمان و ره‌گه‌ز کاری کردوه و ده‌یکات به‌لكو ده‌زگایه‌کی رۆشنیبری و هه‌روه‌ها فه‌کری و سیاسی گه‌وره بوو.

ئهرکی رۆشنیبرانی ئیمه‌یه پشتیوانی له‌م ده‌زگایه بکه‌ن و پشتیوانی ده‌زگاکه‌ش بۆ خۆیان مسۆگه‌ر بکه‌ن و اتا به‌لینی کار و راپه‌رین و په‌یف و خۆشه‌ویستی له‌گه‌ل بکه‌ن. له کۆتاییدا له‌گه‌ل ئومیدی سه‌رکه‌وتن بۆ ئه‌م رێه‌وه رۆشنیبری به‌خاوه‌ن ئیمتیاز و به‌رپرس و سه‌رحه‌م کارمه‌ندانی پتیم وایه ده‌زگای «ناراس» شه‌ره‌فی پتیم ده‌دریت بۆ میژوو بلتی به‌لێ ده‌زگای «ناراس» بوو كه کاروانی بزاقی ئه‌ده‌بی و رۆشنیبری کوردی له ناوخوا‌دا یه‌کیته‌ی هزری رۆشنیبری کوردی له ناوخوا‌دا شان به‌شانی سه‌رحه‌م بزاقه سیاسی و دیپلۆماسی و ئاوه‌دانی و ده‌یان بزاقی تر.

سه‌ریاز هه‌ورامی

***

پتیم سه‌یر نییه كه ده‌زگای «ناراس» له بۆنه‌یه‌کی وادا پتیشانگه‌یه‌کی چهند لایه‌نه‌ی رۆشنیبری و ده‌کاته‌وه، له‌وه‌ش گرینگتر له‌ داشکانی نرخی چا‌په‌مه‌نییه‌کان یارمه‌تیبی

چاکی رۆشنیبرانی دا... پتیشم سه‌یر نییه كه زۆریه‌ی ئه‌و رۆشنیبرانه‌ی سه‌ردانی ئه‌م پتیشانگه‌یه‌یان کردوه به‌شوپنیکی تازه‌ی رۆشنیبری ناو بنین چونكه:

له وه‌ته‌ی (پارتی) له دایک بووه و خۆی ناسیوه و له‌ژێر چه‌تره مه‌زنه‌که‌ی بارزانی نه‌مردا گه‌شه‌ی کردوه به‌رده‌وام له شوپنیکی نه‌پساوه‌ی هه‌مه‌لایه‌نه‌ی نیشتمانی، رۆشنیبری، کۆمه‌لایه‌تیدا بووه و هه‌رگیز مانای نووچدانی نه‌زانیه‌وه. ئه‌وه‌تا له رۆژانی پهر له شکۆی شوپنی ئه‌یلوولدا چه‌ک و قه‌له‌می به‌یه‌که‌وه گری دا و له‌ژێر بارانی گولله و سببه‌ری فرۆکه مه‌رگ هه‌ینه‌کانی دوژمنانه‌وه قوتابخانه و خه‌سته‌خانه‌ی له گونده‌کان ده‌کردوه و جه‌ماوه‌ره کاره‌ساتیده‌که‌ی باوه‌شی شوپنی فیتره ئه‌لف و بیتی کوردایه‌تی و خۆپاراسن له نه‌خۆشی و خۆ رۆشنیبرکردن ده‌کرد و منداله‌ چاوه‌گه‌شه‌کانی کوردیش له شه‌وه‌زنگی نه‌زانین به‌ره‌و رووناکی زانست و زانیاری ده‌برد... دلنیام هه‌ر ئه‌و منداله‌ جوانانه بوون درێژه‌یان به‌په‌یامه پیرۆزه‌که‌ی بارزانی نه‌مردا و له کاتی شکستی حه‌فتا و پینچدا نه‌یانپیتشت ئالا شه‌کاوه‌که‌ی ئه‌و شوپنه مه‌زنه بکه‌وی و به‌رز راپان گرت و درێژه‌یان پتیم دا و ئامانج و ئاواته‌کانی شه‌هیدانیان له شوپنی گولانی نیشتمانی پتیشکه‌وتنخوازدا به‌رحه‌سته‌کرد... له دواي راپه‌رینیشدا... له دواي دامه‌زراندنی په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستانیشدا پارتی درێژه‌ی به‌شوپن دا، به‌لام ئه‌مجاره به‌شپه‌یه‌کی نوێ كه له‌گه‌ل په‌وتی باهۆزی ئه‌مڕۆی دونه‌یا بگنجی و لاوه‌کان به‌کچ و کوربانه‌وه به‌ره‌و درێژه‌پیدانی شوپنی رۆشنیبری، شوپنی ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی کوردستان، شوپنی کۆمه‌لایه‌تی، شوپنی خۆسازدان به‌ره‌و کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی، شوپنی راهبانی گه‌ل بۆ هه‌لبژاردن و قه‌بوولکردنی یه‌کتر، شوپنی یارمه‌تیدانی رۆشنیبران، شوپنی بنیاتنانی سینه‌مای کوردی و گه‌شه‌پیدانی شانۆ، شوپنی زیندووکردنه‌وه‌ی کلتوووری میلیلی و پاراستنی که‌له‌پووری نه‌توه‌یه‌ی... ئه‌مانه هه‌ر هه‌مووی قه‌تره به‌ده‌ریای ئه‌و شوپنه هه‌مه‌لایه‌نانه‌ی پارتین كه ئه‌مڕۆكه به‌سه‌رۆکایه‌تی سه‌رۆکی خۆشه‌ویست مسعود بارزانی درێژه‌یان هه‌یه... دیاره رۆلی دیار و به‌رچاوی سه‌رۆکی خۆشه‌ویستی حکومه‌تی هه‌ریم کاک نیچیرقان بارزانی ده‌بێ به‌زێر له‌سه‌ر لاپه‌ره‌کانی میژوووی کورد و کوردستانا بنه‌خشین... ئه‌و لاوه ماندی نه‌ناسه‌ی کورپی ئه‌و سه‌رکرده خپه‌له‌خۆ نه‌دیه‌یه كه هه‌موومانێ فیتره خۆپارگرتن و دوژمن به‌زانن کرد...

هه‌ر به‌کۆششی ئه‌وه‌ و ده‌زگای ناراس ئه‌سپی خۆی له مه‌یدانی رۆشنیبری و چاپکردنی کتیب و ده‌ستگرتنی نووسه‌ران و سازکردنی سیمینار و ته‌رحه‌مه تاو داوه.

خۆشی به‌حالتان ئه‌ی کادیره دل‌سۆزه‌کانی ناراس... خۆشی به‌حالتان ئه‌ی

ھونەر مەندان، خوشنوسان، ئەي ئەوانەي ئەمىرۆ ھۆلەكانى گەلەرى «مىدىيا» تان بەخامە و پەنجە ناسكەكانتەن رازاندۆتەو ھەولپىرتان سەرفراز و بارانى ئەم ئاسمانە پىرۆزەتان ھىتەو تە سەما و دار و بارتان لە تۆز و گەردى پايز پاك كەردۆتەو.

پىرۆزە ئەم ھەنگاوەش... با بەردەوام و شكۆدار بى شۆرشە ھەمەلايەنەكانى پارتى... ئەو پارتىيەى شاھىدى بىنىنى مەرگى داگىركەران و ستەمكاران و بنىاتنەرەو ھى كوردستانى ئەمىرۆيە بەئاوھدان كەردنەو ھەمىرۆ و زىندووكەردنەو ھەمىرۆ بوارەكانى ژيانى كوردەواری ھەر بژىن.

بارزانى مەلا خالىد

***

دەمەوى لە ساھى ئەم پىشانگە فراوانەي دەزگای ئاراس سازى داو، ھەندى قسان بکەم، رەنگە لەمىتر بىن وىستىبىتم و ھەزم كەردىن قەسەي لەسەر بکەم. پىشەكى راستىيەك ھەيە كە دەبىن بگوتىن، ھەر لەدايكيونى دەزگايەكى تايبەت بەچاپ و بلاو كەردنەو ھەول ئاراس، لە پايتەختى ھەرتىمى كوردستان، ھەلۆستە و پراوستانى دەوى، با ئەنجامىكى سروشت و ھەقىقىتى بىن بۆ دەسەلات و فىكر و پىيارى (پارتى) بەو ھوكم و مانايەي پارتى ئەو مەيرانگى كوردايەتى و نوپنەر و خواھنى كوردايەتى بوو و بەردەوامىش ئەو ئەرك و پىرۆزىيەي لە ئەستۆدايە و لىوھشاوانەش بەجىي گەياندوو و بەپىي پىداويستىيەكانى سەردەم و گۆرانكارىيەكان خۆي لەگەلدا دەگۆنچىن و زۆر جارانىش خۆي واقىعە ھەستاو و باوھ كە دەگۆرئ و خولقپنەرى گۆرانكارىيە نوئ و سەردەمىيەكانە، ئەگەر بوارەكانىش چتر كەينەو (پارتى) ئەو پتر لە نىو سەدە بەراپەرايەتى بارزانى نەمر و بە بەردەوامى پىيازە نەمرەكەشى خەمخۆر و خواھنى رەسەنى (كوردايەتى)يە و كە لىرەشدا قەسەمان لەسەر بواری كىتەب و رۆشنىبىرەي، بۆيە رۆشنىبىرى كوردى و راگەياندن و رۆژنامەگەرى كوردىشمان ھەر بەھەمان شىوھ لە خەمە گەورە و ئاواتە سەرەكى و پىرۆزەكانىيەتى ئەگەر لە رۆژانى تۆپباران و مالىترانىيەكانى شەرى دوژمنان لە تەمەنى شۆرشى مەزنى ئەيلولدا، (نان و گوللە) زۆر زەحمەت دەست كەوتەن، ئەوھ لە پال دەنگى گوللە و تۆپ، ترەك و شلپ و گرمەي چاپخانەي خەبات و چاپكەردنى كىتەب و گوڤار و رۆژنامانىش ھەر بەردەوام بوو، ئەگەر ئىزگەي دەنگى كوردستان و كارىگەرى و رۆلى شۆرشگىپرى بژمىرەن ئەو ئەركە پىرۆزەي شۆرش و پارتى دەردەكەوئ. ئەوھ وپراي ئەوھى ھەر لەدايكيونى رۆژنامەي خەبات و التاخى و برايەتى رۆژانە رىزگرتنە لە نووسەر و رۆشنىبىران و لە

دروستكەردنى يەكەيەتى نووسەرانى كورد و بگەر تا دەگاتە رۆژانى راپەرىن و تا ئەمىرۆ دەكات رۆلى پارتى لە ھەموو بوارەكان ديارە، كە يەكەيەك لە دەزگا چالاك و گرینگە رۆشنىبىرەيەكانى (ئاراس)ە. ئاراس لە چاپكەردنى ئەو دەيان كىتەبە مېترووبى و ئەدەبىي و زمانەوانىيەدا، پىشەنگ و نمونەيەكى (مۆدېرن) و پىر بەخۆزگەي نووسەران و دەپھىنەرى بەشىكى گرینگى خەونە جوانەكانىيانە ئەوھى ماھىيە سەرنجە لە چالاكى و ھزرى (ئاراس) وەكو لە كىتەبەكانەوھ دەدەردەكەوئ مەسەلەي مەملەتپى حزبايەتى و ئايدىلۆژىباش ھەرگىز نابنە رىگەر لەبەردەم خەمەتە زۆر و جوانەكانىيان كە بۆ ئەمىرۆ و ئەم سەردەمە رەنگە ئاسانىش نەبووئ. ئىنجا لە رووى ھونەرى و جوړى چاپ و دەرهپنانى كىتەبەكان و كەمى ھەلەي چاپ و ھەلپەردانى جوړى كىتەبەكان (ئاراس) ھەر سەركەوتنى گەورەي بۆ خۆي مەسۆگەر كەردوو.

(ئاراس) لە سەردەمى (خوتنەرى كەم) و (نرخى گرانى چاپ و كىتەب) و (لە پەيدانەبوونى كىتەبى باش و جوړى ناياب) توانى ئەم زاراوھ و ناوئىشانانە تىك بشكىنئ و ئاسۆيەكى گەشتەر بىنپىتەوھ بەردەمى خوتنەر و رۆشنىبىرى كورد و دانەر و خاوەن دەيان دەستووسى تۆز لەسەر نىشتووى كورد و (غەيرە كوردىش). ئەم ھەنگاوە تازەيەي (ئاراس) بەكەردنەوھى پىشانگەي كىتەب، بەلگەيەكى دىكەي شارستانى و رۆشنىبىرى و بەتايبەت لە (ھەولپىراي پايتەخت و قەسەكانمانە، چونكە مەسەلەي پىشانگەي كىتەب لە كوردستان كارىكى تازەيە و (بەتايبەت بۆ كىتەبى كوردى و دەزگاي بلاو كەردنەوھى چاپى كوردى). خۆزىا (ئاراس) دەسەلاتى بالاتر دەبىن و چاپخانەي تايبەت بەخۆي و شۆين و ھۆلى پىشاندانى كىتەب و چالاكى تايبەت بەخۆي دەبىت و (ئاراس) دەبىتە نمونەيەكى دىكەي ھەمىشە خەمەتگوزار و بى دەنگ لە نىوھندە رۆشنىبىرەيەكەمان و بى سىنگ دەربەراندن و خۆھەلگىشان.

دەستتان خۆش كاكە شەوكەت شىخ يەزدىن و كاكە بەدران ئەحمەد ھەروھە دەستخۆشى لە خوشنوس كاكە زادە و ھونەر مەندى رۆح شىرىن و دەستپەنگىن ئارىيان خان. بژىن بۆ كورد و كوردستان.

مەھدى خۆشناو

سەرۆكى لقى نووسەرانى - ھەولپىر

***

پىز و تەقدىرم بۆ ماندوو بوون و زەحمەتى يەكەيەكەي كارمەندانى دەزگاي ئاراسى رۆشنىبىرى و بۆ پىزداران كاك نىچىرفان بارزانى و كاك شەوكەت شىخ يەزدىن.

ئاراس دەزگایەکی کەم تەمەنى پر لە بەخشش و بەرھەمە. ئاراس ناوتىكى پيرۆزە لە مېژووی ھاوچەرخى كورد. بۆيە پێكھێنان و دامەزراندنى دەزگایەکی رۆشنبیری بەو ناوہ بێ گومان درێژەپێدەری بېرىكى وا پيرۆزىش دەبیت. داواى بەردەوامى ئەو جۆرە پێشانگەيانە دەكەم كە خزمەتتىكى مەزەنە بۆ ئەوہى رۆشنبیر و خويندەوار و كەم دەرامەت بەتايبەتى تويژى لاوان. دەستخۆشانە لە ھونەرمەندان برايان محەمەد زادە و يوسف عەبدولقادر و خوشكە ئاريان دەكەم بەرھەمەكانيان پێشانگەيەكەى ھیندەى تر دەولەمەند و رازاوەتر كرد. بژين بۆ كورد و كوردستان.

ئىبراھىم ئىسماعىل

***

Ez bi dîtina vê pîşangêhê gelek şa bûm. Hunermend kareki ciwan û hêja pêk anîn, cîhagî şanazî û pîştivanî ye. Avakirina Kurdistaneki ciwan ewê bi arîkaria hunermend î rewşenbîran bibe. Spas hibi hunermendan û amadekarên vê pîşangêhê.

Ez dengê wan, hest û rengê wan jibîr nekim û bigihînim kurdên Ewropa. Bi hîviya ku rojekê vê pîşangêhê li Dyarbekirê û li bajarên din ên Kurdistanê jî nîşan bidin.

Kendal Nezan
Serokê Enistîfuya Kurdî

***

بەبىننى ئەم پێشانگەيە زۆر خۆشحال بووم، ھونەرمەندان كاریكى جوان و ھێژايان ئەنجام داو، جیگای شانازی و پشتگیرییە. ئاواکردنى كوردستانىكى جوان بەھاوکاری ھونەرمەندان و رۆشنبیران دەبیت.

سویاس بۆ ھونەرمەندان و ئامادەكارانى ئەم پێشانگەيە، دەنگیان، ھەست و پەنگیانم لەبیر ناچیتەو و بە كوردەكانى ئەوروپای دەگەيەنم. بەو ھیوایەى كە رۆژتیک ئەم پێشانگەيە لە دیاربەر و شارەكانى دیکەى كوردستانیش بکەنەو.

كەندال نەزان

سەرۆكى ئەنستیتۆى كوردى لە پاريس

***

ھاتینە پێشانگەى وێنە كە دەزگا دڵسۆزەكەى ئاراس ھەلساوە بەرىكخستنى و سەرپەرشتى كردنى وێنەكانى خوشكە ئاريان سەرسام بەراستى جیگای رێزلینانە ئومیدوارم زیاتر باشتەر سەرکەوتوبیت لە خزمەتى كوردستاندا.

نوسینەكانى براى خۆشەويست كاك زادە كە دەستە رەنگینەكەى خستووەتە كار بۆ

خزمەتى كورد و كوردستان ئومیدوارم ئوموھيان زۆر بىت خۆ پێشانگەى كىتیبەكان خەزینەيەكى زۆر بەبايەخى كوردستانە. داواى سەرکەوتنتان بۆ ئەكەم لە پەرورەدگار.

عەفان نەقشبەندى- ئەندامى پەرلەمان- سەرۆكى يەكيتى مامۆستايانى كوردستان

***

ھەزار جار پيرۆز و دەستان خۆش، بەراستى سەلمانداتان گەلەكەمان ژيار پەرورە و بۆ ژيانى جوان كۆشش ئەكات و باشترين چيژ بۆ رازاندنەوہى ژيان.

ئەم پێشانگەيەى دەزگای ئاراس سازى كردووە ناسنامەيەكى بەبايەخى سەردەميكى گرینگە، دیارە كاری لە ئاراس بوەشیتتەوہ شایستەى شانازییە و جیگای دیارە.

ئەحمەد سالار

***

جیگای خۆشحالییە كە ئیمپۆ ھونەرمەندان و ئەدیبانى گەلەكەمان بەنازادى و سەرپەرستانە بەرھەمەكانى خۆيان پێشكەشى جەماوەرەكەى خۆيان دەكەن.

ئیمپۆش خۆشحال بووین كە ئەم ھونەرمەند و بەرپێزانە بەرھەمەكانى خۆيان خستۆتە بەردەمان بۆيە ئیمەش بەخۆشى و شانازییەوہ زۆر زۆر سوپاس و دەستخۆشییان لى دەكەين ھیسوا ئەخووزین ھەر سەرکەوتوبین و ئوموھيان زياد بىت و ببنە ھاندەرئى بۆ لاوہكانى ترمان كە دەستەوہستان نەوہساتن بۆ پێشخستنى فەن و ئەدەب و عیلم.

فازل رەئوف

ئەندامى پەرلەمانى كوردستان

***

ئەمپۆ سەردانى پێشانگەى كىتیبى دەزگای ئاراس و پێشانگەى تابلۆكانى دەزگای ئاراسمان كرد. جیگای دڵخۆشییە كە بىنیمان خەلكىكى زۆر بە حەماسەوہ بەسەر كىتابەكاندا دەسوورپتەوہ و دەبانكرپت و جیگای دڵخۆشییە كە ھەموو «لەوہ»كان فرۆشراون. ھىوادارین پێشانگەى ئەوھا ھەردەم بەردەوام بىت و دەزگاكانى تریش چاو لەم جۆرە پێشانگەيە سەرکەوتوانە بکەن ھىواى سەرکەوتن و بەرھەو پێشەوہچوون دەخووزین بۆ دەزگای ئاراس و ھەموو كارمەند و بەرپرسیانى ئەم دەزگایە.

خەسرۆ گۆزان

***

پێشانگەى خەت و وێنەى مندالانم ئەمپۆ دىت، بەراستى نوسینەكانى كاك محەمەد زادە رەنگدانەوہى توانا و بەرھەيەكە كە ھەمیشە پىتى سەرسام ببووم،

ھەلبېزاردىكى تەكلىپى بارزانى شىئەرىكەنى مام ھەزار و غەبدوللا پەشتو بەراستى لە جىتى خۇيدا بوون و نىشانەى سەلىقە و تواناى كاك محەمد دەردەخا بۆ ھەلبېزاردىكى تېكىستەكەنى جوانى خەت و پىرماناى تابلۇكان بۆ خۇيان شاكارن. دەستخۇشى لە كاك محەمد دەكەم و ھەر سەركەوتوو بىت.

تابلۇ شىرىنەكەنى خوشكە ئارىيان سەرسامىش غونەى تواناى خوشكى سەرسام دەنوتىت و توانىويەتى بە قەلەم و فلجەى رەنگىنى جىھانى پاك و بى گەردى مندالان نىشان بەدات. وىنەى ئەو مندالە جوانانە كە سەرسام دەبانەخشىنى ھەمىشە ماىيە سەرنجىم بوو و زۆر ھەزبان پىن دەكەم و چەند وىنەيەكى ئەو مندالە جوانانەشم بەدىارى بىرەومە بۆ دەردەى ولات بۆ مندالەكان. زۆر دەستان خۇش خوشكە ئارىيان و داواى سەركەوتنتان بۆ دەكەم.

سەلام غەبدوللا

***

لەگەل جوانترىن پىرۆزىيەى بەبۇنەى سىيەمىن سالتوگەرى دامەزاندنى دەزگای ئاراس و ھىوادارم ھەر بەردەوام لە خزمەتكردن بەكتىبخانەى كوردى و ھىوامە دەزگاكەنى تىرىش وەك دەزگای ئاراس بگەونە ئىش و لە خزمەتكردن دوا نەكەون. ھەر پىرۆز و سەركەوتوو بىن. بەتابىتەى براى خۇشەويستىم كاك بەدران ھەرسەركەوتوو بىت. . . عتۇفە تاح

***

زۆر خوشحالىم بەبىننى پىشانگەى كىتپ و خوشنوسى دەزگای خۇشەويستى ئاراس. جىگای خۇشحالىيە كە ئەم دەزگای بەھەول و كۆشش و ھىممەتى كاك بەدران بەرپىسى دەزگا و سەرجەم كارمەندانى توانىويەتى لە ماوئەكى تا رادەيەكى كورتدا لە پىگای بەرەمە بەپىز و جوراوجۆرەكانى خزمەتېكى زۆرى كىتېبخانە و پۆشنىبىرى كوردى بكات و شوتىنى شاپىستەى خۇى لەناو دلئى پووناكىبىراندا بكاتەۋە. ھىواى بەردەوامى و سەركەوتنى بەردەوام بۆ دەزگای ئاراس دەخوام.

ھەلمەت حەمىد ئىبراھىم

***

مندال گەۋرەترىن سەرمایەى دوارۆژە، ئەو گەلەى لە خەمى سەبىن و دوارۆژدا بىت مندال و پەرورەدى مندال و پىكەتېننى ناسنامەيەكى تەۋاى مندالى لەبىر ناچى. بۆيە چى بگىرئ لەپىناۋى ھىنانەدى ئەم نامانجە ھىشتا كەمە، دەستخۇش.

دەزگای ئاراس كىلىلى گەنجىنەى خۇ دۆزىنەۋە و خۇ ناسىنەۋەى كورد، بە چى دەچى گەنجىنەكەمان پىر بىن لە شتى بەنرخ بەلام تۆزى رۆزگار و تارىكى مېژوو مەۋداى كەلك وەرگرتن و بىننى نەھىشتى، زمان، مېژوو، بەشىكەن لە كەلوپەلى ئەو گەنجىنەيە. دەزگای ئاراس پۆشنىيە دەخاتە سەر ئەو گەنجىنەيە بەلام تەكايە شتە چاكەكان دەرپەيتن، باخى ئىمە گول و دركى تىدايە، بژارى كەن.

دەستخۇش ھەر سەركەوتوو بىن. پىشانگە كە رىكويىتە و كىتپ و تابلۇكان ھەر زۆر نايابن.

ھوشيار غەبدورەحمان سىبەبلى

***

لە رۆزى ۲۰۰۱/۱۲/۲۷ سەردانى پىشانگەى ئاراسمان كورد كە پىكەتابىو لە پىشانگەى كىتپ، خۇشنوسى، وىنەى مندالان لە ھۆلى مېداى پايىتەختى ھەرىمى كوردستان. ئەۋەى زىاتر سەرنجى راکىشايىن ئەو ژمارە زۆرە كىتپ و نامىلكانە بوون كە بەشىۋەيەكى رىكويىتە چاپ كراون و بلاوكرانەتەۋە لە ھەمىو بوارەكاندا، ئەمەش خزمەتېكى زۆرى پۆشنىبىرى و زمان و كەلتور و كىتېبخانەى كوردى كوردوۋە و جىگای شانازىيە كە دەزگايەكى ۋەكو ئاراس لە ماۋەيەكى كورتدا توانىويەتى ئەم ژمارەيە زۆرە بەچاپ بگەينىت. ھەرۋەھا ۋەكو تىبىنىمان كورد سەبارەت بەخۇشنوس و بەخەتى كوردى كە بۆ يەكەمىن جارە بىرى نەتەۋايەتى لە خەتى كوردىدا رەنگ دەداتەۋە، ئەمەش ھەنگاۋىكى پىرۆزە بۆ خزمەتى گەلى كورد.

كىتېبخانەى كوردى پىتويىستىيەكى زۆرى بەچىرۆك و وىنە و پەرورەدى مندالان ھەبوۋە، لە بەشىكى ئەم پىشانگەيەدا ئەۋەش بەدى كراۋە و بايەخى پىن دراۋە، كە ئەمەش خۇى لە خۇيدا خزمەتكردەن بەمندالانى كوردستان و دەۋلەمەندكردى كىتېبخانەى كوردى لەم پرويەۋە. لە ماۋەى ئەم دوو رۆژەدا كە سەردانمان كوردوۋە تىبىنى ئەۋەمان كورد كە خەلكىكى زۆرى پۆشنىبىر و ھونەرمەند و قوتابى سەردانى ئەم پىشانگەيەيان كوردوۋە كە ئەمەش ماىيەى خۇشحالىمان بوو.

بۆيەش بەپىتويىستمان زانى كە پىرەدل سوپاس و پىرۆزىيەى لە بەپىز جەنابى سەرۆك بارزانى و سەركردايەتى پارتى و كابىنەى چوارەم كە لەژىر رابەرايەتى و چاۋدېرى ئەۋاندا ئەم بزاڧە رۆشنىبىرىيە لە كوردستاندا بەرەۋ پىش دەچىت، ھەرۋەھا سلاۋ و پىرۆزىيەى لە بەپىز كاك نىچىرقان بارزانى دەكەين كە گەۋرەترىن پىشتىۋانى لە بزاڧى ھونەر و رۆشنىبىرى كوردى دەكات ھەرۋەھا دەستخۇشەنە لە بەشداربوۋانى ئەم

پيشانگه يه و به تاييه ته د زگای ناراس ده که ين که پيشره وه له م بواره دا هيوادارين همه ميشه به ره و پيش بچن بؤ خزمه ته رو شنبيري و گه لي کوردستان و نمونه شيان زور بيت.

ئيجرا سه عيد مه حمود هالو

به رتوه به ري مه کته بي وه زيري کاروباري بربکاري وه زاره ته دارايي و نابووري
نه فجو مهنه وي وه زيران

***

نه مـرو رتکه وه تي ۱۲/۲۷ هاورئ له گه ل براى به رتيزم نه ژده ته سـالـح پيشانگه يه که تا نامان به سه رکړده وه نه وه ي مايه ي خو شحالي م بو وه ردوو لايه ني کتیب و لايه ني پيشانگه ي شيوه کاري مندالان بو وه ره وه ها (خوشنوسيبه که ش). که ده بينين گه له که مان روت به روت قوناعي باشتر ده بري. له هه موو روويه که وه.

ده ستخوشي له رتکه خه راني پيشانگه يه که ده که م به گشتي به شي مندالان به تاييه ته ي که هه وليان داوه و تيراي نه وه ي که چيرتکه کان بياني بوون به لام بؤ مندالاني کوردي بخه نه چوارچتويه که ي کوردي به وه.

موسا نه حمده - سکر تيري ي. ق. ک

***

الأخوة الأحيه في دار آراس

أهنئكم على معروضكم الفني الجميل... وعرضكم الثقافي الفني والهام... وأسهاكم في دعم الثقافة في كوردستان تستحق التقدير والتشمين... إضافة الى كونها أسهامه وطنية لدعم الحركة الثقافية وتطويرها في كوردستان المحررة... وأمنياتي لكم بدوام النجاح والموقفية... لخدمة قضايا الشعب... وتدعيم الحركة الثقافية النامية... لبناء كوردستان حرة مزدهرة سعيدة..

مع تحية وتقدير خاص للعزير بدران على جهوده في أنجاح عمل الدار وتطوير الكتابة والابداع الثقافي...

سعدون - عن م. س. حشع

***

أحيي هذه المبادرة لاقامة معرض للابداع الكردي واتمنى المزيد من اجل اشاعة ثقافة الابداع والفن الراقي الذي يبني من خلال تطلعات الناس وهمومهم ومشروعهم الانساني نحو الافضل.

لاحظت لوحات جميلة تعكس التطور المبدع.

اتمنى النجاح لكل المساهمين، والى المزيد من معارض الفن والثقافة.

الدكتور سامي خالد - باحث وكاتب عراقي

***

معرض جميل ومعبر حقاً عن الجهد الطيب للمبدعين الذين ينتجون كل هذه المطبوعات بخطوطهم ورسوماتهم وتصاميمهم، وعن جهد دار ناراس التي تقف وراءهم جميعاً، وجعلت من نفسها منبراً لهم ولابداعهم وللمعرفة والثقافة عموماً، وللثقافة الكوردية خصوصاً.

كل التهنية للقائمين على المعرض، ولدار ناراس بالذات، والى مزيد من العطاء الطيب والمخصب.

مفيد الجزائري

***

زرت المعرض وكنت معجباً جداً بها وبلا حظ المرء ان هناك بوادر تقدم وازدهار في كوردستان. واتمنى المزيد والى توفيق لهم في عملهم.

رشيد طاهر حسن - مدير عام المالية

***

نه مرو سهر داني نه م پيشانگه فراوانه مان کرد بؤ کتیب به نرخه کانی ده زگای ناراس که بلاوی کردونه ته وه... له به رته وه له نزيکه وه زياتر ناگادارم به چالاکیه کانی ده زگای ناراس بؤ بلاو کورده وه و گه لي به ره می به پيز و به نرخم به چاو که وه تو وه و خوتندوومه ته وه.

بويه به دلنيا ييبه وه هيوای سهرکه وتنيان بؤ ده خوازم وه نوميد ده که م جگه له لايه ني ميژوويي و نه ده بي که زياتر بايه خيان پيدا وه لايه ني خزمه ته گه لي کورد بؤ نيسلام و روتلي به چاوي زاناياني کورد له کوردستان بؤ به رگري له دوزي ره وای گه له که يان زياتر به بايه خه وه بنرخينريت و بخريتته به چاوي هوشيار و روشنبيري گه له که مان که مزگه وت و ميحراب و دهنگي زولالي زانايان هه ميشه له ناستي پيوستي خزمه تگوزاري گه له که ياندا بوون. وه ده باره ي لايه نه کانی تري پيشه نگا که به تاييه ته ي خوشنوسى و وينه و پوسته ره کان جيگای دلخوشيبه و نه وه ي زياتر سهرنجمي راکيتشا گرينگي دانه به دوو لايه ني تاييه ته ي، يه که ميان به کوردي هه ستي دينداري و ولا تپه روه ري کورد راگه بينراوه، دووه ميان به خه ته ي خوش سهرنجي جه ماوهر راکيتشراوه

بۆیه هیوای زیاتر خزمهت و ماندوونه‌بوون و خۆراگری له‌به‌رده‌م ناسته‌نگه‌کاندا بۆ ده‌زگای ناراس ده‌خوایم. پشت به‌خودا هه‌میشه به‌ره‌مه‌کانیان له‌خزمه‌تی ئایین و گهل و نه‌ته‌وه‌که‌ماندا ده‌بی‌ت.

شیخ موحسین موفتی

سه‌رۆکی لیژنه‌ی ئه‌وقاف و کاروباری ئیسلامی له‌ په‌رله‌مان و جیگری سه‌رۆکی یه‌کیته‌ی زانایانی ئایینی ئیسلامی کوردستان

***

بۆ به‌رێزان به‌شدارانی پێشانگه...

سلاو... رێز... پیرۆزبایی...

ده‌ستتان خۆش هه‌ر یه‌که‌تان له‌ بواری کاره‌که‌تاندا شتی باشتان پێشکێش کردووه. هیوای به‌رده‌وامی و سه‌رکه‌وتنی زیاترتان بۆ ده‌خوایم هه‌ر بژین و سه‌رکه‌وتووبن.

غه‌فوور مه‌خمووری

***

ناراس زۆر له‌میژه‌ بوته‌ هه‌یمایه‌کی به‌رحه‌سته له‌ میژووی بزافی ئازادیه‌خوای گه‌له‌که‌مان. هه‌ر بۆیه‌ش هه‌ر کاتێ ناوی ناراس بیته‌ جه‌ماوه‌ری کوردستان به‌رێز و نه‌وازش گوێی بۆ راده‌گرن. چونکه‌ به‌راستی ناراس هه‌نگاوێکی پیرۆز بوو له‌و کاته‌ی باوکه‌ بارزانی و هه‌قاله‌کانی به‌باوه‌ریکی پۆلایین بۆ گه‌یاندنی په‌یامیه‌کی پیرۆزی گه‌له‌که‌مان هه‌نگاویان نا واته‌ قوناغیه‌کی رۆشنییری بوو.

له‌م ماوه‌ی دوای راپه‌رپه‌ن له‌ هه‌رێمی کوردستان زۆر هه‌نگاوی پیرۆز له‌ بواری رۆشنییری هاتوونه‌ته‌ هاویشتن و جیگای رێزن. به‌لام ده‌زگای ئاراسیش پڕشنگدارترین هه‌نگاوه‌ له‌م بواره‌دا که‌ که‌له‌یه‌کی زۆری له‌م باره‌یه‌وه‌ پڕ کردۆته‌وه‌. جیگای ده‌ستخۆشیه‌یه‌ له‌ هه‌موو ئه‌وانه‌ی که‌ له‌م بواره‌دا زه‌حمه‌تیان کێشاهه‌.

له‌م پێشانگه‌ پڕ نه‌خه‌دا ئاواتی ده‌زگایه‌که‌ زیاتر دیته‌ پێش چاوه‌ چونکه‌ بایه‌خیه‌کی تاییه‌تی داوه‌ به‌ بواری منداله‌ چاوه‌شه‌کان که‌ ئاواتی دواپۆژی گه‌له‌که‌مان.

جاریکی تر هیوای سه‌رکه‌وتنی زیاتر بۆ ده‌زگای ئاراسی خۆشه‌ویست...

عه‌باس غه‌زالی

***

له‌و دوو سه‌ی سه‌له‌ی دوایه‌یه‌دا ده‌سگای ئاراس که‌له‌یه‌کی یه‌که‌جار گه‌وره‌ی له‌ زانیاری و زانستی و ئه‌ده‌ب و هونه‌ری کورده‌واری و هه‌موو گه‌یه‌تی پڕ کردۆته‌وه‌.

من نالیم هه‌موو کاره‌کانی ئه‌م ده‌سگایه‌ یه‌که‌من، به‌لام چاکی زۆریان تێدایه‌، به‌تاییه‌تی ئه‌گه‌ر به‌ره‌مه‌کانی به‌که‌ی به‌ سه‌ی به‌ش، به‌شیکیان تازهن، به‌شیکیان دووباره‌ چاپ کراونه‌ته‌وه‌، رهنه‌گه‌ ئه‌مه‌ له‌ تازه‌که‌ش گرینگتر بێ، چونکه‌ ئه‌و چاوه‌مه‌نییانه‌ ده‌گه‌من، به‌شی سێیه‌م له‌وانه‌یه‌ بۆ من ده‌ست نه‌ده‌ن به‌لام بۆ تو‌شتیه‌کی زۆر باشن.

ناراس ته‌نیا مه‌عریفه‌تی بلاونه‌کردۆته‌وه‌، بایه‌خی زۆری به‌هونه‌ری شیوه‌کاری و ده‌ره‌ینانی کتیب داوه‌، کتیبه‌کانی نمونه‌ی تابلیۆ رهنه‌گینی مۆزه‌ی شیوه‌کارین، جگه‌ له‌وه‌ به‌رگی کتیبه‌کانی مه‌یدانی مه‌شقی هونه‌ری خۆش‌نوسی خه‌تی زمانی کوردی بووه‌. بێ گومان ناراس کاریکی په‌سه‌ندی کردووه‌ به‌وه‌ی نه‌ک ته‌نیا رێگه‌ی خۆش کردووه‌ بۆ ئه‌وه‌ی کتیب بگاته‌ ده‌ستی خۆینه‌ری کورد به‌کردنه‌وه‌ی پێشانگه‌ی کتیب فرۆشتن به‌لکو پێشانگه‌ی شیوه‌کاری ئه‌م میهره‌جانه‌ رۆشنییرییه‌ بووه‌ به‌سه‌رچاوه‌یه‌یک بۆ ناسین و زانیینی په‌له‌ی خۆینه‌واری له‌ کۆمه‌له‌ی ئیسه‌دا. سه‌رکه‌وتن بۆ کارگه‌رانی ناراس ده‌خوایم.

مارف خه‌زنه‌دار

***

انا سعيد للغاية، حينما أرى (وأتمس) هذه الجموع الخيرة، وقد توجهت افراداً وزرافات، لمشاهدة أعمال وانجازات أبناء وبنات مدننا المجيدة أربيل -هه‌ولیر- وأسعدت فعلاً بمشاهدة رؤى وتطلعات وتفنن الفنانة الرائعة ناربان سه‌رسام، بابداعاتها ولمساتها الحانية، فاليها تحياي. وكذا ما شاهدت مما خطته أنامل وعقل الخطاط الفنان الملهم محمد زاده. وكان سروري أعظم حينما وجدت كردستاننا وعاصمتها العظيمة تزدهر بمطبوعات دار ناراس وبرايه‌تی بهذا الكم الهائل وهذا التنوع البديع من كتب في مختلف صنوف المعرفة. فارجو ان يكتب الدوام والتوفيق لمثل هذه الانجازات في «زهرة المدائن» هه‌ولیر...

پ. د. محسن محمد حسين الأربيلي

جامعة صلاح الدين - هه‌ولیر

***

سلاوی گه‌رم...

له‌ راستیدا له‌ هه‌ر چوارچێوه‌یه‌که‌دا می‌شکێکی سارد له‌سه‌ر بوته‌ی دلێکی گه‌رم ده‌بینم، که‌ وه‌ک مۆمدا نێک رێگای تاریکی گه‌لێکی چه‌وساوه‌ رۆشن ده‌کاته‌وه‌.

یاخوا ئەو دەست و مه چه کانه هه پایه دار و به زر و پیروز بن و هه رگیز دانه میتن.

له گه ل هیوای سه رکه وتن

د. عه بدو لالا حوسین ره سول - کۆلیجی ئاداب

***

زۆر سوپاس بۆ ئەم کاته خۆشه له ناو تابلۆ و کتیباندا!

من ئەم بیره وه دریه، که پیاسه به کی رۆشنیبری بوو، هه رگیز له یاد ناکهم.

د. ژێرار گۆتیپی

ب. ئەنستیتووی فه رهنسی له کوردستان

***

سازدانی پێشانیگه ی کتیب، خۆشنووسی شیوه کاری ئەمرۆ و یگرا، بزوتنه وه ی رۆشنیبری کوردی ده خه نه به رچاو، له و پێشانیگه یه دا ده زگای ناراس رۆلێکی دیاریکراوی له به ره مه ی بیردا گێراوه، له ماوه ی سێ سالدا پتر له سه د کتیبی به نرخه ناوه رۆک ده و له مه ندی پێشکه ش به کتیبخانه ی کوردی کردوه.

هیوادارم سالانه چه ند پێشانیگه یه کی ئاوا له شار و شارۆچکه کانی کوردستاندا ساز بکه ن و پێوه ندی نێوان خۆینه ر و نووسه ر پته و تر بکه ن.

کوردستان موکریانی

***

به رپز کاک به دران و ئەندامانی ده زگای ناراس

ده ستان خۆش بیت و ئیشه که تان زۆر جوانه و زۆر دلسو زانه یه. خۆزگا چه ندین ده زگای تر و چالاکی تر هه بایه. جوانترین شت له ئەم پێشانیگه یه دا که خه لک ئاپۆره ی به ستوه و خۆینه ری دلسو ز په ی دا بووه.

ناریان خان: ئیشه کانت جوانن، روونن، کورده واری نیشان ده دن ده ستخۆشیت لێ ده که ین به هیواین ببیت به ئەستیره یه که له ئاسمانی هونه ردا.

د. شیرکو بابان

***

ده ستخۆشی ده که م له ریکه خه رانی ئەم پێشانیگه یه ی کتیب و هه روه ها هونه ری شیوه کاری که له راستیدا گوزارش له ناستیکی به رزی هوشیاری کۆمه لایه تی و ده سته رهنگینیبیان ده کات و مرۆف بۆ چه ند ساتیک ده چیتته ناو دنیا ی مه عریفه و

هونه ره وه، ئەو دوو بواره ی وه کونان و ناو بۆ نه ته وه ی ئیمه پیوسته... پیروزه ئەو به ره مه تان، پیروز بیت له کورد ده زگای چاپه مه نیی سه رده م (ناراس) و به ره مه کانی و هه ر زیده بن ده سته رهنگینانی کورد له کوردستانی ئازیزدا.

د. ره شاد میران

***

به ناوی یه زدان و کورد و کوردستان

رپز و سه لآو و ده سخۆشکه ری بۆ هه موو برایان و خوشکان. ئینشا ء الله له م به هاره مه زنترین و گه وره ترین ئاهه نگ و خۆشی بیته کابه وه ده سخۆشکه ری و دلخۆشکه ری.

دلسو زتان: د. محه مه د هه مه وه ندی

***

سوپاس بۆ کارمه ندانی ده زگای ناراس بۆ ئەو پێشانیگه به نرخه ی چ له سه ر ناستی کتیب یان ئەو تابلۆ رهنگینانه ی پێشکه ش کران.

له ولاتیکی شه که تی چه ند جار ئابلۆقه دراودا و که به زامی داگیرکردنیکی دێرینه وه ئیستاش ئازار و ماکه کانی ساریژ نه بووه. بی گومان جموجۆلێکی کولتوری و هونه ری له و جۆره جیگه ی ستایش و ده ستخۆشکه ری کردنه، ئەمه نیشانه یه که بۆ زیندوویی ئەم گه ل و ولاته.

تابلۆکان ئەگه رچی جۆره لاساییکردنه وه یه کی تێدا یه به لآم هونه رمه ندان توانیویانه لیوه شاوه یی و وه ستایی خۆیان بنوێن. هیوادارم به رده وام بن له و رۆله گرینگه دا بۆ په روه رده کردنی نه وه یه کی نوێ که کوردستانیکی ئازاد و ئارام و گه شه کردوو به ره و پێشه وه به ریت. جاریکی تر ده ستخۆشیتان لێ ده که م، ئومێده وارم هه ول و ته قه لاکانی ئاینده تان زیاتر و گه وره تر بیت.

د. دلیر شاوه بیس

***

ده توانین به وه یه ری دلنیا بییه وه بلتین، که هۆی هه ره سه ره کی پێشکه وتن هه موو نه ته وه یه کی جیهان رۆشنیبرییه و، هه روه ها پێوه ریکی بنچینه ییشه بۆ پێوانی راده و سنووری پێشکه وتن. به هه موو لایه نه کانییه وه، له هه موو گۆشه و که ناری جیهاندا، رۆشنیبری برپه ی پشتی شارستانییتی ئاده میزاده و، هه میشه رووناک که ره وه ی رپگی کاروانی بۆ پێشه وه چوونی گه لان بووه و، له سه ره تای میژوووه تا ئەمرۆ و، له ئەمرۆ ییشه وه به ره و ئاینده یه کی دووردریژ تا ئەوکاته ی که ئاده میزاد له سه ر رووی ئەم

جیهانه‌دا بژی، پیشبرکی بووه و پیشبرکیته له‌نیوان هم‌موو گه‌لاندا، ئەو نه‌توه‌یه‌یه که رۆشنییری له هم‌موویان پتر بووبی ئەوا پیشبره‌وی ئەو کاروانی شارستانییه‌ت و پیشکەوتنه‌ بووه، هم‌موو سستی و ته‌گه‌ره‌یه‌یه‌ کیش له‌و رینگه‌یه‌دا بوته‌ هۆی زیان‌ه‌خشین و دو‌اکه‌وتن و کویره‌وه‌ری. له‌پیش راپه‌رینه مه‌زنه‌که‌ی نه‌توه‌که‌ماندا، دوژمانی کورد به‌هم‌موو جوړی هه‌لیان داوه سامانی بیروه‌وش و به‌ره‌می رۆشنییرمان کپ و بینه‌نگ و به‌ره‌و نه‌مان به‌ن، به‌لام دوای ساله‌های دوورودرێژی خه‌باتی نه‌توه‌که‌مان که ئەنجامه‌که‌ی راپه‌رینه گه‌وره‌که‌ بوو، گه‌یشتینه ئەو قو‌ناعه‌ی که ئاوتیکی هه‌ره‌گه‌وره‌ی نه‌توه‌ی کوردمان بوو. به‌کێ له‌و ئاره‌زووه مه‌زنانه، دامه‌زراندنی ده‌زگا رۆشنییرییه‌ کاتمانه که پیروژترین کاریان گرتۆته ئەستۆی خو‌یان.

ئەوه‌ی که لێره‌دا شایانی باسه دامه‌زراندنی (ده‌زگای ناراس)ه، ئەو ده‌زگا رۆشنییرییه‌ی که له ماوه‌ی که‌متر له دوو سال و نیودا توانی ژماره‌یه‌کی به‌کجار زۆر له به‌ره‌می بیروه‌وشی سامانی نه‌توه‌ایه‌تیمان به‌شپوه‌یه‌کی جوان و رازاوه له چاپ‌دات و کتیب‌خانه‌کانی کوردستانی پت برازینیته‌وه و به‌ئاسانی بیانگه‌یه‌نیته‌ ده‌ستی رۆشنییرانمان، هه‌روه‌ها پشتیوان و هاندهریکی گه‌وره‌یه‌ی بۆ چاپکردنی هه‌موو به‌ره‌میکی به‌که‌لک و سوودمه‌ند بۆ نه‌توه‌که‌مان

د. محهمهد نوری

***

ئیمروکه به‌راستی فیه‌ستیقالی رۆناکبیری و هونه‌ر و کتیبی کوردییه و له خزمه‌تی کورده‌واریدایه و ئامانجه‌کانی کوردايه‌تی ده‌هینیته دی.

ده‌زگای ناراس که ئەو دروشمه‌ی به‌رزی کردۆته‌وه (ناراس په‌رینه‌وه‌یه به‌ره‌و سهر‌فرازی) به‌راستی له‌م ماوه‌یه‌ی که دامه‌زراوه و به‌تایبه‌تی برای رووناکبیرمان کاک به‌دران ئەحمهد توانیویه‌تی به‌ره‌و ئەو ئامانجه‌ی بیات که بۆی دامه‌زراوه و، ده‌زگای ناراس به‌تایبه‌تی ئەمرۆ ئیسپاتی کرد ناشنال ئینستوتی کورده و سهر‌فرازییه‌که‌ بۆ هه‌رێمی کوردستان چونکه‌ باه‌خێکی زۆری داوه به‌کیشه‌ گرینگه‌کانی نه‌توه‌که‌مان ده‌ستخۆشیان لێ ده‌که‌ین.

له هه‌مان کات به‌راستی هونه‌رمه‌ندان محهمهد زاده و ئاریان خان و کاک یوسف هه‌ریه‌که‌ به‌ده‌سته ره‌نگینه‌کانیان ره‌ونه‌قییک بدن به‌هونه‌ره‌کان یاخوا ده‌ستیان نه‌رزیت هه‌ر سهر‌به‌رزین له پیناو خزمه‌تی میلیله‌ته‌که‌مان.

عه‌لی محهمود جوکل - مامۆستای زانکۆ

***

کردنه‌وه‌ی پیشانگه‌ی کتیبی کوردی، کاریکی شارستانییه‌ هیوادارین ده‌زگای ناراس

و هه‌موو ده‌زگا‌کانی کوردستان پتر گرینگه‌ی به‌کتیبی پیوست بۆ پیش‌خستنی کۆمه‌لگه‌ی کورده‌واری به‌نرخ بیت. هیوای سهر‌که‌وتنتان بۆ ده‌خوازم، هیواداریشم له داها‌توو پتریش کاربکه‌ن بۆ ئەم مه‌به‌سته.

د. جه‌مشید حه‌یده‌ری

***

میژووی بلا‌و‌کردنه‌وه‌ی کتیب له کوردستاندا، له‌چاو ئەو میژووه‌ دوور و درێزه‌ی له چین و ولاته ئەوروپییه‌کاندا هه‌یه‌تی، میژوویه‌کی به‌کجار کورته، به‌لام ستایشی مرۆفی کورد بۆ کتیب و نووسراو هه‌میشه له پله‌یه‌کی پیروژدا بووه.

کورد نه‌توه‌یه‌که‌ دوای ئەوه‌ی به‌رده‌وام خو‌ی له‌به‌رده‌م سهر‌ینه‌وه و هه‌ره‌شه‌کاندا بینویه‌ته‌وه، په‌نای بۆ تۆمارکردنه‌وه‌ی خو‌ی بردووه.

سهر‌ه‌تا له‌سه‌ر دیواری ئەشکه‌وته‌کان، پاشان له‌سه‌ر پیسته‌ و دار و دواجاریش کاغه‌ز... لێره‌وه، نووسراو بۆ کورد شو‌نیتیکه‌ بۆ مانه‌وه له بازنه‌ی بوون و به‌رده‌وامیدا، ئەمه‌ش له کاتیکدا که له‌سه‌ر پانتایی واقیع هه‌ره‌شه له بوون و به‌رده‌وامی کراوه..

که‌واته هه‌رکه‌س ستایشی کتیب بکات، پانتایییه‌ک بۆ مانه‌وه‌ی ئەم نه‌توه‌یه به‌ده‌ست ده‌هینیته‌وه، کتیبه‌کان وک ئەو پارچه‌ زه‌ویانه وان که ده‌بیت به‌ده‌ستیان به‌هینینه‌وه و بیانکه‌ینه‌وه به‌شو‌نیت بۆ ژبان.

کردنه‌وه‌ی ئەم پیشانگه‌یه و پیشتریش کردنه‌وه‌ی پیشانگه‌یه‌کی هاوبه‌ش له سلیمانی، گێرانه‌وه‌ی ئیعتیباره بۆ کتیب له‌م ولاته‌دا.. ئەمه‌ش له کاتیکدا ئیمه ده‌زانین میژووی کتیب له نیشتمانی ئیمه‌دا پره له یاساخکردن، سانسۆرکردن و کتیب داخستن..

چه‌نده ستایشی کتیب بکه‌ین، هینده‌ش ری ده‌گرین له‌وه‌ی عه‌قلیه‌تی سانسۆر و دژه کتیب له‌م مه‌له‌به‌نده‌دا سنووردار بکرت..

ده‌بیت له کتیب کولتووریکی بۆ ناشتی و بۆ مانه‌وه دروست بکه‌ین تا له رینگای کتیبه‌کانه‌وه بتوانین به‌کتریمان خو‌ش بویت و وه‌ک چۆن به‌زدان کتیبی بۆ مرۆف کرده دیاری، ناواش مرۆف کتیبه‌کان بۆ به‌کتری بکه‌نه دیاری.. جوانیی مرۆف له‌وه‌دايه کرده‌ی به‌زدانی دووباره بکاته‌وه..

رێبوار سیوه‌یلی

***

كەتتېب و شارستانىيەت جەمكەن

كەتتېب ئاۋەدانىيە

لە قۇناغىڭدا كەتتېبى كوردى بەپەرى پەرىپوت دروست دەكرا، جەستەى بەھەلەى چاپ زامدار دەكرا، تېڭرا لە بېبىلۇگرافىيەك كۆ دەكرايەۋە.

ئەمروش دەزگاي ئاراس كوردستانى ئاۋەدان كوردتەۋە

نوسەران و ھونەرمەندان بانگ كەن...

خوتنەران خەنى كەن...

دەستخوشى لە بەرىز شەۋەت شېخ يەزدىن دەكەم...

دەستخوشى لە بەرىز بەدران ئەحمەد حەبىب دەكەم بەردەوام بن...

ع.ع. يوسف

***

ھەستەم بەو مندالىيەى خۆم كورد كە لە رۆژى يەكەمى جەژن دەمدى. ئەو ھەموو جوانىيە ج بوو ۋەكو باران دەبارى و منىش لەناۋدا شىعەرم دەنوسى.. دەتگوت ئادەم بە ئاگا ھاتۇتەۋە و لەگەل ھەۋاي ئەمرو پىدەكەن... ئەو ھەموو جوانىيە مەگەر بەدرانى جوانناس پەى پى ببا، بەدران ئەحمەدى ئەندازبارى جوانناسى. ئەم ھەموو جوانىيە نىشانەى سەرکەوتنى سەبەبىيە.

ئەنۋەر مەسىفى

***

لە راستىدا دەتواندەرت بوترىت لە سالانى دۋاي راپەرىن يەكەن لە دەستكەۋتە مەزنانەى كە نەۋەى دۋارۆژمان شانازى پىۋە دەكات لايەنى رۆشنىبىيە، كە لەم ماۋە كورتەدا تۋاندرا ئەم ھەموو بەرھەمانە تۆمار بىرەت لە مېژۋى گەلى كوردى چەوساۋە كە دەمىكە تىنۋى تۆمار كوردىيەتى... ھەرۋەھا دەرىپىنى را بۆ بەدىارخستىنى ئەم راستىيەى كە تا چ رادەبەك نەۋەكائمان چەوسىترائىتەۋە. ياخۇدا ھەر شەكۋە بىت كوردستان و ھەرۋەھا نوۋكى خامەى رۆشنىبىران بەتەۋژم بىت بۆ بەدىارخستىنى راستىيەكان.

د. ئىسماعىل شوکور رەسول

***

لەم سالانى دۋايى بۆم ئەمرو رۆژىكى زىندۋوتەر و جىياۋە. بەراستى كارە

شاكارەكانى كاكە زادە، لە جۆرى خۆى دللى ھىندە خوشكردم، كە نەپرىتەۋە، بەراستى گەپاندۋىيە تىببە لوتكە، لەۋەش زۆر جىياۋ بە دەستە رەنگىنە وتەى بەنرخ و شىعەرى كوردى نوسىۋە، كە ھى ئەۋەن بىرەن بەپۆستكارەت و بەدنىيا بلاۋ بىرەتەۋە، خۆزگە كاكە زادە لەم رۋۋەۋە ۋەختى زۆرتى بۆ تەرخان دەكرد.

ۋىنەكانى ئارىيان خان و ھونەرمەندەكانى تر دنىياى پىر پاكى مندال و ھونەرمەندانى ھىناۋەتە نىۋەھۆل، كە تايبەتمەندىيەكى جوان و ھەلبىزاردىكى شىاۋە، چاۋى ھەموو لايەك رۋون.

زۆرى ناۋنىشانى كەتتېب و ھەرزانى نىرخەكانىيان كارتىكى لە جىن و لە ۋەخت بوو، كە دىسان ئاپورەى خوتنەۋارە ھەزارەكانى ھىنايەۋە مەيدان، بەو ھىياۋەى كە سالانە ۋەرزانە ئەم جۆرە كارە جوان و بەسوۋدانە ھەموو لايەكمان كۆيكەنەۋە.

مەۋلۇد ئىبراھىم حەسەن

***

كردنەۋەى پىشانگە و پىشچاۋخستىنى ھەر بەرھەمىكى شارستانى دەمىكە بەشى مىللەتانى چاۋكراۋە و پىشكەوتۋى جىھانە، ديارە لەژىر دەسەلاتى ھىكومەتەكانى دەسەلاتدار بەشى كورد لەم چالاكىيە شارستانىيانە زۆر كەم بوۋە، لە ماۋەبەكى ئەم دە سالەى دۋايى كە كوردىش بوۋە خاۋەنى ھوكمى خۆى با بە ھەنگلەشەلەش بىت، نواندىنى ئەم چالاكىيانەى لى رەچاۋ دەكرا، بەتايبەتى دەزگاي چاپ و بلاۋكردنەۋەى ئاراس دەمىكە نواندىنى ئەم چالاكىيەى لى رادەبىنرا، ۋابزىنم لە كات و ساتى خۆيدا بوو كە ئەم دەزگايە بەم كارە رۆشنىبىرىيە راپوۋ و بوۋە ھۆى بارسوۋكى خوتنەر و رۆشنىبىران.

عەبدولئالا زەنگەنە

***

پىشانگەى پەرىنەۋە بەرەو سەرفرازى و تەبەكى پىۋىست جارى ۋا زمان لال دەبى ۋ قەلەم بى دەسەلات دەبى لە ئاست شاكارى گەۋرەدا و مرۆف نازانى چلۇن ۋەسفىيان بىكات...

لە راستىدا، ئەم پىشانگەيە، ھەر ۋەكو لە ناۋەكەيدا و لە ناۋەرۆكەكەيدا ديارە، پەرىنەۋەيە بەرەو سەرفرازى و زىندەبەچال كوردنى لاپەرە رەشەكانى مېژۋە... ئەۋەتا رۆلە بەۋەفاكانى بارزانى نەمر قۆل و بازوۋىيان لىي ھەل كوردۋە و بەكردۋە دەيسەلمىن كە كورد نەمردۋە ۋ ھەر زىندۋۋە.

شایه نى ناماژه بو کردنه، بابه ته کانی هم پیشانگه یه تیکرا دلخوشکهر بوون به تاییه تی تابلو کانی ماموستا زاده ی هونرمه ند چونکه ناوینته ی قسه و وته نهسته قه کانی بارزانی نهرم بوون و گوړ و تینیکى نوئی خسته وه گیامان و نه مجارهیان جیوازل له سالانی هفتاکان له جیاتی ته کنیکى کون به ته کنیکى نوئی و کارى کومپيوته ریبى و ته کانی بارزانی نهرى رازاند بووه... دهک دهست و په نجه کانی نهرزى بو کورده وهى هم که له پوره مه زنه ی بارزانی نهرم و قوتاییه کانی بارزانی له م پیشانگه یه دا... هروها تابلو قه شه ننگه کانی ناریان سهرسام... که جوانی منداله چا وگه شه کانی کوردی له نامیز گرتسو و نه مندالانه ی که سهرمایه ی کورد و کوردستان... همه و له کوتاییشدا، دهستخوشی له دهزگای ناراس و بهر پر سه که ی ماموستا به دران نه حمده ده کم که به هقیقه ت دلسوژى و وه فاداری خو ی بو وشه و که لتوری کوردی سلمان د و به دهرى خست که نه وه ی بیه وئ کار بکات نه وه تا مهیدانی کارکردن و نه وه ی بشیه وئ تیکیدات با سهرى خو ی له بهردی رهق بدات چونکه له ژیر خپوه ته گه وره که ی بارزانی نهرم جیگای هیچ تیکده ریک و گیره شپوینیک نابیته وه درهنگ و زوو نه که سه نفس نزمانه ریسوا دهن و سهرکه و تنیش ههر بو ریبوارانى رینگا و ریبازى پیروزى بارزانیه. بژی کورد... بژی کوردستان.

که مال سه عدی مسته فا - ماموستای کولیزى یاسا و رامبارى

***

نه مړو رژی هینى سهردانی نه و پیشانگه یه م کرد که دهزگای ناراس سازى دابوو، به راستى زوره ی تابلوکان جیگه ی تیرامان و دهستخوشین، به تاییه تی تابلوکانى قوتایى خو م، ناریان خان و نه خشه سازى و نووسینه جوانه کانی برای بهر پزمان ماموستا (محمده زاده) هیوادرم هه رده م سهرکه و تووین و بهرهمى پوخته تریان ببینین.

سویاسى دهزگای ناراسیش ده کم که هم پیشانگه یه و پیشانگه ی کتیبى کرده وه که هاندریکى باش بوو بو نه وه ی ژماره یه کی باش له خوینهران و قوتاییان و ماموستایان بتوانن نه و کتیبانه ی تامه زروى خویندنه وه یانن به نرخیکى هه رزان بیکرن.

هیوادرم زیاتر له م کارانه بهر ده و ام بیت دهزگای ناراسیش سهرکه و توو تربیت.

که ریم شهریف قهره چه تانى

***

لروژا ۲۰۰۱/۱۲/۳۰ ئ من سهره دانای پیشانگه ها کتیب و هونهرى یا دهزگه هین ناراس دانای کر و براستى جهى سهربلندی و سهره فرازی یه کولده مکتى هو کورت

نه ف دهزگه ه بشیت هنده بهرهمى قهریثت و نه قه ژى نیشانی هندى یه کو پارتى دیموکراتى کوردستان شیان و کارینیت مه زن تیدا هه نه ژ بو پیش ئیخستنا همى لاییت ژیانى و جفاکا کوردى دا. هه تا نه و من کیماسى ل نالى ره و شه نیبرى و هونهرى و چاپن هه بوون، به لى مرؤف نه فرؤ بى پشت راسته کو دقئ بیافى ژى دا کوردا شیانیت مه زن هه نه نه گهر ده راف بو قه بیت له دوایى دهستخوشین ل پشکدارا دکم و داخازین سهرکه تنى و سهره فرازی بو دهزگه هى ناراس ده کم.

عه بدولکه ریم فندی

***

ناراس و په پښتو ه و نمایشى ناواز و رهنگ

به راستى هه نگاهه کانی دهزگای ناراس هه همیشه جیگای شانازیمانه، ناراس به ونده نه وه ستا کتیب بو میژوو بو کورد بو زمان بو فه لسه فه بلاو بکاته وه گه بشته راده ی کتیب و نامیلکه بو مندال و تا ده گاته پیشانگه کرده وه، به راستى هه نگاهه کانی هه مه رهنگن، شارستانین، سیمای پیشکه وتن و خزمه تی پرؤسه ی کورد و دوزى نه ته وه ی پتوه دیاره پیروزیایى لى ده کم.

عه بدولخالیق سهرسام

***

پیشانگه ی دهزگه ی ناراس، پیشانگه ی کتیب له ته ک پیشانگه ی خامه جوانو سهره که ی کاک محمه د زاده و فلچه جوانه که ی ناریان سهرسام، گهر بلیم سهرسامى کردم، نه و نه زیدهری و نه ماستاوچیبایه تیم کردوه بو دهزگای ناراس (که نه مړو به داخه وه دیارده یه کی باوه). که ده لیم پتبی سهرسام بووم، هویه که ی ده گه ریتنه وه بو نه وه ی که له م ولاته ی نیمه دا باس هه ر باسى که سادی بازارى کتیب و رؤژنامه و بازارى رؤشنیرییه به گشتى. له بهر نه وه هه نگاهه ویکى زور پیرؤز بوو مرؤف نه و گردبوونه جه ماوه رى و نوخه و ییه له دورى سهدان نیونیشانى کتیبى کوردی و کوردنو ساندای ببینى.

بو یه حزه ده کم لیره ده به نارخاینیه وه بیژم، به راستى هه نگاهه ویکى پیرؤز بوو. هیوادرم دهزگای ناراس وه ک خوهرى ناراسى رووبار هه همیشه ژیان و نژده نى بداته مهیدانى رؤشنیری کوردی و خوژیا ناراس سالانه له و جوړه پیشانگه یانه ی ده کرده وه و چه ند نووسهریکیشى خه لات ده کرد و زیاتر لای له بهرهمى بیرمندانى کورد ده کرده وه. واته گرینگیدانیکى پتر به بواری هزرى کوردی و بیرمندان و بیربارانى کوردى شتیکى ژیانیه بو نیمه ی کورد. دووباره چه پکیتک سلاو بو کارمندانى ناراس و کؤمه لیک

هیواخوازیش بۆ بهرپتوه بهری دهزگای ناراس.

ناکۆ محهمه د- سهرنووسه ری رۆژنامه ی میدیا

***

پیرۆزیایی له هونه رمه ندان محهمه د زاده و ناربان سهرسام ده که م... دهستخۆشانه له دهزگای هه میشه له مهیدانی ناراس ده که م... هیوا ی ته مه نی درێژ و بهرده وامی بۆ هه مووان ده خوازم. به راستی بابه ته کان سهرسام و خۆشحالیا ن کردم... هیوا ی پاشه رۆژی هونه رمه ندان و هونه ری کوردی له دلدا گه شاندمه وه.

منداله کانی ناربان پاکى و بیگه ردی مندالانی هه میشه زولم لیکراوی کوردیا ن نیشان دام، سهره پان و گۆنا خر و چه نه چاله کانیان په سه نابه تی منداله کوردیا ن بهرجه سته کردوو. په نگ و هیل و فهزای کورده واری تابلۆکانی ناربان خان، مژده و نوقلانه ی هونه رکی بهرز و بالا و په سه نیان پتوهیه.

پێز و حورمه تی تاییه تیشم بۆ دهزگای ناراس هه یه که دهرفه ت بۆ هونه ر و بههره ی ئاوا ده ره خستی و ئیمه یان به دیدار شاد ده کا. هه ر سهرکه وتوو و شاد بن.

زاهیر رۆژه یانی - بهرپرسی دهزگای گولان

***

پیرۆزیایی و دهستخۆشی له دهزگای ناراس ده که بن، که به ماوه یه کی کورت توانی ئه و چالاکییه ریکوپیتکانه ئه نجام بدات...، بۆ خزمه تی رۆشنییری میلیله تی کورد... داوا ی بهرده وامی ده که بن. ههروه ها ریزمان بۆ کاک به دران ئه حمه د حه بیب هه یه که رۆلی زۆر دیاره له م پرۆژه گه وره یه... دووباره ریز و خۆشه ویستیمان...

سهردار میران

***

کاک به دران ئه حمه د ههروه که چۆن وای راهیئاوین، ئه مجاره ش شتیکی جوانی بۆ کردوین. ئه مرۆ رۆشنییرانی کورد و هونه رده ستانی ئه م شاره به شاکاریکی دیکه ی دهزگای ناراس شادبوونه وه. پیت و وشه جوانه کان، په نگه سیحراوییه کان، کتیب و نووسینی سوودمه ند جیگه ی ریز و ستایشی ئه م دهزگایه و ئه وانه شه پشت و په نای ئه م دهزگایه ن. گه یشتنی رۆشنییر و خوتنه ری کورد به کتیب و به نرخی گونجا و به لگه ی به هه نده لگرتنی هه ست و نه سستی خوتنه واری کورده، به لگه ی خه مـخۆری و به مشوورییه بۆ که لتووری کورد. پیرۆزه... بهرده وام بن.

نیازی حمه عزیز - سه رۆکی سه نته ری رۆشنییری ئاسۆس

***

زۆر سهرسام بووم، نه مزانی بنووسم چی یه ک دوو فرمیسیکی دلخۆشی رۆزیه دلّم...

سهباح په نجدهر

***

مرۆف که پێشانگه ی له م جۆره ده بیینی، هه ر به راستی دلّی ده کرتیه وه و بروای پته وتر و دلّنیاتر ده بی له وه ی که ئیمه ی کوردیش وه کو نه ته وه یه ک ئه گه ر بۆمان بلوئ به زووترین کات ده گه یه ن ئاستی میلیله ته پێشکه وتوو ده کان... په به دلّ پیرۆزیایی له دهزگای ناراس ده که م که هه ر به هی خۆمی ده زانم، بۆ ئه و هه موو به ره مه مانه که جگه له خزمه تیکی زۆری رۆشنییری نووسراومان، خزمه تیکی گه وره ی زه وق و هونه ری چاپه مه نی به کتیبه کانییدا دیاره...

ههروه ها که به ره مه می خۆشنووسی به توانامان کاک زاده که نزیکه ی بیست و سێ سا له خزمه تی هونه رکه و چاپه مه نی کوردیمان ده کات... ناربان خانی سهرسامیش، به و به ره ره گه وره و توانایه ئاواتی دوا رۆژیکی گه وره ی بۆ ده خوازم.

له کۆتاییدا ده لیم، ئه مه پێشانگه یه کی کوردی به ره و شارستانی و به رزییه و هه نگاوه پته وه کانی هه ریمه نازداره که مانی پتوه دیاره و... له گه ل سوپاسمدا.

ئه حمه د تاقانه

***

دهزگاها ناراس ده مه کێ کورتدا شیبیا شوین تلین خۆل ره وشه نییرییا کوردی بکه ت و ب ده هان په رتووکین هیژا چاپ بکه ت یا ژی دووباره وان کتیبان چاپ بکه ت یین کو خوه ندقانتین کورد لێ ده گه ریان و ب ده ست نه ده کن و ئه فرۆکه هێچ ره وشه نییره کێ کورد نیینه، په رتووکین ناراس دکتیبخانه ی و ی دا نه بن. ئه م وه کی ده زگه ها سپیوتیز کو دئ ب هه مان کار رابین بئ گومان دئ ژ شاره زایییا ناراس فایده که یین و هیشیدارین د پاشه رۆژه کا نیزیکی دا بشیین ژماره یه کا پرۆژه یین ره وشه نییری ب هه قرا ئه نجام بده بن.

موئه یه د ته یب - سه رنقیسه ری ده زگه ها سپیوتیز

***

ماوه یه که تینووی پێشانگه و کۆبوونه وه ی هونه رمه ند و ئه دیب و کۆپه روه ران بووم، لێره دا ده توانم بلیم تینووتیم له (ناراس) شکا هه ست ده که م «ئالوی ها قیندکن» ئیمرۆ له وه به ری ناراس وه ستاوه و چاوه روانی هه قسالان و سه رکرده ماندوونه ناسه که یتی و به تیلی چاوی سهیری ئیوه ده کا. خه ته خۆشه به فه ر و زاده که ی زاده، ویتنه ره نگینه کان و سهرسامه کانی ناربان سهرسام له ژیر سهرپه رشتی ئه ندا زباری بیره که ی تی و وردی کاکه به دران خۆشحالن ئه وانه ی له ناراس په رینه وه که ماندووبوونیا ن ئه م جۆره ره نگدانه وه و

بهره‌مهی لښ که و ته‌وه... ده‌ستتان خوښ... به‌رقه‌رار بن به‌رهو به‌ره‌مهی تر و پېشانگه‌ی جیهانی به‌پېز و نایاب.

عه‌بدو لباسه‌ت فهرهادی

***

له ناخی سکول‌ه‌کانی دل‌مه‌وه پیر‌وزبایی له ههر دوو پېشانگه‌کان ده‌که‌م. نه‌خه‌سه‌له پېشانگه‌که‌ی کتیب‌ه‌کانی ده‌زگای ناراسی نازیز که له ما‌وه‌به‌کی زور کورت توانیوتی به‌ده‌بان کتیبی دانسقه پېشکه‌ش به‌خوینده‌واره تامه‌زر‌وکانی میلله‌تی خو‌بان بکه‌ن. نه‌مه‌ش شایانی گشت نافه‌رین و سوپاسانه و ته‌ماخو‌ازم که ههرده‌م له‌سه‌ر نه‌و رپیا‌زه پایه‌به‌رزه به‌رده‌وام بیت هیچ ته‌گه‌ره‌به‌ک له‌م رو‌وه‌وه به‌ری هه‌نگاوی پېشکه‌وتنیان نه‌گرت. دو‌باره‌ نی‌از خو‌ازم که له‌م رو‌وه‌وه به‌رده‌وام و سهر‌فرا‌زین.

عه‌زیزی مه‌لای په‌ش

***

کارتیکی ناسان نییبه له گه‌رانیکی سهر‌پیتی وادا، رایه‌کی دروست ده‌ر‌ب‌ری له‌سه‌ر نه‌وه‌ی که ده‌زگای ناراس به‌سوپاسه‌وه پېشکه‌شی کردووه. من بی‌ر له‌وه ده‌که‌مه‌وه تا چه‌ند خویندنه‌وه‌مان بۆ تابلوی کاره‌کان ده‌بیته‌ مایه‌ی گورینی نه‌خو‌ش‌ییبه‌ ده‌روونییبه‌کامان له‌نی‌تو خودی خو‌ماندا، له‌نی‌تو خیزانی خو‌ماندا، له‌نی‌تو کومه‌ل‌گه به‌گشتی.

تابلو‌کان نه‌گه‌رچی ساکارن به‌لام مانای قول‌بان له نام‌یزدا هه‌ل‌گرتووه. به‌لام به‌داخه‌وه دل‌نیام ته‌نهما نه‌وه‌ی نېشان‌دراوه بۆ چه‌ند ساتیک له‌سه‌ر زاران باس ده‌کرتین. کڼ بڼ بتوانی سوارۍ سهر ملی هه‌وا و نار‌ه‌زووی خو‌ی بیت و ده‌روا‌زه‌به‌ک به‌سه‌ر جیهانی مندالاندا بکاته‌وه، ده‌روا‌زه‌به‌ک به‌سه‌ر جیهانی ویست و نار‌ه‌زوو و نازادی خه‌ل‌کدا بکاته‌وه.

تابلو‌کان ساکارن به‌لام تی‌بان ناگه‌ین چونکه په‌یره‌ویان ناکه‌ین. سه‌بار‌ه‌ت به‌کتیب‌ه‌کانیش، گومانم له‌وه نییبه که نایته‌ نه‌وه‌ی سوود له هه‌له‌کانی راپردوومان وه‌ر‌ب‌گرین و بۆ ئیسته‌ و دواړ‌وژمان که‌لکی لښ وه‌ر‌ب‌گرین. کتیب‌ه‌کان به‌سوودن بۆ خو‌بان به‌لام پرواناکه‌م سوودیان لښ وه‌ر‌ب‌گرین.

له‌و بروایه‌ش‌دام شی‌عری (مونی‌کا) وه‌لام‌یک‌ی دروستی هه‌موو نه‌و (ورده) پرسیارانه‌ن له خه‌یالی من و هی وه‌کو مندا ده‌خولینه‌وه. له‌و پروایه‌دام به‌ر‌پ‌سان پتر له هه‌موو که‌س‌یک به‌شی‌عری مونی‌کا ده‌که‌ونه سهر‌پشت چونکه به‌عه‌قلی ئی‌مه‌ومانان

پیکه‌نی‌بان دښ، که به‌م شی‌وه‌یه بی‌ر ده‌که‌ینه‌وه و هه‌موو نازادی‌به‌ک به‌وان ناده‌ین. شی‌عه‌ر‌که ته‌نهما پاسیک بۆ هاولاتی ده‌به‌خشی...!! هی‌وام سهر‌که‌وتنی کاک به‌دران و هاورڼ و هاکارانی‌به‌تی.

که‌ریم مو‌ده‌ریس

***

کولتوری کتیب له فهره‌نگی ئی‌مه‌دا، هیشتا هه‌ژاره و به‌و ده‌وله‌مه‌ندی‌به نییبه که مایه‌ی ئوخه‌ی بڼ، ره‌نگه کتیب‌خوین که‌م بن و ناستی نه‌و مه‌عریفه به‌پرشته له‌و پله‌به‌دا نه‌بڼ و نه‌ویش نه‌داربڼ، له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا کو‌شش و هه‌نگاوه‌کان ورده له‌ سپرینه‌وه‌ی نه‌و تارما‌یی‌به‌ی راپردوودان که به‌هق نه‌مه کارتیکی پیر‌وز و شایسته و که‌م با‌ه‌خ نییبه، له‌به‌رته‌وه‌شه که‌سان و شاره‌زا و پسپورانی خو‌ی ده‌وڼ، نه‌مه جگه له‌ کومه‌کی و پشت‌گیری به‌رده‌وام و هه‌ل‌سه‌نگاندن و پیداجوونه‌وه و لپ‌پ‌چینه‌وه، داخوا ر‌وژ‌ی نه‌وه نه‌هاتووه نه‌و سهر‌خانه‌گری‌نگه‌ی بی‌ر و هزر به‌که‌ره‌سته و با‌به‌تی هاوچه‌رخانه له‌وانه‌ش کتیب به‌هیزتر و جوانتر بکری! نه‌ی نه‌و ژیر‌خانه‌ی که به‌داخه‌وه پشت‌گوڼ خراوه و په‌راویز کراوه «تا راده‌به‌ک» چونکه نه‌هلی کتیب و کولتوری کتیب هیشتا نه‌و ناسناوی‌ه‌یان به‌خو نه‌گرتووه که نه‌م کارنامه‌یه هیچی له کارنامه‌کانی دیکه‌ی حکومه‌تایه‌تی که‌متر نییبه، نه‌م ر‌ی‌گایه‌ش مژده‌ی پی‌یبه و دل‌خو‌ش‌که‌ره که له‌م ویستگه‌به‌دا هه‌ناسه‌به‌کی ئوخه‌ی وا هه‌ل‌ده‌ک‌ب‌شین و چاوه‌روانی به‌پرشته‌تر و چاکتر ده‌که‌ین.

به‌هزاد هه‌و‌تیزی

***

مایه‌ی شانازی و سهر‌فرا‌زییبه که ده‌زگای ناراسی پایه‌دار به‌و گوروتی‌نه‌وه قول و بازو هه‌ل‌بکات و بی‌ت به‌خه‌م‌خو‌ری سهر‌که‌ی ر‌وش‌ن‌ب‌ری کوردی و ئالا و دروشمی په‌رینه‌وه بۆ سهر‌فرا‌زی هه‌ل‌گرت.

به‌راستی نه‌مه لایه‌نیکی زور دل‌خو‌ش‌که‌ره هیوادارین ههر سهر‌که‌وتوبیت و به‌پته‌وتر و به‌ره‌و پی‌شه‌وه پروات و ر‌وش‌ن‌ب‌ری و چاپه‌مه‌نی کوردی بگه‌به‌نیته نه‌وه‌پ‌ری به‌ری تا نه‌و راده‌به‌ی له ناستی هیوا و ناواتی ههر کوردیکی دل‌سو‌ز بیت له‌م قوناغه ناسکه‌ی ئیستاماندا.

دل‌شادی‌شم که نه‌م‌جاره ناو‌ر‌ت‌کی دل‌سو‌زانه‌ی له هونه‌ری نی‌گاری مندالان داوه‌تووه و ده‌ست و په‌نجه‌ی ره‌نگینی ثاریان خان و کاک یوسفی خستونه‌ته به‌رچاوی بی‌نه‌ران،

ھەر وہا لايەنى خۆشئووسى ھونەرمەندى لىھاتتو كاكە زادى بەرھەدارىشى پېشان داۋن. ھەربى دەزگا پايەدار و خۆشەويستەكەمان. ھەر بەردەوام بن بۆ خزمەتى راستەقىنە.

پارتىزەر: سۆران عىزەدەين فەيزى

***

مەكسىم گۆركى، دەپتېرى:

«ئەگەر زەمىن جەرگە ئاسمان بىن، ئەو ھونەر جەرگە زەمىنە» راستى گوتتو، چونكە نىشانەبەكى ئەو مەزنايەتى ھونەر، كە «جەرگە زەمىنە» ئەو ھونەرمەندى ناسراۋى كورد، زۆر داھىنەر، ئەو تەركىبى ئەو ھونەر، كە «خۆشئووسىيە» دەپتېرى، راستەقىنە، بىرە ئاشقانە بەبالاي ئەو شەنگەبىيە ھەلدەكشەن، لىرەو، بەرە بالاي چىباي سەفەن، كە لەگەل بارزانىي نەمەر ھاوسەنگەر بوو. ديارە، ھەژارى گەرە شاعىر، لەگەل يانە داھىنانى زادى ھونەرمەند جارىكى دېكەش لەگەل كوردايەتى، چىبا، بارزانى دەست لەملان دەبن، و ھونەرى خۆشئووسى، دەپتېرە چەكى شارستانى رېنگاى كوردايەتتې ھاوجەرەخ. ئەو تە ھېمەن-ى مەزن دەلتى «ھونەر نەمەر، لاي زادە، ھونەر سەرورە». دەستتان خۆش. سوپاس بۆ دەزگاي ئاراس.

مومتاز ھەيدەرى

***

لە مېترە عەودال و شەيداي بىنىنى ئەم جۆرە كىتابنامە كە لە ھەر شوتىنىكدا بېت ئەوا بە خۆشئووسىيە سەفەرم بۆ ئەوئى كوردن و كە زانېم دەزگاي ئاراس پېشانگە كىتېب دەكاتتو بەكجار كەبفخۆش بووم چونكە لەم پېشانگە چاوم پروون بۆو بەبىنىنى دەيان ناۋنىشانى كىتېبى كوردى كە جىگا و شوتىنى شىاۋيان لەنىو كىتابخانە كوردىدا دەپتېرە؛ چونكە زۆرىي زۆريان لە ئاستىكى باشن و خزمەت بە وشەي رەسەنى كوردى دەكەن بەلام لەبەر شوتىن تەسكى و قەرەبالغى مەزۇف ناتوانى بە ھەوەسى خۆى كىتېب ھەلبىزىرى، بەھەر حال دەستخۆشى لەم دەستپېشخەرىيە دەزگاي ئاراس دەكەم و ھىوادارم كە سالانە ئەم پېشانگە بە بىر تەھەۋە دەزگاي ئاراس تىرىش چاۋ لەم دەستپېشخەرىيە بىكەن و خۆزىيا لەبەر ئەو ھەي ئىمە بى بەشېن يا بەواتايەكى راستتەر گەمارۆيىكى رۆشنىرىشمان لەسەرە بۆيە ھەر چەندى كىتېب بەنرخىكى گونجاۋ بخىرتتە بەردەستى خوتنەرەن ھىشتا كەمە و پېشنىياز دەكەم لە ھەندەرانىش كىتېب بەپىنى و بايەخىكى باشىش بە ھەرگىر پان بەن چونكە لەم رېگەبەۋە دەتوانىن لە كارۋانى

نەتەۋەكان دوانەكەوين.

لەم پېشانگە چاۋت پروون دەپتېرە بەبىنىنى بەرھەمەندىك كە جىن پەنجەي ديار و لەبەر چاۋانە و شوتىنى تايەتتى خۆى كوردتتو ھە بەرە جىھانى جگەرگۆشەكانماندا (جىھانى مندالان) كە بەشوتىبەكى بەكجار دلفىرېن بەپەنجە ناسكەكانى تۋانىبەتتى جىھانى بەرائەت و بىنگەردىان بخاتە بەر دىدەمان و خونچە گولى ئەم بوارە ناربان خان دەپى بەھەموۋان پىشتىگىرى بىكەن و ھانى بەدەين كە لەم بوارە پىتر و فراۋانتەر بوارى بۆ بىرەخسىتېرى چونكە بەرھەمەندە و لىزانە.

پارتىزەر: تارىق جامباز

***

پىرۆزىيە گەرم لە دەزگاي ئاراس دەكەم بۆ ئەم كارە مەزنى لە سازدانى ئەم پېشانگە بە جوانەي وپتە و پېشانگە كىتېبە جۆراۋجۆرەكانى ھەرىمى كوردستان كە خزمەتتىكى جوان و پىرۆزى رەوتى رۆشنىرىمانە، بەتايىبەت لە پرووى داشكانى نىرخەكانەۋە تارادەيەكى زۆر نىرخەكان زۆر كەم بوون و كىتېبەكانىش زۆرىي ھەرە زۆرى بەھادارىبون.

لە راستىدا كوردەۋەي ئەم جۆرە پېشانگە يانە پىتۋىستە زىاتر بايەخى پىت بىرەتت، ئەم كىتېبانەي دەزگاي ئاراس ھەر ھەموۋى ۋەك سەرچاۋەبەك سوۋدى تايەتتەن ھەيە و پىتۋىستەن لە كىتېبانەكانماندا ھەبن.

ھەر بىزىن برايانى ئەم دەزگايە و دووبارە پىرۆزىيە.

عەبدۇرەھمان فەرھادى

***

سەردانى پېشانگەكانى دەزگاي چاۋمەنى ئاراس و پېشانگە خۆشئووسىيە ھونەرمەند مەھمەد زادە و وپتە جوانەكانى ناربان خانم كورد و دەستخۆشيان لى دەكەم بۆ ئەو ھونەر و داھىنانە يان و بەرپىزىكىشەۋە سەبرى بەرھەمە بەنرخەكانى دەزگاي ئاراسم كورد و سەرسام بووم بە ھەول و كۆششەكەي بۆ بەچاۋپەكاندى كىتېبى بەنرخى كوردى لەو ماۋەيەي نىۋان ۱۹۹۸/۱۱/۲۸ تاكو ۲۰۰۱/۱۱/۲۸ و ئەۋەي پىتر سەرنجى راکىشام ئەو داشكاندە زۆرەي نىرخى كىتېبەكان بوو ئەمەش ۋاى كورد كە كىتېبە باش و دەگەنەكان زوو سەرف بن و گەلىك خوتنەۋار لىتى بى بەش بن بەك لەۋانە دوو بەرگەكەي دىۋانى (پىرە مېترە) شاعىر بوو چونكە دۋاى داشكاندى نىرخەكەي زۆر ھەرزان بوون تا من ھاتم بۆ كىرپىنى بەداخەۋە نەمايون و ھىوادارم دەزگاي

خزمه‌تگوزاری ناراس ئەم جۆره کتیبه به‌نرخانه‌ی دووباره له‌چاپ بداته‌وه و پزیز و سویاسم بۆ ئاماده‌کارانی ئەم پیشه‌نگا به‌نرخه.

که‌ریم شاره‌زا

***

به‌راستی ئەم پیشانگه‌یه، به‌کتیب و تابلۆکانیشیه‌وه، مایه‌ی دلخۆشیم بوون. پێم وا نییه کتیبخانه‌ی کوردی له هه‌یج دهور و زه‌مانیک به‌قده‌ی پزیزگاری ئەمرۆمان بازار گهرم و پزیز به‌ره‌کته‌ بووین.

بێ گومان له‌نیۆ هه‌موویاندا سه‌رکه‌وتن و ده‌رکه‌وتنی ده‌زگای ناراسه. ئەم سه‌رکه‌وتن و ده‌رکه‌وتنه‌شی له‌وه‌وه‌ دیت که هه‌میشه هه‌ولێ داوه کتیبی زۆر دانسقه، کتیبی زۆر پزیز بایه‌خ هه‌لبژێری بۆ چاپکردن یا له‌ چاپدانه‌وه.

ده‌ستخۆش ده‌زگای ناراس...

پزیزه‌ کتیبخانه‌ی کوردی...

سه‌عدوللا پهرۆش

***

پێشکه‌وتنی هه‌ر میلله‌ت و کۆمه‌لگه‌یه‌ک به‌نده‌ی به‌راوه‌ی هۆشیاوی و زۆری بلاوکردنه‌وه و چاپکردنی کتیب، دیاره‌ کردنه‌وه‌ی پیشانگه‌ی کتیب له‌ پزیزگی وادا که میلله‌ت زۆر پێویستی به‌کتیب هه‌یه‌ مایه‌ی خۆشیه‌ و هه‌وادارم سالانه‌ ئەم جۆره پیشانگه‌یانه‌ بکرتیه‌وه و تێنویه‌تی خۆتنده‌واری کورد بشکێن.

سه‌لاح عومه‌ر

***

پهرینه‌وه به‌ره و سهر فرازی و داهینان

ده‌زگای ناراس، له‌پزیزی دامه‌زراندنیه‌وه خۆتنده‌رانی فیزی چاپکراوی په‌نگینی داهینه‌رانه‌ کرد، که پێشتر له‌ مێژووی چاپکردنی کتیبی کوردیدا ناشانی ئەو جۆره چاپه‌ نه‌بوو. به‌واتایه‌کی دیکه (ناراس)ی ده‌زگا و هه‌لگری په‌یامی پزیزگری نه‌ته‌وايه‌تی و په‌سه‌نی کوردی، به‌شۆرش چاپکردنی کوردی دانرا. له‌م پیشانگه‌ گشتیه‌دا، به‌ته‌واوی کتیبه‌ چاپکراوه‌ نیشاندراوه‌کانی ئەو راستیه‌ی سه‌ره‌وه‌ باشتر بۆ بینه‌ر و خۆتنده‌ر ئەم سه‌رده‌مه‌مان روون ده‌بیته‌وه و باشتر به‌رجه‌سته‌ ده‌بێ. کارێکی دیکه‌ی هه‌ره‌ شارستانی و هه‌ره‌ سه‌رده‌مانه‌ی (ناراس) پیشاندانی به‌رگی کتیبه‌ چاپکراوه‌کانه‌ له‌ که‌فالتیکی بچووک، که هه‌ر یه‌که‌یان تابلۆ و میناتۆرێکی دیکه‌ی هونه‌ری ته‌شکیلی و تصمیمی

به‌رگی کتیبه، ئەم هونه‌ره‌ له‌ ولاتانی ئەوروپی و هه‌ندێ ولاتی عه‌ره‌بی بالاده‌ست له‌ چاپکردن وه‌ک لوپان و میسر ده‌بینرێ. به‌خته‌وه‌رین که بۆ یه‌که‌م جار و به‌هۆی ده‌زگای (ناراس)ی سهر فرازی و هه‌لگری په‌یامی پزیزگری پزیزگری نه‌ته‌وايه‌تی و په‌سه‌نی کوردی و له‌ هه‌ولێری پایته‌خت و به‌هزر و توانای کارمه‌ند و پزیزگری کوردستانی ئەو ئەفراندنه‌ی بواری چاپ و چاپمه‌نی دیته‌ دی. به‌ره‌و بالاتر بوونی (ناراس) .. به‌ره‌و داهینان و به‌خششی پزیزتری ناراس.

محهمه‌د خدر مه‌ولود

***

بێ گومان پیشانگه‌یێکی ئاوا چروپ و هه‌مه‌په‌نگ و به‌سه‌ود خۆشحالم ده‌کات نه‌خاسمه‌ ئەگه‌ر لایه‌نیکی گه‌وره‌ی پیشانگه‌یه‌که‌ تاییه‌ت بێ به‌کتیب که په‌یوه‌ندیکی زۆری به‌منه‌وه‌ هه‌یه... جگه‌له‌وه‌ش خۆدی کردنه‌وه‌ی ئەم پیشانگه‌یه، دیاره‌دیکی شارستانی و مه‌ده‌نییه، له‌وه‌ش خۆشتر، گشت به‌شداربوونی پیشانگه‌یه‌که‌ دۆست و براده‌ری خۆشه‌ویستن، هه‌ر له‌ کاکه‌ به‌درانه‌وه‌ تاکو محهمه‌د زاده و ئاریان و کاکه‌ یوسف. شتیکی تر.. داشکاندنێ نرخی کتیبه‌کانه‌ به‌پزیزی ۵۰٪ هاندهریکه‌ بۆ کرین و خۆتندنێ کتیب.

عه‌بدوپه‌حمان پاشا

***

پزیز به‌دل به‌ناوی برابانی راگه‌یاندنی مه‌کته‌بی ریکخستنی پێشمه‌رگه‌وه‌ پزیزبایی له‌ ده‌ستگای (ناراس) ده‌که‌ین سه‌باره‌ت به‌م کاره‌ مه‌زنه‌ی ئەنجامی داوه‌ له‌م پیشه‌نگا قه‌شه‌نگه‌دا، جارێکی تر پیاو هه‌ست ده‌کات که ئەم ده‌ستگایه‌ له‌ پال خزمه‌ته‌کانی پێشوو له‌ بواری گه‌شه‌سەندن به‌پزیزگری نه‌ته‌وه‌که‌مانه‌ به‌م کاره‌ خنجیلانه‌ی ئەوه‌مان دیسانه‌وه‌ بۆ ده‌سه‌لمێنیته‌وه. پزیز به‌دل پزیزبایی له‌م کاره‌ سه‌رکه‌وتوه‌ ده‌که‌ین هه‌وادارین کاری گه‌وره‌تریشی به‌دوادا بێت.

فریاد بارزانی و ئەحمه‌د سه‌لام

***

به‌راستی و بێ موجه‌له‌ ئەمرۆ له‌و پیشانگه‌یه‌ هه‌ستم به‌خۆشحالییه‌کی یه‌که‌جار زۆر کرد و ده‌توانم بلێم بۆ یه‌که‌مین جاره‌ له‌ شاری هه‌ولێردا پیشانگه‌ی ئاوا ده‌وله‌مه‌ند و کتیبی ئاوا سووده‌خش ده‌بینم.

ئهو‌هی زیاتریش بووه‌ مایه‌ی خۆشحالی ئەو پزیزباییه‌ گه‌رمه‌ی ئەدیپ و پزیزبیران

بوو له‌کردنه‌وهی پېشانگه‌که‌وه بو پېشبرکې کردنیان بو کړینې کتیبې داشکاو. له‌دلته‌وه پیرۆزیایی له‌ده‌زگای ناراس ده‌که‌م و هیوادارم ناو به‌ناو به‌م جوړه پېشانگه‌یانه کتیبخانه‌ی رۆشنییران ده‌وله‌مه‌ند بکات.

حهمه‌ه سالتح فه‌ره‌ادی

***

په‌نگه‌ه‌ندې که‌س لای سه‌یر بېت که‌ه به‌پېشانگه‌ی خوښووسیه‌که‌ی کاک زاده ده‌ست پې ده‌که‌م، من خوښم که‌م له‌خوښووسیه‌... بیرمه‌ه له‌په‌نجاکان له‌به‌غدا ده‌مخویند، که‌ه به‌شه‌قامی ره‌شیددا ده‌رۆیشتم، ههر سه‌یری تابلؤکانم ده‌کرد، به‌تاییه‌تیش نه‌وانه‌ی که‌ه به‌فلچه‌ی (مشکین قلم) ی فارسی و به‌خه‌تی فارسی نووسراوون...

هاوته‌مه‌نه‌کانم سه‌یری کچی جوان و سنگ و به‌رۆکی قیت و قوتیان ده‌کرد و منیش خوښووسی، بو‌یه ئیستاش ههر به‌و ده‌رده‌وه گرفتارم و ده‌ستخوښی له‌کاک زاده ده‌که‌م که‌ه نووسینه‌کانی به‌راستی وینه‌ی راسته‌قینه‌ن.

ده‌ستخوښیش له‌ناریان خان ده‌که‌م بو‌ته‌و وینه‌ه جوان و پر مانا بې پیچ و په‌نایانه‌ی که‌ه مالتی فه‌قیرن و مالتی پیاوی بې ددانن و هه‌موو که‌س تیبیان ده‌گات، یاخوا ناریان به‌ختی باش بیت.

عه‌بدولکه‌ریم شېخانی

***

ده‌ستخوښی له‌هه‌موو ته‌و زو‌قه و کارامه‌یه‌ی که‌ه ده‌توانی بوونی خوښی له‌و شاره‌زیی و خبیره‌یه‌دا که‌ه هیه‌تی بسه‌لمینې و بتوانی شتیک پېشکه‌ش بکات به‌گه‌له‌که‌ی.

به‌راستی نه‌وانه‌ه بنده‌ی راسته‌قینه‌ه به‌مانای بنده‌یه‌ک که‌ه ناو‌ده‌اندکرده‌وه و داهینان کاربانه‌ه.

حهمه‌ره‌شید ماوه‌تی - یه‌کگرتووی ئیسلامی کوردستان

***

له‌ده‌ستپیکدا پیرۆزیایی گهرم له‌به‌رپرسان و کارمه‌ندانې ده‌زگای ناراس ده‌که‌م له‌یادی سبیه‌مین سالرۆزی دامه‌زاندنی ده‌زگاکه‌دا. زۆر به‌کورتی ده‌لیم، نه‌گهر پیکه‌وه، ئیوه و ئیمه‌ی نووسه‌ران و رۆشنییران هاوکاری بکه‌ین بو‌به‌دیه‌تینانی ته‌و به‌رنامه‌ه کاره‌ی کاک شه‌وکه‌ت شېخ یه‌زدین له‌پېشه‌کی ده‌لیلی ته‌م یاد و پېشه‌نگایه‌دا نووسیه‌به‌تی ته‌وا ده‌کرتی بلین شوړشیک له‌جیهانی چاپه‌منه‌ی و کلتووری کوردی و

کوردستانیدا به‌دی ده‌هینین.

ده‌ستخوښیم بو‌ئیوه و هونه‌رمه‌ندی گه‌وره کاکه‌ه زاده و کیژه هونه‌رمه‌ند ناریان خان. نازا هه‌سیب قه‌ره‌داغی

***

۱- ده‌زگای ناراس ته‌مرو ئاسۆیه‌کی به‌رفراوانه‌ه بو‌گه‌شه‌کردنی هزر و بیړی کوردی، له‌ماوه‌یه‌کی که‌مه‌دا توانیویه‌تی ته‌وه‌ی ساله‌های ساله‌ه له‌بواری رۆشنییریدا خه‌رمانه‌ی داوه‌ه له‌و ئاسۆیه‌دا گه‌شه‌ی بې بکات... کردنه‌وه‌ی ته‌م پېشانگه‌یه‌ پېشپه‌وه‌ی خوښ ده‌سه‌لمینې...

۲- ناریان خان... ناریان سه‌رسام ته‌و په‌ره‌مووچه‌ه هه‌لکه‌ه‌تووه‌یه‌ که‌ه به‌په‌نجه‌ه ره‌نگینه‌کانی جیهانی په‌پوله‌ه و په‌ری و فریشته‌کانی جیهانی ته‌فین و پاکیزه‌یی و به‌رائه‌تی مندالانی بۆمان به‌رجه‌سته‌ه کردوه، ته‌م خانمه‌ه هونه‌رمه‌نده‌ه توانیویه‌تی تاییه‌ته‌ندیه‌کانی هونه‌ری کوردی به‌په‌ره‌مووچه‌که‌ی خوښ بۆمان ده‌رخات و ببیتته سه‌رقافلته‌ی هونه‌ری راسته‌قینه‌ی هونه‌ری کوردی، خوښه‌وبسته‌ی و ته‌فین، راستی و حقیقه‌ت له‌ناو وینه‌کانیدا ها‌تونه‌ته‌ه دواندن و به‌ناشکرا قسه‌ی راسته‌قینه‌ی هونه‌ری کوردی ده‌گپه‌رنه‌وه، جگه‌ه له‌مه‌ش ته‌م خانمه‌ه ده‌ستپه‌نگینه‌ه تا‌که‌ه که‌سه‌ه ده‌توانی روخساری کتیب و ناوه‌رۆکی گۆفاره‌کان وه‌ک هونه‌ر ده‌رخات و به‌رجه‌سته‌ی بکات.

۳- کاک محهمه‌د زاده‌ی هونه‌رمه‌ندیش خه‌ریکه‌ه خوښووسان بخاته‌ه سه‌ر هیلینکی راستی که‌ه تیایدا تاییه‌ته‌ندی نووسینی کوردی تیا ناشکرا بکات.

حهمه‌ه که‌ریم هه‌ورامی

***

دوو وشه‌ه بو‌ پېشانگه‌ی کتیبې ده‌زگای ناراس پیاو حقه‌ه بلتی له‌وه‌ته‌ی ده‌زگای چاپ و په‌خشی ناراس به‌ئیش که‌ه‌تووه‌ه ده‌روازه‌یه‌کی رووناکي و رووناکبیری له‌رۆله‌کانی گه‌له‌که‌مان کراوه‌ته‌وه، خه‌رمانیکي به‌پیتز و به‌ه‌داری له‌کتیبې هه‌مه‌چه‌شه‌ه پېشکه‌ش به‌کاروانی رووناکبیری دواي راپه‌رینی گه‌لی کورد کردوه، به‌وه‌ی باشه‌ه کتیب و چاپه‌مه‌نییه‌کان هه‌مه‌جوړ و هه‌مه‌ه‌با‌ه‌تن، به‌نرخیکي گونجاویش که‌ه له‌گه‌ل ده‌رامه‌ت و باری ئابووری خوینه‌ری کورد بگونجیت.

سه‌باره‌ت به‌م پېشانگه‌یه‌ش، ته‌م په‌واج و په‌رۆشیه‌ی خه‌لک بو‌ده‌ستخسته‌نی چاپه‌مه‌نییه‌کان خوښی له‌خویدا شایه‌دی بو‌ده‌زگاکه‌ه و بو‌به‌رپسه‌که‌شی ده‌دات.

براده‌ری هیترا

له‌م رۆژگاره‌ه سارد و سه‌ده‌ا مال و دلې خوینده‌ه‌ارانته‌ه به‌م پېشانگه‌یه‌ه گولا‌ورژین کرد،

گهرم و گورپت کرده وه. یه زدان دست به بالنته وه بگرتیت ...

عوسمان دهشتی

***

دهستخوشی له ده زگای ناراس و کارمه نده به پرتزه کانی ده کمم و نه و فیسستیخال و ههژانی وشه بهشتیکی پیروز ده زانم، نه و کاره پیروزه هه ره له ده زگایه سهر بلنده ده وه شیتته وه... به هیوای هه نگانوانی باشتر بۆ خزمه تی وشه ی کورد و سهر فرازی به کجاره کیمان.

عه بدوللا خدر مه ولوود

***

چهند په یقتیکی پیروزبایی و هه لسه نگانندن

دوای گه رانم به ناو دونیای سیحرنامیزی مندالان، سات ناساته به ره ننگ و جوانی و به رائه تی نه و دونیا پاکه سهرمه ست ده بووم، سات ناساته ش که ده گه رامه وه ناو دونیای واقیع و روکاس!!

تابلوکانی خاتوو «ناریان» به ره ننگه گه ش و دلکیشه کانیان، به بابته تامه زرو و ناسکه کانیان سهرنجیان پاکیشام، هه «یوسف عبدالقادر» به دونیای خه یال نامیز و پر گیانه وه ری مندالان!

خه ته جوان و نازداره که ی «زاده» ی هونه رمه ند هینده بوخت و نازدار بوو هه هینده م پی ده گوترتیت بلیم به راستی له جوانی جوانتر بوو!

نازاد همه شه ریف - نووسهر و وه رگیت

***

نه گهر کوردستانی نه مرۆ دلی به میژووی خۆی خوشبیت که نه که ته نهها خه باتیکی دوورودریژی له پیناو نازادی تاکه کهس و مرۆقی کوردستان نابج، میژووی نوئی له زور بواره وه هه نگا وه به ره دواریژیکی جوانتر و گه ش ده نیت. ده زگای ناراس بۆ چاپه مه نی و بزوتنه وه ی کولتوری دیکه نه وه ده سه لمینیت که روشنبیرانی کورد خه ریکن به رگی ته مه لئی فری ده دن... مه به ستم له ته مه لئی نه وه به که ده کرا زورترمان هه بیت. نه که نه مرۆ که نازادین به لکو زور زووتر... هه روه که نه رمه نیبه کان، گه لی نه رمه ن زور له نیجه مالتویرانتر بوون به لام دام و ده زگای کولتوری و روشنبیری و هونه ری نه م گه له زور له کونه وه خزمه تی خۆبانی کرده وه. نه مرۆ کاتی نه وه هاتوه هه مو وه که ده زگای ناراس کار بکه ین، ته نهها کارکردن و هه لپژاردنی چاک که به فییه ت و جۆری کاره کان به ره و باش

ده رگای ژبان ده کاته وه. پیروزبایی له هه مو وه هونه رمه نده خوشه و بیسته کان ده کمم که به شداریبان له م چالاکییه دا کرده وه له گه ل ریزمدا.

مه هدی ئومید

***

به خوشحالییه وه سهردانی پيشانگه ی چاپه مه نیبه کانی ده زگای ناراسمان کرد. نه و ده زگایه ده سته که وتیکی گرینگه له بواری روشنبیری کوردیدا و هه نگاوی باشی ناوه له و بواره دا به تاییه تی خزمه تی وشه ی کوردی، به زیندوو کرده وه ی زور له و بابته روشنبیریانه ی جیهانی روشنبیری کوردی که جیگه ی ستایش و ده ستخوشییه.

نه و روخساره ی که له پيشانگه که دا بینرا زیاتر ناسوی ئومیدی به و ده زگایه خوشکردین که په روشی و به ده مه بوونی دلسوژانه بۆ په وتی روشنبیری نه مرۆی کوردستان. به لام نه وه ی جیگه ی سهرنجه و پیوسته نامازه ی پین بکه ن هه ژاری بواری روشنبیریانه له بواری فیکر و مه عریفه ی سهرمه دا که کتییخانه ی کوردی زه خیره به کی نه وتوی نییه، له به ره نه وه هیوادارین ده زگای ناراس پرۆژه به کی وه رگیتان له خۆ بگرتیت بۆ وه رگیتانی نه و بابته و شاکار و داهینانه مه عریفیانه ی جیهانی نه مرۆ و ئاشنا کردنی روشنبیرانی کورد به و زاده. جاریکی دیکه ده ستخوشی له و ده سته که وته ده که ین، هیوای زیاترمان بیتانه به هاوکاری هه مو لایه ک.

نه وره س ره شید

***

به پرتزان نه وه ی له م هۆله دا دست و په نجه ی دیاره

به که فال، خوشنووسی، به رگی کتیب...

خهرمان به ره که ت...!

له دواییدا حه ز ده کمم له رووتسوونه وه ی تاشه به رده کانی رۆخی ده رباوه چه تری هه لیکم و له به ر سیتیبه ری بۆچونیککی سهریبتیی به م دنیا به ی ناو نه م هۆله بلیم: به رائه ت و حماسه ت و بی گه ردی سی خه سلته تی جوانی مندالیتین...

هه ر که سی، ده زگایه ک یان هه ر شوینتی نه م سی خه سلته ته ی تیدابن

هه لهنوته کان لیوه ی نزیکن

جوانیبه کان دینیتته وه ناو بیلبیله ی چاو

ئیتیر چ پتویست به دووربین و تلسکۆب ناکات

دهستان خوش بیلبله یی چاومتان بریسکانه وه
ته پ و تۆزی رۆژگاری رۆتین و ژهنگرتوتوتان له سه زه نیم ته کاند...
پیرۆز بی...

ماجید نووری

***

ئه مه به لگه ی ریکوپیکی کاره کانی ده زگای ناراسه که له یه کاتدا بتوانی
نمایشگاییکی گه وه ی خه ت و وینه به یه که وه بسازینی، به تاییه ت که کاری وینه کانی
مندالان زۆر زووری و ده گهن بوون، ئاویتیه ییکی جوانیان له گه ل خه ته کانی زاده په یدا
کردبوو، به تاییه ت خو شنووس کاک زاده که یادگاری رۆژنامه گه ری کوردییه له کوردستان
شینه ی خه ته که ی هیتجگار ده گهن و گرینگ بوو، ئه مه جگه له نمایشگای کتیب که
ئه مرۆ کوردستان هیتجگار زووری بوو. ده ستخوشی له کارمه ندانی ده زگای ناراس
ده که م.

که ریم دهشتی

***

الی مؤسسة ناراس والقائمين بهذا المعرض
سرنی ما شاهدته من تنظيم رائع ونتاج يبهر العين اتمنى لـ(ناریان) خصوصاً،
التقدم والنجاح والموفقية مع تقديري.

جلال مرقس

***

زرت المعرض المقام في قاعة ميديا وجدت تنظيم المعرض عرض الصور والمخططات
في غاية الروعة والتنظيم وكان هناك عدة صور في غاية الروعة اتمنى للفنان كاك
محمد زاده السیر علی هذا المنوال والی معارض اخرى ناجحة وشكراً.
المحامي: همزة طه الاسعدي

***

پیشانگه ی وینه و کتیب و خو شنووسی به راستی مبه ره جانیکی رۆشنیری بوو نه ک
هر پیشانگه. وینه رهنگینه کانی مندالان که نیشانه ی ناسۆی روونی دوا رۆژ بوو،
نووسراوه جوانه کوردییه کان که هیتلی لاسایی کردنه وه به زانده بوو شتی تازه ی
پیشانداین. ئه وه موو کتیب و نامیلکه به به م نرخه هه رزانه هه مووی دلخوشکه ره بوون

بۆ رۆشنیری هه ولیر. ده ستتان خو ش ناماده کارانی ئه م پیشانگه رهنگینه و هه ر
به رده وام بن.

مه حمود شیزاد

***

زۆر جار وابوه له پیش راپه رینی گه لی کوردستان که سانی کورد له سه ر کتیبیک
تووشی گه وه ترین سزا و نازار و ئه شکه نجه بووبن، به لام دوا ی راپه رین و له سایه ی ئه و
که شوه وا نازاده و دیموکراسییه ی که له کوردستان به رقه راره، چه ندین ده زگای چاپ و
بلاو کردنه وه له کوردستان دامه زراون و به ده یان کتیبی دانسقه و پر به یان چاپ
کردوه.

ده زگای چاپ و بلاو کردنه وه ی ناراسییش یه کیکه له وه ده زگایانه و رۆلی سه ره کیشی
له بواره که دا هه یه، که به یۆنه ی دووه مین ساله ی کابینه ی چواره می حکومتی هه ریم
سه دان کتیبی دانسقه ی خسته به رده ست خوینه رانی، یه ک ملیۆن جار ده ستخوشانه له وه
ده زگایه ده که م. نابی رۆلی برای به رتیز (به دران ئه حمده حه بب) یش وه کو به رپۆه به ری
ده زگاکه له بیر بکه م، که به هه ولی ئه وه ده زگاکه گه یشتوه ته ئه وه قوناغه.

فاخیر هه مه وه ندی - بیژهر له گولان TV

***

لما كانت حضارة الشعوب والأمم تقاس بمدى اهتمامها بالعلم والمعرفة فإن اهتمام
وتشجيع حكومة اقليم كردستان وخاصة الكابينة الرابعة يبعث الى الامل والتفاؤل
بمستقبل مشرق ومتقدم لشعب اقليم كردستان. وإن اقامة معرض الكتاب خطوة
رائدة في هذا المضمار أرجو لدار آراس والقائمين عليه كل الموفقية والنجاح والى
المزيد من الخطوات في المستقبل.

المحامي مصطفى ابراهيم - من سورية

***

پیرۆزیاییه کی گه رم له هونه رمه ندی به رز کاک محمه د زاده ده که یین به یۆنه ی
کردنه وه ی ئه م پیشانگه یه هبوادارین هه میشه سه رکه وتووبت له ئیشوکاری هونه ری بۆ
خزمه تی هونه ری کوردی هه روه ها پیرۆزیایی له هونه رمه ند ناریان سه رسام ده که یین و
هیوا ی سه رکه وتنی بۆ ده خوازیین بۆ خزمه تکردنی هونه ری مندالان.

چیمه ن کاوئیس - ته ها زاده

***

برایانی ده‌زگای ناراس: پیروزیاییه‌کی گهرمستان لی ده‌که‌م له ناخی دل‌مه‌وه. به‌راستی کاریکی زور پیکویتیکه، کوردایه‌تی به‌راستی خوئی نیشان داوه له‌م پیشانگه پیکویتیکه‌وه. جاریکی تر زور پیروز بیت بو پیش‌خستنی روشنبیری کوردی له کوردستان. له‌گه‌ل ریزم...

شه‌هاب نوره‌دین شه‌هاب - نه‌ندامی نه‌نجوومه‌نیی شاره‌وانیی هه‌ولیر

***

له ناخی دل‌وه پیروزیایی له‌م سالن‌ادی دامه‌زاندنی ده‌زگای ناراس ده‌که‌م، هیوادارم هه‌رده‌م له خزمه‌تی وشه‌ی کوردیدا بیت.

به‌راستی ده‌زگای ناراس جیگایه‌کی گرینگی گرتوه له‌پاش راپه‌رینه‌وه، نه‌مه‌ش خوئی له چاپکردنی کتیب ده‌بینیت‌وه، پیش راپه‌رین نه‌وه هه‌موو داموده‌زگایانه‌ی کتیبیان چاپ ده‌کرد، به‌قده‌وه سێ ساله‌ی ته‌مه‌نی ده‌زگای ناراس نابیت له‌م ماوه‌که‌مه‌دا توانیوه‌تی له هه‌موو بواره‌کانی (میژوو، نه‌دب، زمانه‌وانی، رۆژنامه‌گه‌ری، بیره‌وه‌ری، روشنبیری گشتی، وه به‌تایبه‌تی بواری مندالان) که کتیبخانه‌ی مندالان زور هه‌ژاره له‌م لایه‌نه‌وه هه‌روه‌ها شتیکی تریش که کردنه‌وه‌ی پیشانگه‌ی کتیب شتیکی باوه له هه‌موو ده‌زگاکانی چاپ و بلاوکردنه‌وه له جیهاندا به‌تایبه‌تی چه‌ندین کتیب چاپ ده‌که‌ن و بلاوی ناکه‌نه‌وه تا‌کو پیشانگه‌یه‌ک، ده‌زگای ناراس جیگای خوئی گرتوه له‌ناو ده‌زگا چاپه‌مه‌نییه‌کانی تری کوردستان.

هیوادارین له‌سه‌ر نه‌م پرۆگرامه‌ی به‌رده‌وام بی و سالانه‌ش ده‌لیلیکی له‌م جوهری ئیستا چاپ بکات بو نه‌وه‌ی سالانه به‌ره‌مه‌کانیان بییت به‌ته‌واوکه‌ری بیلوگرافیای کتیب، پیشنیاری نه‌وه‌ش ده‌که‌م که هه‌ندیک لایه‌نی زانستی کتیبخانه هه‌یه له ده‌زگاکه‌تان ره‌چاو بکرت، له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا، تا‌کو ئیستا زور باشه - ناویشانی کتیب هه‌ول بدریت- ناویشانی (موازی) له‌گه‌ل‌دا بیت له به‌رگی دواوه، ئینجا عه‌ره‌بی بیت یان ئینگلیزی یان به کوردی رینوسی لاتینی، وه هه‌روه‌ها هه‌ول بدریت نووسه‌ره‌کان هان بدن ئیندی‌کس بکه‌ن بو کتیبه‌کانیان که به‌م کاره خزمه‌تیکی زوری ریبازی لیکۆلینه‌وه‌ی زانستی ده‌که‌ن و سوودیکی زوری هه‌یه بو خوینەر و لیکۆله‌ران.

- هه‌روه‌ها هه‌ول بدریت قه‌باره‌ی کتیبه‌کان یه‌کسان بیت جوانتره.

- وه‌ره‌چاوی (چاپی دووم) بکرت، نه‌گه‌ر کتیبه‌که له‌لای خوشتان چاپکرایت یان له دهره‌وه چاپکرایت، هه‌ر زیاده‌یه‌کی له‌گه‌ل‌دا بیت (ته‌نیا چاپی دووم بیت یان زیاده، یان بوختترکراو) هه‌ر شتیکی تر بیت.

- به‌م جوهره ده‌زگاکه‌تان زیاتر پیش ده‌که‌ویت و زیاتر خزمه‌تی کتیبخانه‌ی کوردی ده‌کات.

شوان سلیمان یابه

***

دیاره میلیله‌تی کوردیش هه‌روه‌ک هه‌موو میلیله‌تانی دونیا خاوه‌ن که‌لتور و نه‌ریت و خاوه‌ن میژوو. جیگای فخر و شانازییه نه‌مه‌رۆ له سایه‌ی کابینه‌ی چواره‌می حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان و به‌نازادانه ده‌زگای ناراس تا‌که ده‌زگایه ماوه‌ی سێ ساله به‌سه‌رنوسه‌ر و هه‌موو کارمه‌نده‌کانییه‌وه شه‌و و رۆژ ده‌ستی خویان لی له‌مه‌ل‌لیوه بو خزمه‌تی وشه‌ی نه‌زادی کوردی تا‌کو بگاته ده‌ستی هه‌موو خوینه‌رانی کوردستان له هه‌ر کوییه‌ک بی، ئومیده‌وارم ده‌زگاکه‌تان که هه‌یمای ناراسی به‌خوینه‌وه گرتوه چونکه ناویکی زور پیروزه له بزافی رزگاری کورد و کوردستان هه‌ر به‌رده‌وام بیت له چاپکردنی کتاب چونکه مرۆقی کورد ده‌میکه تامه‌زۆی نه‌م جوهره کتیبانه‌یه و به‌نازادانه بگاته ده‌ستی و بتوانی تام و چیژی لی وه‌رگرت.

له‌کو‌تایی داوای ته‌مه‌ن درێژیتان بو ده‌که‌م له به‌زدانی پاک تا‌کو بتوانن به‌به‌رده‌وامی خزمه‌تی جه‌ماوه‌ری کوردستان بکه‌ن.

مامۆستا: ره‌شید عه‌زیز نه‌حمه‌د

***

زور به‌رێژ کاک به‌دران: به‌راستی خزمه‌تیکی گه‌وره‌تان به‌ گه‌ل و میژووی کورد گه‌یاندوه، که له‌م ماوه کورته‌دا توانیوتانه نه‌م هه‌موو چاپه‌مه‌نییه به‌نرخانه بگه‌ییینه ده‌ستی خوینه‌ری کورد. شاری هه‌ولیر شانازیتان بیوه ده‌کات. سوپاس

ره‌ه‌ند عه‌بدولقادر

بیژهر و ناماده‌کاری هه‌والی E له

ته‌له‌فۆنی سه‌ته‌لایتی کوردستان

***

له ناخی ده‌روونه‌وه پیروزه نه‌م پیشانگه‌یه خنجیلانه، نه‌خیر به‌ل‌کو نه‌م پیشانگه‌یه گه‌وره‌یه به‌راستی زور جوان و قه‌شه‌نگه وینه جوانه‌کانی ناربان سه‌رسام سه‌رسامان ده‌کات من هه‌موو کات له گو‌قاری هه‌نگ ته‌ماشای وینه جوانه‌کانی ده‌که‌م که هه‌موویان مندال نامی‌زانه‌ن. مندالان هه‌ز ده‌که‌ن لاسایی نه‌م وینه جوانانه بکه‌نه‌وه نه‌م ویتانه

بکری بخرینه ناو ئه لف و بیی کوردی بو ئه وهی له پۆلی به که می سهره تایی بخوینری.

سهری سالی ۲۰۰۲ پیروزییت له هه موو گه لی کورد له ههر کوپیه ک بن...

فازل عه زیز

به پرتوه بهری قوتابخانه ی گۆره شپیر و، بنکه ی نه هیشتنی نه خوینده واری و،

تیپی هونه ری ئاشنا

***

سێ بابته له یهک پيشانگه، به راستی شتیکی تازه بابته و جوانه... بگه دههیتانه، پيشانگه ی وینه ی رهنگین و هومید بهخش.. خوشنوسیه جوانه کان... ئه و هه موو کتیب و نامیلکه باشانه به نرخیکی هه رزان. به راستی نیشانه ی ره چاوکردنی باری گوزهرانی رۆشنییرانی کوردستانه. ده ستان خو ش کارمه ندانی ده زگای ناراس و ئاریان خان و کاک محه مه د زاده و کاک یوسف عه بدولقادر.. هیوادارم هه موو سالییک به ره و پیشتر پرۆن و شتی تازه مان پیشکەش بکه ن له گه ل ریزم.

گولخاتر مه نسوور - قوتایی کولێژی په ره و ره ده

***

له پیشی پیروزیای خوه و ته قایا ره وشه نییرین کورد دکین کو به راستی ئه م خو سه ربلند دبینین به رامبه ری قن که رنه قالا مه زنا «ناراسن» گپرای.. ئه ف به ره مه تین مه زنین کتیبخانا کوردی ده خه ملین، به ره کی دیبه دکه قیته سه ر بناغی ئه زمونا مه با هه ریم... هه ر سه ره که فته ی بن و به رده وام بن، دقئ ئاستی هه ژی بی هوبن له سه ر دچن...

سه گقان یوسفی - نووسه ر و رۆژنامه نقیس

***

به راستی ساته وه ختانیکی خو ش و پر له زه ت بوون ئه و چه ند ساته ی له سه ردانی پيشانگه ی هاو به شی هونه رمه ندان کاک محه مه د زاده و کاک یوسف عه بدولقادر و خاتو ئاریان سه رسام به سه رم بردن.

مرۆ ئه گه ر خو شی هونه رمه ند نه بی به لام که له گه ل کاره هونه ریه ره سه نه کان ئاویتته و تیکه لاو ده بی هه ست به حه سه انه وه بیکی گیانی و ئارامی ده کات. باوه ری به توانای هه مه لایه نی نه ته وه که ی و لیها تووی پته و تر ده بی و هیوای به دو اړوژی پرشنگداری زیاتر ده بی.

هیوادارم له پيشانگه ییکی تازه تر کاری ئه م هونه رمه نده به پرتزانه دیده و ده روونم

رۆشتی بکه نه وه له گه ل هیوای سه ره که وتنیان.

فائیزی مه لا به کر

ئه ندای مه کته بی ته نفیزی به کیتی زانایانی ئایینی ئیسلامی کوردستان

***

زۆر خو م به به ختیار ده زانم ده ستخو شی له ده سته نگینی ماموستای خو شه و یست کاک محه مه د زاده بکه م هیوادارم هه ر کات نمونه ی مرۆقی پاک و دلسو ز و هونه رمه ندی کورد بی بو خزمه ت و راژه ی نه ته وه ی کورد له نووسینه کانی که هه لاسراوه دیاره هه مووی شه قلی کوردایه تی پتوه دیاره، هه ر تابلۆیه کی که نووسیتی شایانی ئه وه یه نه ک له سه ر کاغه ز یان کارتۆن بنووسری به لکو شایانی ئه وه یه له سه ر گلپنه ی چاو بنووسری به تایبه تی و ته به نرخی کانی مسته فا بارزانی نه مر هیوادارم کاک محه مه د زاده هه ر نمونه ی مرۆقی پیشه نگی کورد بی له گه ل ریزم.

به شیر حوسین سه عدی - جیگری داواکاری گشتی

***

هه موو گه لیکی دنیا چه ند کلتوریکی هه یه پیی ناسراوه و شانازی پتوه ده کات ئیمه ش وه ک گه لیکی خیر له خو نه دیو له ژین و بی ولاتی و بیزاری له ژین. چه ندین شیوای هه لسه که وت و که لتور هه یه پیی ده نازین.

چه ند هونه رمه ند به هونه ره که یان ژبانیمان له پینا و به خت کردووه ئه مرۆش پيشانگه یه کی له م شیوه زیندوو که ره وه ی هه سته کوردایه تیبه نیشاندانی روخساری گه لی کورده و نیشاندانی ده ست و هیز و توانای ئافره ته له کومه لگه ی کورده واری، به تایبه تی ده سته نگینی خاتو (ئاریان)، که توانای خو ی له خزمه ت گه ل و نیشتمان ده بریوه. ئه مه وه ک ئافره تان ساحه ی سیاسی کوردستان کاره کانی نه کردووه، به لکو توانای خو ی نیشانداده. هیوادارم کاریکاتیتری ره خنه یی زیاتر له لای په ره بستین. هه ر بژین و هه ر به رده وام بن له خزمه تکردن...

براتان: سه نگه ر هادی - گۆران حه سه ن

***

قافله ی... خه مه کانم به به ر سیه ری وشه کانی ئه م پيشانگه قه شه نگه خست و چانیکم دا و به ره و ناخی میژوو شو پوومه وه و گه له که ی خو م باشت ناسی له کۆری ئه دیبانی دانیشتم و گویم بز شیعر و چیرۆکه کانیان هه ل خست و له گه ل بیر نوی ئاشنا بووم له گه ل حه قیقه ته کانی ئه و دیو بیاسه یه کم به نیو کۆلانه کانی یاد کرد و که میک گریم بو هه قالاتم...

ئەم دەقەرە بازىنەيەكى داخراوھ ھەرچەند ئەكەم سەدا و دەنگم ناچىتتەدەر... ئىدى كى گوى لى ھاوارم دەگرى... من ھەز ئەكەم ئەم وتانەم لى ھەگبە تانا بىتىن و بەگوتى خەلكانى دەرەوھى ئەم كەوشەنە داخراوھى بچرىتەن.

سەلىم سماقولى

***

بەبۆنەى دامەزراندنى ئەم قەشەنگىيە خوتىندەنەوھىيە كە دەزگاي زىرىنى «ئاراس» نواندى بۆ شارەكەم زۆر و زىاد لى دىل پىرۆزىيى خۆم و شادىيەكەمانى ناخم پىشكەش بەم دىلسۆزىيە مەردانەبەتان دەكەم بۆ ئەم ھەولەتان.. خۆى لى خۆيدا شتى وا لىم جۆرە بۆ ئىمەى كورد و كەم ئەزمون بەشتىكى گرینگ دەبىندىت ئەمەش كارتىكى ھىژدارە بۆ ئىمەى دىلسۆزى خوتىندەنەوھىيە.. خوازىارم كاري وا زىياتر ھەولى پىبىدىت بۆ ئىمە زىاد بىكرىت و بەناسۆر و ئازارى كىتەب فرۆشەكان بەھەزەكانمانەوھ نەفەوتىن بۆ سبە و دورايىيەكانى خۆمان و بەھىوای دىلسۆزى ئىيوە بۆ براكانتان لىو دىيوى شتە پىرۆزەكانى ئەلف و بى..

ھىم بەھرام - پەيمانگاي مەلبەندى

***

دەستخۆشى و پىرۆزىيى دەكەم لى ھەوھەنەندەنەى بەشدارىيان كوردوھ لىو پىشانگەيە... مىللەت ھەمىشە سەرفرازە بەھونەرمەندانى شۆرگىر و نىشتمانپەرورە، ئاواتەخوژم ھەمىشە سەركەوتووين.

قەرەنى ئەسود - راوئىكار لى وەزارەتى پەرورە

***

لى سەرەتاي ھاتتە ژورەوھە مەرۆف ھەست دەكات دەچىتە دىنبايەكى تر ھەست بەگۆران دەكات بۆيە من بەش بەھالى خۆم ھەر دەتوانم بلىم دەستخۆشىستان لى بىكەم بۆ ئەم پىشانگەيە بەراستى چوارچىوھەكان وا لى مەرۆف دەكەن ھەست بەخۆشى بىكات لىگەل رىژم بۆ ھەمويان ئىتەر ھىوای سەركەوتن.

عەبدولسەتار ھوسىن - ل. ن. ئازادى

***

لى تەك كوردەوھى پىشانگەى دەزگاي ئاراس - زىجىرەى چاپكردن كە دەتوانم بلىم دەرگا والاكردنە بۆ جىھانى رۆشنىرى، پىخۆشچال بوم كە پىشانگەى ھونەرى شىوھەكارى خۆشئوسى ھونەرمەند محەمەد زادە و ھونەرمەند ئارىيان عەبدولخالىق

سەرسام بىنى، ھەردووك پەنجەى تەكنىكى بالاي ھونەركارى، خۆشئوسىيى زادە ماوھەيەكە كە جى پەنجەى لەسەر لاپەرەى رۆژنامە و گۆشار و كاري ھونەرى لەسەر بەرگى چەندىن كىتەب و نەخشەدانان دىيارە و، وپراى پىشكەوتنى شۆرشى تەكەلۇژيا و ئوسىنى كۆمپىوتەر، بەلام ھىشتا ئوسىنەكانى زادە سەرنج راکىشن و شىاوى دەستخۆشى و ئافەرىن لىكردن، ھىوای زىياتر سەركەوتن و دەرکەوتن و بەردەوامى بۆ دەخوژم، ھەرورەھا ھونەرمەند ئارىيان سەرسام كە زۆر لەمىژ نىبە ھاتتە ناو بوارى ئەو ھونەرى كە زىياتر بايەخدانە بە مندالان. ماىيە پىشكەوتنى ئەو جۆرە ھونەرىيە وەجىگەى خۆشچالىيە. دووبارە خۆشچالى خۆم بەم بۆنەيەوھ دەردەبىر كە دەزگاي ئاراس ئەم ھەنگاوى ناوھ و داشكاندىن نىخى كىتەبەكان بۆ ۵۰٪ خزمەتتىكى گەرەى رۆشنىرىيە و وەدەستپىشخەرىيىكى پىرۆز و بەجىيە. ھىوای سەركەوتن و بەردەوام بوون بۆ ئەم دەزگايە و خاوەن ئىمتىياز و سەرنووسەرەكەى دەخوژم.

كەمال غەمبار - ئوسەر و رۆژنامەئوس

***

زۆر سوپاسى دەزگاي ئاراس ئەكەبىن بۆ ئەو گرینگىدانە بەپەرورەدە و فىرکردن و رۆشنىرى و چاپكردنى كىتەبى نوئ و كۆن كە بەراستى ھەنگاوكى گرىنگيان ھاوئىشتىيە بۆ پىشخستنى رۆشەنىرى لى ھەرىمى كوردستان ئومىدەوارىن ھەر بەردەوام بىن لەم كارە پىرۆزەدا.

مستەفا ھەسەن شەعبان

***

سلاو و رىز و خۆشەوېستى بۆ ئەو ھونەرمەندەى خزمەتى كورد و كوردستان و بارزانى دەكات.

پىرشىگ مەجىد بەرنىجى - مامۆستاي دواناوندىيى ژىنى كچان

***

پىم خۆشە ناواناھ پىشانگەى وا بىكرىتەوھ چونكە خەيال لاي مەرۆف شتىكى زۆر گرىنگە بەتايىبەتى ئەگەر بىت و ئەم خەيالە لاي مندال و لاي كەسانىك كە بتوانن برەو بەو خەيالە بدن. ھاندانىكى گەرەيە، ھەرورەھا پىشانگەى بەرگى كىتەبەكان تەكانىكى گەرەيە بە چاپمەنى. بۆيەكا دەستخۆشى لى دەزگاي ئاراس دەكەبىن.

ئەندازىار: بورھان ئىبراھىم يەعقوب

***

تەماشاي پيشانگەي خۇشئووسى بەناوبانگ كاك زاده و خوشكى ھونەرمەند ئارىيان خانم كىرد... بەراستى جىيى شانازىيە بۇ كاك زاده چونكە كاك زاده شتى وى كىردووه ھەردەم بەردەوام بووه لەم كارە و ھەروھە جىيى پەنجەي ديارە لەمىيانى رۆژنامەگەرى و خۇشئووسىدا.

پىرۆزىيەيىش لە خوشكى ھونەرمەند ئارىيان سەرسام دەكەين بەپازاندنەوھى پيشانگەكەي بەو وینە نەخشىن و جوانانانە كە رىيازىكى جوان ديارە لە وینەي رۆژنامەگەرى كوردیدا ھىوای سەركەوتنى بۇ دەخووزىن و ھەمىشە سەركەوتووين بۇ كارى ھونەرىيان.

و ھەروھە دەزگای ئاراسىش بەكارى خۆي ھەلساوه بۇ جىبەجى كىردنى ئەركى سەرشانى و ھەو دەزگایەكى پىرۆز بۇ خزمەتى رۆشنىبىرى كوردى ھىوادارم سەركەوتووين لە كارەكانيان.

صەمەد بەرزنجى

***

بۇ بەرئىز ئارىيان خان: دەستخۇشيت لى دەكەم، كە تۈانبوتە بەھۆي رەنگەوھە جىھانى پاژاوهى مندالان بەم چەشنە لە تابلۇ جوانەكانتا بنەخشىتىنى. تۆرۆر سەركەوتووانە سەودات لەگەل رەنگ و جوولە و پووبەردا كىردووه. لەناو وینەكاندا دار و گول و بالندە و سىروشت تىكەلنى جىھانى مندالان كراوه. بەلام ئەوھى جىيى تىبىنىيە ئەوھى كە لە ھەموو وینەكاندا پوخسارى مندالت تەنەنەت بەسەر پوخسارى پىرەمىتەرد و ژنى پىر و ھەروھە ماسىيەكانىشدا زال كىردووه.

سىروشت بەجوانى سەوداى لەگەلدا كراوه. ساتە رەنگىنەكانى لەبن سىبەرى دار و لەگەل خورەي پووباردا تىكەل كراوه.

بووھتە ئاوازىكى دلرەفەين. جارىكى تر دەستخۇشيت لى دەكەم و ھىوادارم ھەر سەركەوتووبىت.

م. نەجم ئەلئوھنى

***

ھونەرمەندان ئارىيان سەرسام و يوسىف عەبدولقادر... بەدەست و پەنجە و فلچەكەيان... جىگەي تايبەتى خۇيان كىردۆتەوھە لە جىھانى مندالاندا. ئەم كارە پىرۆزەش جىگەي سۇپاسگوزارى و دەستگوشىنە ھەر سەركەوتووه و بەختەوھەرىن...

رەووف رەباتى

***

كارىكى جوان... بەرھەمىكى بەنخ... ناو و يادىكى پىرۆز (ئاراس).
مىرۆف خۇشحال دەبىت كاتىك بەكردووه ھەست دەكەيت مىللەت و ولانەكەت بەرھەو قۇناغىكى تازەتر و پىشكەوتووتر ھەنگاوى ناو، ئەم كار و چالاكىيانە و لەوھش زىاتر بەپىرەوھاتنى جەماوهر و رۆشنىبىران بۇ كارى ھونەرى بەلگەي جىگىرى (استقرار) و بەئاسوودەيى بىر كىردنەوھن كەوا ئەمىرۆ لە ساىھى ئازادى ھىكۆمەتدا بەرجەستە بوون.

تىكەل كىردنى ھونەر و رۆشنىبىرى مېژووى پىر شانازى كورد و زىندوور اگرتنى ناوى ئاراس و بەرز ر اگرتنى يادى قارەمانانى ئاراس بىن گومان و اتايەكى تى تايبەتى دەبەخشىت و نىشانەي و ھەفادارى ھونەرمەند و رۆشنىبىرانە بەرامبەر ئەوانەي بۇ ئەمىرۆ ماندوو بوون. بەرز و پىرۆز بىت يادى پەرىنەوھە بەرھەو سەرفرازى... دەستخۇششانە لە ھونەرمەندە دەست رەنگىنەكان بەتايبەتى خاتو ئارىيان... پىشكەوتن و سەركەوتن بۇ دەزگای ئاراس.

دلشاد شەھاب ئەرگوشى - بەرپىسى ل. ن. زانكۆي پ. د. ك

***

بەراستى مىرۆف ناتوانى سەرسام نەبى بەدەيدەنى ئەم پيشانگەيە قەشەنگە چ لە ئاستى تابلۇبەكانى جوانئووسى چ لە تابلۇبە پاك و بى گەردەكانى مندالان، من و ھەو كوردىك ھەست بەشانازى دەكەم كە رۆلەكانى گەلەكەمان بەو جۆرە توانايانەوھە بىنە مەيدانى رۆشنىبىرى و پىشكەوتن.

كىتەبەكانىش جۆرىكى زۆر باش و ژمارەبىنكى ديارن.
سلاو بۇ ھەموو بەشداربووان و دەستخۇشى لە ھەر كەسىك دەكەم كە لە پشت ئەم كارەدا بوون.

عومەر فەرھادى

پەيامنىبىرى رادىوئى دەنگى ئەمىرىكا

بەشى كوردى لە ھەولتەر

***

ئەگەر تەماشاكىردنى ھەر پيشانگەبىك سەر پى بى ئەوا ئىمە خۇمان لەمە دوور دەخەينەوھە دەلەين زانايان و عارفان و زمانەوانان جەخت لەسەر ئەوھە دەكەن كە مانا بەجۆرىك فراوانە كە شىئو ناتوانى بىگىرتتە باوھش، بەلام وا ديارە ئەم بىر دۆزە لای ئارىيان خان دەروازەبەكى تر دەگىرتتە خۆي كە شىئو لای داھىنەر دەتوانى بىنە بەرجەستە و لە ئامىزى خۆي بگىرئ، و اتا مانا و شىئو ھاوېھەش. ئەم تۈانسىستە ھىمەي ژىر و

فراوانی روښنښیری هونه رمنه ند ناربان خان دهرده خا .

پ.ی. د. نهوزاد خوشناو

***

سهردانی پښتانه گی دهزگای ناراسمان کرد به پونه ی تمه نی سڼ سالیبیه وه، چاوم به پښتانه که خشانند که هه موو بهرهمه کانی له خوشنوسوی و تابلوی جوراوجوری هونه ری و بهرگی کتیبه کان. به راستی جیگای ریژ و ته قدیرن که له تمه نه که مه هم هه موو بهرهمه مانه و هم هه موو نووسهر و خه لکی به توانا له ناو نه و دهزگایه کزیوینه وه و توانیویانه خزمه تیکی مه زن به نه دهب و هونه ر و چاپه مهنی کوردی و عهره بی و هه موو جور بکن...

چاپکردنی هم هه موو کتیبه بهرخانه به راستی خزمه تیکی زوری بزاشی کوردی کردوه.

بهم پونه یه سوپاسی بی پایمان بو خاوه ن ئیمتیا و سهرنوسهر و گشت کارمندانای دهزگای ناراس، هیوادارین بهرده وام بن له پیشکه شکردنی هم هه موو خزمه ته به نه دهب و هونه ر و چاپه مهنی.

وشیار روژبه یانی

***

به راستی پښتانه گی به کی مؤدیرنیزم و تازه یه چونکه له گه ل نه و ناوه ی لپی نراوه (په پښتانه وه)، په پښتانه وه ی له زور بواره کانی له به دی ده کم و تازه کاری پیوه دیاره، میلله ته که مان و منداله بی نه و او و دهستکوره کان هونه ری خو یان له م پښتانه گی به دا دوزیه وه. به تاییه تی ناربان سهرسام داهینانی تازه ی پیوه دیاره. هه روه ها کتیب و بلاوکراوه کان، خوشنوسوی ئیتر به شپوه یه کی گشتی په پښتانه وه ی له به دی ده کری، له تیکشکاندنای باو و ته قلید و زور حاله تی کونی وه ستاو، هم هه ژاندنه بو ناسویه کی تری رووناک و شارستانییته و ژباری جیگای ده ستخوشیبه، پیروزیایی له دهزگای ناراس ده کم بو نه و هه نگاوانه ی.

موحسین ناواره

***

به ناوی خوم نهرین نه ندانی م.ر.خ.ج. لق ۲ به ناوی به ریژ مام جه بار کاره با نه ندانم له هه مان مه کتیب ده ستخوشی خومان له به ریژ خوشکه ناربان ده کم ین بو سهرکه وتنی له م پښتانه گی به و خوشه ویستی به ریژیان به رامبه ر به مندالانی کورد هیوا ی تمه ن

دریژی بو ده خوازم و بیته نافرته تیکی ناوداری کورد هه روه کو نافرته تانی تری کوردی هه پسه خان و خانزادی میری سوزان. ئیتر سوپاسی هه موو نه وانه ده کم که به شدار بوونه له م پښتانه گی به.

نهرین که مال - نه ندانی م.ر.خ.ج. لق ۲

***

هیوا ی سهرکه وتنتان بو ده خوازم و ده ستخوشیتان لی ده کم ین بو نه م پښتانه گی جوان و ریکه و جموژله بهرچاوه. بیگومان کردنه وه و ریکه خستی پښتانه گی له هه لومه ریگی نه مریزی کوردستان چهندی بلتی پیویسته نه خوازه که چهن دین ساله له و جوره چالاکیانه بیه شین.

چ پښتانه گی کتیب و چ پښتانه گی نیگار و خه تخوشی هه ر هه موویان مایه ی سهرنج و پیترانینه. به تاییه تی په رهموچی (زاده) ی هونه رمنه ند وه ک ده لپن گیانی وه بهر نویسین و سهرناوی کتیب و تابلوکانی کردوه.

هه روه ها ساده یی و واقعی پښتانه گی خاتو ناربان به راستی کاریکی شایان بو، له گه ل ده ستخوشی بو دهزگای ناراس دووباره به هیوا ی کار و چالاکی گه وره تر و خزمه تی زیاتر به روښنښیری گه له که مان...

نازاد عویید صالح

***

به راستی نه وه ی له م پښتانه گی به دا بهرچاوه ده که وئ به کتوپری مرؤف ده خاته نیو جیهان تیکی پر له شادی و کامه رانی. جیهان تیکی چون... جیهان تیکی نه فسوونای مه گه ر هم چه شنه جیهانه ته نها گه ر له کتیبه نایینیبه کاندای باسی لیوه کرابی! به راستی خوشنوسه کان و تابلو جوراوجوره کان ده تخه نه نیو ده ریایه کی قولی بی بن. به راستی جیگای سهرسورمانه تابلویه قه شه ننگه کانی خاتو ناربان سهرسام. من گومانم له وه دا نییه هونه رمنه ندی بهرهدار و پایه بهرز دواروژیکی پرشنگدار چاوه روانیه تی نه وه ی به باشی ده زانم پیتم خوشه یه یک تاقه تیبینی له هه ندی تابلو دا دووباره بووه ته وه بیدرکینم نه ویش نه ویه: قه باره ی سهری منداله کان تزوی له گه ل جه سته یاندا ئینسیجامیان نییه واته قه باره ی سهریان به شپوه یه کی له راده به در گه وره تره له جه سته یان هیوادارم هونه رمنه ندی ریژدار هه میسه بهرده وام بی له کاره هونه ریبه کانی.

ماموستا محمده قادر سهار

***

جیگای خوشحالییبه که دهزگای ناراس له سڼ ساله ی تمه نیدا و له م کات و ساته دا بتوانی به م شپوه گرینگ و به نرخه رو لکی خو ی له ده وله مه ندرکدنای کتیبخانه ی کوردیدا

ببینی. که بیگومان هه موو ئه مانهش بۆ هه وڵی کۆششی خاوهنی ئیمتیاژ به پرتز کاک شه وکعت شیخ به زدین و ههروهه پشتیوانی جهنابی سهروکی ئه نجوومهنی وهزیران کاک نیچیرقان بارزانی دهگه پرتیهوه.

هوشیار ئه حمده رۆژبه یانی

***

پیرۆزباییهکی زیده گهرم له دهزگای ناراس و ئهوه هونهرمهنده دهستپهنگینه ده کهم که به تابلۆ جوان و دانسقه کانیان پيشانگه یان جوانتر و رازاوهر و... به تايه تيش تابلۆ نایابه کانی پیره هونهرمهندي شاری ههولیر کاک محمه زاده ی برا و نازیمان ههروهه دهستخوشی له خاتوو ئاریانی هونهرمهنديش که به تابلۆکانی دنیا پر له بهرانه تهکانی مندالی بۆمان جوانتر و بهرانه تتر نیشان داوین. له گهڵ هیوای سهرکهوتنی هه میشه بییم بۆ بریانی دهزگای ناراس و هونهرمهنده کان.

میدیا کامهران جهلال کامهران جهلال

***

نهئنکم بهذا المعرض الناجح بمعنى الكلمة الذي يعبر بصدق روح الاندفاع والاخلاص والتفاني... نتمنى ان تتكرر مثل هذه المعارض الراقية وان تكون أعلامكم ولوحاتكم شموعاً تنير درب الكورد في سبيل نبيل اهدافه انشاء الله... فأقول في النهاية (لكي لااطيل) مزيداً من التقدم انشاء الله...

المهندس: سامان سعید ناكرهیی

***

به ناوی جگه رگۆشه کانم: بههره و بهرزی، شازاد و بهگزا، که زۆر معجیبی وینه پهنگینه کانی (ناریان) خانن دهستخوشی لێ ده کهم و زۆر سوپاسی ده کهم که به و وینه جوانانهی دلی منداله کانم و هه موو مندالانی کوردستان خوش دهکات، هیوادارم بهردهوام بێ و بیسته ماموستا و ری نیشاندهری مندالانی کوردستان و بێ بهشیان نهکات له و وینه و تابلۆ جوانانهی که بهداخه وه مندالانی کوردستان له زۆر شت بێ بهشن و چاوه پرتی دهستی بههره مند و هه لکه وتوی وهک (ناریان) خانه که بۆشایی ژیانان پر بکه نه وه...

د. فهیسه ل عاره ب بلباس

***

دوای سه برکردنم بۆ پيشانگهی هونهرمهندي کاک (محمه زاده) ده مه وئ ئه م چه ند وشه یه ده ربیرم هیقیدارم مایه ی په زامه ندی هونهرمهندي خوشنوس کاک (محمه زاده) بیته.

له سه ره تا وه دهستخوشی له هونهرمهندي ده کهم بهراستی کاره هونهربیه کانی مایه ی دلخوشیم بوو له هه مان کاتدا دهستپهنگینی و خوشنوسی کاک (محمه مد) هه ره له و ساته ی دهستی بهکاری هونهری کردوه، مایه ی شانازی و سهرفرازی بووه بۆ نه ته وه که مان، ههروهه له پيشانگه کهدا ئه وه م باش بۆ روون بۆوه که هونهرمهندي شاره زاییه کی زۆر باشی له هه موو جوژه خه ته کان هه یه و به جوانکاریه کی بێ وینه ئاویته ی به کتری کردوون، له دوایهیدا هیوای هه میشه سهرکهوتن بۆ هونهرمهندي کاک (محمه مد) دهخوژم، به ئومیدی ئه وه یین که هه نگاوی تری به دو اوه بیته.

ههنگاو قه ره چو غی

***

She has finger can be used with child's mind.
I hope be a good guide for our society.

Nahida
28.12.2001

پهنجه کانی خۆی به خه یالی مندالیک به کار دین. ئومیده وارم بیته رینیشاندهریک بۆ کۆمه لگه که مان.

ناهیده

***

Aras Perfneweye, berew Serfrazî...

Dr. Ferhad

***

سهرقالیی ئیش ماوه ی سێ ساله له کتیب و خوتندنه وه ی دوورخستینه وه، ئه و ماوه یه جارجاره له رۆژنامه کان بهرچاومان ده کهوت که فلان کتیب له لایهن دهزگای ناراسه وه چاپ کراوه، له زۆر که نالی راگه یان دنیسه وه ناوه چالاکیه کی ئه م دهزگایه مان ده بیست، به لام که هاتینه ئه م پيشانگه یه و ئه و هه موو کتیبانه مان بینی، بهراستی مو فاجه ئه بوو، قهت له و پروایه دا نه بووم له و ته مه نه کورته یدا ناراس ئه وه نده کتیبی به و ریکوپیکیه چاپ کردبێ، زۆر پتی خوشحال بووم، له دلی خۆمدا گوتم: سوپاس بۆ خوا، دیاره هیشتا ولات به خیره. له گه ل هیوای سهرکهوتن و بهردهوامی بۆ ناراس و خه باتکاران.

سامی ئه رگۆشی

***

پېشانگەي ئاراس لە ھەولتەر - دەنگى ئەمرىكا

دویتی دەزگای چاپەمەنى و بلاوکردنەوى ئاراس لە شارى ھەولتەر لە کوردستانى عىراق، پېشانگەيەكى كتيبى تازه و كارى ھونەرى جۆراوجۆرى دانا، كە ژمارەيەكى زۆر لە دانىشتوانى شار بەھەموو جۆرەكانىيەھە سەردانى پېشانگەكەيان كرد...

پەيامنيرمان عومەر فەرھاديش لەوئ بوو سەردانى پېشانگەكەي كردبوو ئەم پاپۆرتەي بۆ ناردبووین.

- پيش نيوەرۆي چوار شەممە ۲۶ كانوونى يەكەم دەزگای چاپ و بلاوکردنەوى ئاراس پېشانگەيەكى تايبەتى كردهو لە ھەولتەر كە ئەم چالاكياتى بەخۆھە گرتبوو:

۱- پېشانگەي كتيب بۆ چاپكراوەكانى دەزگەكانى و چاپكراوەكانى تری ھەرئيم، بە ھاوبەشى لەگەڵ كتيبخانەي براپەتەي لە ھەولتەر.

۲- پېشانگەي شيوەكارى ھونەرمەند ئاربان عەبدوخلاليق سەرسام.

۳- پېشانگەي خوښووسى ھونەرمەند محەمەد زادە.

۴- پېشانگەي ھاوبەشى وینەي مندالان لەلایەن ھونەرمەندان، يوسف عەبدولقادر و ئاربان سەرسام.

لەگەڵ كردنەوى پېشانگەكە ژمارەيەكى بەرچاو لە رۆشنييران و لە شاعير و نووسەر و رۆژنامەوان و ھونەرمەندان نامادەي ئاھەنگەكە ببوون، ھەر لەو ميانەھەھەندىكيان بەم جۆرە قسەيان كرد:

جەمشيد حەيدەرى- مامۆستاي زانكۆ

- ئەم پېشانگەيەي كە ئەمرۆ كراوەتەو بەكەيكە لەو شتە سەير و سەمەرانەي كە دەمەيكە كورد شتى ئاواي بەخۆ نەبينيوە بەتايبەت پېشانگەي كتيبەكان كە بەراستى پېشاندانى ئەو ھەموو كتيبەيە كە دەزگاكاني چاپەمەنى كوردى لە ھەولتەر چاپيان كردووە شتەيكى زۆر نايابە و بە ھەرزان فرۆشيش دەيدەنە خەلكى.

- بيجگومان كردنەوى پېشانگەي كتيب كارتيكى شارستانى و لە خزمەت پيشخستنى ئەدەب و زمان و..... كوردیداپە.

لە ليدوانتيكى تايبەتيش بە ئيمە رۆشنيير و سياسەتوان ريتزار فەلەكەدين كاكەيي كە پېشانگەكە لەلایەن ئەو كراپەو، گوتى:

ئەو دەزگايە نە حكومىيە نە حزبيە ھەرچەندە ئىستا پتيوستى ھەيە كە پشتگيري بكرى بەوئى زياتر و باشتر لەسەر پتي خۆي راوەستى، بەلای مەنەو ھاندانى كەرتى تايبەتەي بۆ ھەر بواريكى رۆشنييري زۆر گرنگە، پيش ماوہەكيش من ھەميشە وتومە نەك تەنھا لە

چاپەمەنى بەلكو لە رۆژنامەگەري لە سينەما لە چالاكياتى كاني رۆشنييري زۆر پتيوستە بايەخ بەدەين بە كەرتى تايبەتەي و ھاندانى ھەر چالاكياتى ئەھلى بۆ رۆژنامەگەري.

نيگاركتيش: ئاربان سەرسام

- ئەم پېشانگەيە تەبەعن خۆم بە بەختەوەر دەزانم كەوا بەشداری تيدا دەكەم، بە ۳۵ تابلۆم بەشداریم كردووە ھەرەھا دەزگای ئاراسيش لە ئەرشيخي خۆي سى چوار تابلۆمى پيشان داوہ بە سوپاسەو، بيجگومان ئەو پېشانگەيە بەبۆنەي ستيەمين سالتوگەري دامەزاندنى دەزگاي ئاراسە، بەم بۆنەيە زۆر زۆر پيرزايبيان لى دەكەم ھەرەھا سوپاسيان دەكەم بەو ئيھتيمامەي بە ھونەرمەندان دەدەن بۆ بەرز كردنەوى رۆشنييري لە ئاستى ھەرئيمى كوردستان ھەر سەركەوتووين.

محەمەد زادە

- من محەمەد زادە كە لەم پېشانگەيە بەشدارم، پېشانگەيەكەش كە دەزگاي ئاراس كوردیەو بە سى بەش، بەشى خەت و بەشى وینەي مندالان و لەگەڵ بەرچاوخستنى ئەو كتيبانەي كە دەزگاي ئاراس چاپى كردووە، ھەرەھا كتيبەكانى چاپى سليمانى و دەزگايەكانى تريس، وە لەو خەتانەي كە لە تابلۆيەكانم نووسيو، زياتر قوتابخانەكانى كۆنى تيداپە دەريش چو كە سەرنجى خەلكەكەي راكتيشايە لە رووى ھونەريەو، ژمارەي تابلۆيەكانيش ۱۶ تابلۆيە.

شايانى باسە ئەم پېشانگەيە ماوہي يەك ھەفتە بەردەوام دەپت وە زياتر لە ۳۰۰ ناوئيشانى كتيبى جۆراوجۆرى بوارەكانى ئەدەب و ميژوو و زانستەكان و فەرھەنگى زمان و كشتوكال و... ھتد. بە ھەردوو زمانى كوردى و عەرەبى تيدا نمايش كراوہ و لەو پېشانگەيەدا ئەم ھەموو جۆرە كتيبانەيە بۆ فرۆشتنيش بەنرخيكي داشكاو بەرپژەي ۵۰٪ واتە كورد گوتەنى بەنيوہ قيمەت دەفرۆشرتن.

عومەر فەرھادى- دەنگى ئەمەريكا

ھەولتەر

***

بۆ دەزگاي ئاراسى رووناكبيرى، بەراستى ھەرچەند جارەي كە بەناو ھۆلى پېشانگە دەسووپامەو بەراستى ھەر لە جواننووسى و وینەكانى مامۆستا محەمەد زادە و ئاربان سەرسام بەراستى ھۆلەكەيان رازاندبۆو كە شتە بەنرخەكانى مامۆستا محەمەد زادە دەبينم بەشتيكي نوپخواز دەبينم لە ھونەرى خوښووسى و نەخشەسازى و وە وینەكان

ئاویتی مندالانی کوردستانن به راستی دهستخوشیتان لئ دهکهم هیوای سهرکه و تن بۆ گشت کارمندانانی ئەم دەزگایه دهخوایم هیوادرم بۆ شتی نویتتر و دهزگاکهش پهره ی پئ بدرئ بۆ شتی گهورتر و نهک ههر چاپه مهنی به لکو وهک کۆمپانیایه کی نویتخوایزی وهک سکرین له سهر شته پیتیسته کان و پهراوگه و گهمه می مندالان و شتی تر هیوادارین گهورتر بئ و پهره ی پئ بدرئ.

سهر په رشتیاری هونه ری: ئەمجد خه تات

له بهر تیه به رایه تیی چالاکیی قوتابخانه کان

***

ئەم پیشانگه یه ی دهزگای ناراس بایه ختیکی گرینگی مه عریفی و ستاتیکی تیدایه .. مه عزای کاره هونه ریسه کاننی (ناریان و یوسف) دهلیلله بۆ دیوه جوانه که ی دنیای مندالان، که چهنده بیگهره و بئ رتووشه که راپیتچت دهکات بۆ دوورکه و تنه وه له موغانات...

پیشانگه ی کتیب خۆی له خۆیدا ههنگاویتیکی شایسته و جیگای دهستخۆشی کردنه، به هیوام دهزگای ناراس له خزمه تی زیاتر و ههولی بهرده و امدا قسووری نهکات بۆ زیاتر رۆشنایی دان به فیکر و رۆشنیبری کوردی.

محهمه د هاشم

***

له پال پیشانگه بهرز و به نرخه که ی چاپه مهنیبه کاننی ناراس و گهجنیه ی کتیبخانه ی برایه تی، پیشانگه یه کی زۆر بوخت و ریکوییتکمان بینی.

محهمه د زاده به تهلیسمی خه تی خۆش، ناریان سهرسام به نیگاری پر له ئەفسوون و جوانیی؛ یوسف عهبدولقادر به جئ دهست و په نجه ی رهنگینی. ئەم پیشانگه چهنده لایه نه که رنه فالتیکی زۆر زۆر دلگیره مرۆف ههست و رۆحی بهرزه فیر و شکۆمهندی نه ته وه یه کی تیدا بهرجهسته دهییت.

تاریق کاریزی

***

سهردهمانی پیش جهنگ، بهر له گه مارۆ، نه وه یه ک پیتی وابوو

مالی بئ کتیبخانه .. باخچه یه که بئ گوڵ

دهماختیک بئ حیکایه تهکانی رسته، په نجه ره یه که دزراو له تریفه ی مانگ

بهلام جهنگ هات گه مارۆی ماناکانی دا.. مالهکانی خسته مهراقی نان و مردن

ئیدی شته جوانهکانی تۆران، بهها گهورهکانی دزی، ماناکانی نغرو کرد.. هه موو شتییک نان و نان و نان.. نان بئ کتیب، نان بئ جوانی، نان بئ مهسه له. ئەمرو له فهزای ئەم پیشانگه یه دا مرژده یهک وهک رهنگی تابلۆکان، وهک وشه ی کتیبه کان.. جوان جوان وهک خۆشنووسی داده باریت..

مژده ی هاتنه وه ی رۆژانییک وغان کرد

مانایهک دۆرمان

ئەم پیشانگه یه خۆینی سارد و جهسته یه کی سپر گر ده داته وه

ئەم پیشانگه یه دهلیت:

دهییت وشه و تیفکرین بگه رپته وه سهر سفره ی ژیان

دهییت کتیب بیته وه سهر ره فهکانی تیفکرین

دهیج جوانی، دهیج زانست، خۆشه ویستی و فکر ناشت بیته وه

ئەم پیشانگه یه پیتی وتم:

ژیان و بژیوی ئاسانتره .. گه ده پشپویه کاننی که متره و

کاتی ئەوه یه برسیتی دهماخ تیر بییت

دهکرتی له نییو ئەم فهزایه دا (نازم حیکمه ت) انه بلتین

هه موو شتی بهشی ئینسانی گهوره دهکات

نان، شهکر، هه ناسه

ته نه ا کتیب بهشی ئینسانی گهوره ناکات.

دواجار سوپاس و دهستخۆشی بۆ ئەو ماندوونه ناسانه ی له پشت ههر کاریکی وا گهوره و بهرشته وهن.

رزگار ئەمین

***

به سه رکردنه وه ی ئەم چالاکییه رۆشنیبرییه هونه ریبه بۆ دهزگای ناراس به هه ق دلخۆشی کردم، شادمان بووم که خه مخۆری کوردی باشمان هه یه و خه ربکه شته پیروژکانی میژرومان له و چهنده سالانه ی که ئەم دهزگا ماندوونه ناسه هاتۆته مه دیدان ببووژیته وه... جا ههر خشتییک بۆ تۆکمه کردنی ئەم ته لاره کوردیبه مان خۆی له خۆیدا دلسوژی و ئەمه کداری نیشان ددهات. ههروه ا کارهکانی ناریان و مامۆستا زاده و کاکه یوسف جیگای شانازین و ستایشیان پیتیسته.

شپوه کار: عهزیز پیرداود

***

سەردانى پېشانگەم كەرد، بەلام ئەوھى دېتىم لەو پېشانگەيە بېرىم لۆى نەدەچوو... زۆر بەئاساندى ھاقتە ژۆرى بۆ دېتىنى. . نازانم دەرچونم كوو دەبى لە نووسىنەكانى كاك محەمەد زادە دەستىم پىن كەرد نازانم چى بلىتم و بەچى پېنوسىتىك بنووسم كە چەند جوان و رېتكوپىتك بوو. . زۆر سەرنجراكىش بوو ھەموو تابلۆبەكان لەبەر ئەو نازانم بلىتم كام نووسىن جوانترە... ھەر يەكە لەو بېترىان جوانتر... لەوھش جوانتر دەستىنشان كەردنى ئەو قسە خۆشانە و ئەو پارچە ھۆنراوانەي كە بەم جوانىيە رازايتەو، بەھەرچى حالىتك گەيشتمە تابلۆبەكانى خاتوو ئارىيان و پېرۆزبايىيەكى زۆر زۆرى لى دەكەم كە چەند ماندى بوو بەم كارە ھونەرىيانەي كە دايرىشتوتووتەو سەر ئەو تابلۆيانە، پېرۆزبايى دەكەم لە ھەموو ئەوانەي كە ماندى بوونە لۆ پىكھىتەننى ئەو پېشانگەيە جوانە... بەراستى ھەر چەندە بلىتم و باس كەم كەمە.

يەحيا خدر مەرجان

***

دەستخۆشى لەم ھونەرمەندە بەرپىزانە دەكەم كە بەم تابلۆ رەنگىنانە ھۆلى مېدىيانان رازاندىبووھە لەلايەن خۆشنووسى و نىگار كىشى بەراستى پېشانگەكە زۆر رېتكوپىتك بوو و سەرنجى جەماوھرى بۆ خۆى رادەكىشا داواى سەركەوتن بۆ ھەمووان دەخووزم. مامۆستا محەمەد زادە لە تابلۆ رەنگىنەكان و خوشكە ئارىيانى ھونەرمەند و كاك يوسفى ھونەرمەند. ئبىتر ھەر پېشكەوتووبن بۆ خزمەتى ھونەرى كوردى.

كەرىم ديار

***

بەراستى نازانم چۆن ھەستى خۆم دەرپرەم چونكە ھەر چەند باسى لىھاتووبى و سەركەوتنى ئەم پېشانگەيە بىكەم ھەر ناتوانم وەكو پېتووست مافى پىن بەدم. دەتوانم بلىتم بەسەرتايەكى دادەنېم بۆ پېشكەوتنى ئاستى رۆشنىبىرى و ھونەرى شىوھەكارى لە بوارى مندالان كە تاوھكو ئىستا بەم شىوھ سەركەوتووە گرېنگى بەلايەنى مندال ئەدراوھ كە مندال پېرۆزترىن پەيامە بۆ داوۆزى گەلەكەمان بەتايىبەتى بەرھەمەكانى بەرپىز خوشكە ئارىيان سەرسام بەراى من دەتوانم بەگەورەترىن ھەنگا و بېنرخىنم چونكە بەراستى ھەتاوھكو ئىستا پېشكەوتنى وا لە كوردستان زۆر كەم بووھ.

دەستخۆشى لە ھەموو بەرپىزانى ئەم پېشانگەيە سەركەوتووە دەكەم بەتايىبەتى دەزگای ئاراس.

ھونەرمەند و قوتابى كۆلىپى ماف: سەيفەدىن عەبدوللا

بەراستى ئەو ھەلمەتەي دەزگای ئاراس كوردووبەتى لە يەكەم رۆژى دامەزراندنىوھە تا بەئەم رۆژ دەگات لە ھەموو رووبەكەوھ جىگای رىز و تەقدىرە و جىگای دەستخۆشانەيە، بەھەقىقەت بەراى من دەبى تىكراى مېللەتى كورد پېرۆزبايى و دەستخۆشانەيان لى بىكات. بەراشكاوى دەلېم ئەم دەزگايە توانى لەو ماوھىيە كورتەدا كەلنىتىكى يەكجار گەورە لە رووى ھەرھەنگ و كەلتوور و ئەدەبى كوردى پىر بىكاتەوھ كە چەندىن سال بوو ئەم بۆشايىيە ھەستى پىن دەكرا. بۆيە داواكارم لە بەرلەمان و حكومەتى ھەرىمى كوردستان كەوا بەھەموو توانايەكەيان پىشتىگىرى ئەم دەزگايە بىكەن بۆ زىاتر پىشتىخىستىن و ھاندانىيان لەم كارە پېرۆزە.

جەلال پەرىشان

***

دەزگای ئاراس لەگەل ئەوھى تەمەنى كورتە بەلام بالاي زۆر بەرز و گەشە، كەردنەوھى ئەم پېشانگەيە، كىتىب فرۆشتن و خۆشنووسى و نىگارەكان، كارتىكى فرە دلخۆشكەرە و ھەوا و كەشكىكى جوان و ھەماھەنگى و دەستلەملاىتى يەكترى كوردون، بەھەرى بەرز و تواناي سەركەوتوولە نېبو بەرھەمەكاندا رەنگ دەدەنەوھ، بۆيە دەستخۆشى لە بەرپرس و كارمەندانى ئەم دەزگايە دەكەم. . ھەر سەركەوتوولە بەردەوام بن بۆ خزمەت كەردن.

فارس سەعدى

***

سەرتا پېرۆزبايى گەرم و دەستخۆشى بۆ دەزگای ئاراس. بەراستى لە ماوھىيەكى كورت توانىستان چەندىن ھەنگاوى باش و سەركەوتوولە بىھاتوون بۆ ناساندن و نوپىكەردنەوھى لاىەنە جىياجىياكانى رۆشنىبىرى و ھونەرى. خۆزگەمە و خۆزگە لە دەزگاكەتاندا بېرى ئەوھەتان دەكردەوھ ياخود بىكەيەكتان دادەنا بۆ كۆكردنەوھ و پاراستنى ئاواز و ھىران و لاوك و سىياچەمانە و ھەو و مەقام و گۆزايىيە رەسەنەكانى كوردى لە ھەموو ناوچەكانى كوردستان ئەم كارەش بەھۆى تۆماركردن و سەردانى ناوچە دوور و نزىكەكان بىكرى دواترىش بە نۆتەي مۆسىقا نۆتە بىكرىن وەك ئەرشىفىتك بۆ نەوھەكانى داھاتوولە.

ھونەرمەند: نازاد محەمەد

بەرتووبەراپەتى ھونەرى مۆسىقا - ھەولېتر

***

احساس حضور درکنار ملتی که آزادی را پس از قرن‌ها استبداد تجربه می‌کند، احساس فرخنده و زیبایی است و هنگامی که آزادی با فرهنگ و کاری هنری درمی‌آمیزد، ارزش و اعتباری هزاران هزار برابر می‌باید، چرا که هنر سازنده روح انسان است.

حضور در نمایشگاه‌ها و نفس کشیدن در جمع‌ها عزیزان موجب افتخار و شادی من است و امیدوارم هر سال صدها نمایشگاه، صدها نمایش فیلم و تئاتر و صدها کنسرت این سرزمین سرشار از فرهنگ و هنر برگزار شود.

پیروزباشید

علیرضا سعادت نیا
کارگردان ایرانی

***

من وه‌کو کادریکی لقی ۲ که هاتمه‌م په‌رئیس‌انگه‌یه دیتم به‌راستی ده‌ستیکی په‌نگین هه‌یه و هیوای ته‌مه‌ن درئیژی بۆ ده‌خوآزم. هه‌روه‌ها به‌نسبته‌ پیتشانگه‌ی کتیب ده‌رفه‌تیکی باشه و خوینه‌ران سوودی لئی وهرده‌گرن. به‌بۆنه‌ی سالدوگه‌ری دامه‌زاندنی ئەم ده‌زگایه‌ماندوونه‌ناسه‌ پیرۆزبایبیتان لئی ده‌که‌م، هیوای ته‌مه‌ن درئیژی و به‌رده‌وامیتان بۆ ده‌خوآزم.

زه‌ده‌شت دلاوهر محهمه‌د عه‌لی

***

به‌راستی بینینی ئەم وینه‌ جوانانه‌ سهرنجی راکیشام و له‌ دنیای خو‌مدا برده‌میان بۆ دنیایه‌کی پر له‌ خو‌شی و جوانی سروشت. خو‌ش‌حالم به‌کردنه‌وه‌ی ئەم پیتشانگه‌یه‌، چونکه‌ هونه‌ر و وینه‌ به‌کتیکه‌ له‌ سیماکانی شارستانیه‌ت، هیوادارم که پیتشانگه‌ی وا هه‌ر به‌رده‌وام بیت، بۆ خزمه‌ت‌کردنی میله‌ته‌ی کورد.

هه‌تاو که‌ریم خدر

قوتابی خو‌پندنی بالا - کۆلیژی ناداب - به‌شی کۆمه‌لناسی

***

ده‌ستیپتیکی وشه‌کانم پیرۆزبایی و ده‌ست‌خو‌شی ده‌که‌م له‌ ده‌زگای بالاو‌کردنه‌وه‌ و چاپی ناراس و سهرجه‌م کارمه‌ندانی و خوشکی شیتو‌کارم (ناریان) خان. ئەوه‌ی ئەم ده‌زگایه‌ له‌ سه‌ره‌تای دامه‌زاندنیه‌وه‌ پیتی هه‌لساو‌ه‌ ده‌توانم بلتیم ده‌روازه‌به‌که‌ بووه‌ بۆ پیتشکه‌وتنی هه‌موو بواره‌کانی ژبان چونکه‌ زۆری کتیب ده‌بیتنه‌ هۆی رۆش‌بیرکردنی تاک‌ی کورد. ته‌نها په‌خه‌یه‌که‌م هه‌یه‌ ته‌ویش وهرگێرانی ئەو به‌ره‌مه‌ شیتو‌کاربایانه‌یه‌ که

تا ئیستا که‌مترین کتیبی شیتو‌کاریمان هه‌یه‌.

بچو‌وکتان معین ره‌حمان - قوتابی په‌یمانگای هونه‌ره‌جوانه‌کان

***

کردنه‌وه‌ی ئەم پیتشانگه‌یه‌ نیشانه‌ی پیتشکه‌وتن و پیتگه‌بشتنی رۆش‌بیری کوردیه‌یه‌ بۆیه‌ ده‌ست‌خو‌شیتان لئی ده‌که‌م و ئومید ده‌خوآزم هه‌میشه‌ به‌رده‌وام سالانه‌ ئەم جو‌ره‌ پیتشانگه‌یانه‌ بکرتنه‌وه‌ نه‌که‌ هه‌ر ده‌زگای ناراس به‌لکو هه‌موو ده‌زگاکانی چاپ‌کردن له‌ هه‌ولێر و سلیمانی و پارچه‌کانی دیکه‌ی کوردستان ته‌مه‌ش خو‌ی له‌ خو‌یدا شو‌رشیکی رۆش‌بیری له‌ ناو خو‌پنده‌وارانی کوردستان دروست ده‌کا.

عبدالله حسن صباح سعید ره‌حیم شریف عوسمان

فه‌رمانبه‌ر له‌ کتیبخانه‌ی گشتی هه‌ولێر ب.کتیبخانه‌ی گشتی ناوه‌ندی له‌ کتیبخانه‌ی گشتی هه‌ولێر

***

پیش راپه‌رین کورد هیچ به‌رنامه‌یه‌کی نه‌بوو به‌هۆیه‌وه‌ خزمه‌تی کولتور و زمان و که‌له‌پووری خو‌ی پێ بکات. بۆیه‌ ئه‌رز و مه‌یدانی ئەوئ رۆژی مه‌یدانی خو‌ی نه‌بوو ئەسه‌پی تیدا تاویدا، تا به‌پیتی پتیبستی و به‌رژه‌وه‌ندی خو‌ی بنووسێ و بلاو‌بکاته‌وه‌. له‌ دوای راپه‌رینیش له‌ پال ئابلو‌قه‌کانی دی، دووچارگی هه‌مارۆی رۆش‌بیریش هات، به‌مه‌ زۆر له‌ دنیای ده‌ره‌وه‌ و ته‌نانه‌ت له‌ ده‌ورو به‌ری خو‌شی دا‌پرا. ئەوه‌ چه‌ند سالیکه‌ ئەو گه‌مارۆیه‌ به‌هۆی شو‌رشی گه‌یاندن به‌تایبه‌ته‌ی ئەنته‌رنیته‌ شکاو‌ه‌ و خو‌پنده‌وار به‌ئاسانی ده‌توانی بگاته‌ سه‌رچاو‌ه‌کانی مه‌عریفه‌ت. بۆیه‌ ده‌بێ له‌ کوردستان داووه‌زگای رۆش‌بیری ئەوتۆ هه‌بن، له‌و کتیبه‌رکتیه‌دا به‌کاروانی رووناکبیری دنیا رابگات و له‌ ئاستی ئەو لیتیرسینه‌وه‌یه‌دا بێ.

ده‌زگای ناراس به‌کتیک له‌و ده‌زگایانه‌ بوو توانی چالاکانه‌ و له‌ ماوه‌یه‌کی کورتی ته‌مه‌نی خو‌یدا بۆ ئەو ئه‌رک و به‌رپرسیاریتییه‌ چوو مه‌یدان و قۆلی خزمه‌ت‌کردنی لئی هه‌لمالی، تا ئیستاش توانیوه‌تی به‌ده‌یان کتیبی گرنه‌گ له‌ چاپ دات و زۆر کتیبی تریش که‌ له‌ بازاردا نه‌ماون بۆ وچه‌ی نو‌ی له‌ چاپ بداته‌وه‌ که‌ ته‌مه‌ش بۆ خو‌ی له‌ دنیای چاپه‌مه‌نیدا داوونه‌ریتتیکی جوان و پر بایه‌خه‌. به‌مه‌ش کتیبخانه‌ی کوردی ئاو‌هدان و دو‌له‌مه‌ندتر کرد، سه‌سه‌رتی دلی چه‌ندین نووسه‌ری په‌وانده‌وه‌ که‌ پیش مردنیان به‌چاپ‌کردنی به‌ره‌مه‌کانیان شاگه‌شکه‌ بوون، ئەوه‌ بێجگه‌ له‌ بایه‌خی ئەو ده‌زگایه‌ به‌ره‌ونه‌ق و ده‌ره‌یتانی هونه‌ری جوان و رازاو‌ه‌ که‌ له‌و بواره‌شدا خو‌ی له‌ قه‌ره‌ی چاپه‌مه‌نییه‌ پیتشکه‌وتووه‌کان ده‌دا.

ده‌ستخوژنه له هه‌لسوورپینه‌رانی ئه‌م ده‌زگا چه‌لنگ و ماندوونه‌ناسه ده‌که‌م، هیوادارم له پرۆژه‌کانی تاینده‌ی خویدا به‌نامه‌په‌ژێ زیاتر و به‌رچاوپروونی پتر سه‌رحه‌م نووسه‌ره چالاکه‌کان به‌لای خویدا رابکێشێ، ئه‌وسا که چه‌مه‌نیسه‌کان سه‌رحه‌م کایه‌ روژنبیره‌یه‌کانی کورد بگه‌رتیه‌وه و هیچ بواریکی لێ فه‌رامۆش و پشتگۆی نه‌خات، چونکه کورد له هه‌موو بواریکدا په‌یوسته‌ کتیبی هه‌بێ و به‌زمانی زگماکی خوێ بیه‌خوێتیه‌وه، له‌گه‌ڵ په‌چاوکردنی ئه‌وانه‌ی له په‌شته‌ر و گه‌نگه‌رن.

نازاد عه‌بدو‌لواحید

سه‌رنووسه‌ری گۆفاری رامان

***

ئه‌گه‌رچی له کاتی کردنه‌وه‌ی په‌شانه‌گی (کتیب)ی ده‌سگای چاپ و بلاوکردنه‌وه‌ی (ناراس)دا، بۆم نه‌په‌خساوه‌ ئاماده‌بم و له ده‌ره‌وه‌ی ولات بووم؛ به‌لام به‌په‌ی ئه‌وه‌ی ژماره‌ی (5) کتیبم له‌م ده‌سگا دلسۆزه‌دا ئاماده‌ی چاپ و بلاوکردنه‌وه‌ ده‌بێ و خوێمیش له‌ نزیکه‌وه‌ شوێن په‌ی چوێتی تاپکردن و هه‌له‌گیریه‌ی ورده‌کاریه‌یه‌کانیان هه‌لده‌م، بۆیه هه‌ر له‌ نزیکه‌یه‌وه‌ ده‌زانم که کارمه‌ندان و له‌سه‌روشیانه‌وه‌ به‌رپرسی ده‌سگا که‌: برای هه‌ژمان کاکه‌ به‌دران ئه‌حمه‌د، چه‌ند به‌دلسۆزیی و په‌روۆش و به‌ته‌نگه‌وه‌ هاتن و ماندوو بوونیکی که‌م وینه‌ و هۆشیارانیه‌وه‌، کتیب و به‌ره‌مه‌کانی ده‌سگا که‌یان ئاماده‌ی چاپ و بلاوکردنه‌وه‌ ده‌که‌ن و چه‌ندیش به‌خه‌می ئه‌وه‌ن، ده‌ره‌پنه‌انی هونه‌ریی کتیبه‌کانیان، روویه‌کی هونه‌ریی و هاوچه‌رخانه‌ و شارستانیه‌یه‌یه‌یه‌.

له‌ دله‌وه‌ ده‌ستخوژیی و په‌روۆزیی و هیوای سه‌رکه‌وتن و په‌شکه‌وتن و کاری جوان و جوانتیه‌یه‌ بۆ ده‌خوازم.

محمه‌د حه‌مه‌ باقی

***

دوای ئه‌و ته‌مه‌نه‌ دوورودرێژه له‌ کاری رۆژنامه‌گه‌رمیدا، هیچ بیره‌ و خه‌یاڵم بۆ ئه‌وه نه‌ده‌چوو رۆژی له‌ رۆژان هاویشه‌ی له‌ په‌شانه‌گیه‌کی خوێنووسی بکه‌م، به‌تایه‌ته‌ی له‌م شتیه‌یه‌دا، به‌لام دلسۆزی و خوێنووستی کاک به‌دران بۆ هونه‌ری خوێنووسی له‌گه‌ڵ هاندانیه‌کی بێ پایان بۆ من، ناچار بووم ملکه‌چی داواکارییه‌کی بێم و، له‌ ئه‌نجامدا منیش تۆزی ته‌مه‌لیی زیاتر له‌ چاریه‌که‌ سه‌ده‌یه‌ک له‌سه‌ر خوێم لادا و به‌هه‌ناسه‌یه‌کی گه‌رمه‌وه‌ هاتمه‌ گۆره‌پانی مان و نه‌مان.

ئیه‌تر هه‌ر ئه‌وه‌ بوو (ده‌زگای ناراس) به‌پاری دا رۆژی 28/11/2001 به‌که‌م په‌شانه‌گی خوێ بکاته‌وه‌ که‌ له‌ (3) به‌ش په‌یکدیت (کتیبه‌کان، شتیه‌کاری، خوێنووسی) هه‌رچه‌نده‌ ئه‌م هه‌واله‌ دلی ته‌نگ کردم، زۆریش په‌ی سه‌خه‌ته‌ بووم، به‌لام هه‌نده‌ی په‌ی نه‌چوو ئه‌م رۆژه هه‌له‌وه‌شاوه‌ بۆ رۆژیکی نادیار! له‌ راستیه‌دا ئه‌م دواخسته‌نی ده‌زگای ناراس له‌ کردنه‌وه‌ی ئه‌م په‌شانه‌گیه‌دا هه‌ندیک دله‌می خوێم کرد و گوتم ئه‌مه‌ خویه‌ به‌لکو به‌جاریک هه‌ر واز له‌ کردنه‌وه‌ی په‌شانه‌گی ده‌هه‌ین!!.. نه‌خه‌یر ده‌نگۆی کردنه‌وه‌ی په‌شانه‌گی سه‌ری هه‌له‌دایه‌وه‌ و به‌پاریکی په‌سه‌میشی په‌ی ده‌رچوو که‌ رۆژی 26/12/2001 بوو به‌ په‌روۆژیکی راسته‌قینه‌ بۆ کردنه‌وه‌ی په‌شانه‌گی به‌ناوێشانی (ناراس... په‌رینه‌وه‌یه به‌ره‌ و سهر فرازی)، منیش ئه‌مجاره‌ ده‌ستیکه‌م که‌وته‌ په‌ی و ده‌سته‌که‌ی دیکه‌شم که‌وته‌ پاش.

من ترسم له‌وه‌ی نه‌بوو که‌ هه‌یچ له‌باردا نییه‌، یاخود هه‌یچم په‌ی نییه‌ بۆ ئه‌م په‌شانه‌گیه‌، چونکه ئه‌وه‌ی من ده‌یکه‌م له‌ کاری رۆژنامه‌گه‌رمیدا، خوێ له‌ خویدا په‌شانه‌گیه‌کی گه‌رۆکه‌ بێ ئه‌وه‌ی خه‌لک هه‌ستی په‌ی بکا له‌ به‌رته‌وه‌ی کاره‌کانم له‌سه‌ر رووپه‌ری رۆژنامه‌ و گۆفار و کتیبه‌کان چاپ و بلاو ده‌کرته‌وه‌ بێ ئه‌وه‌ی ناوی لێ بنه‌ین په‌شانه‌گی... به‌لکو من ترسی ئه‌وه‌م لێ نه‌شسته‌بوو که‌ ئه‌مه‌ به‌که‌م جارمه‌ و به‌که‌م تاقیکردنه‌وه‌شمه‌ هاویشه‌ی په‌شانه‌گی بکه‌م، به‌لام ئه‌وه‌ی ده‌زگای ناراس په‌ی هه‌لستا په‌شانه‌گی نه‌بوو، به‌لکو خوێ په‌شاندانیه‌کی نمونه‌یه‌ی بوو هه‌ر له‌ رۆژی نیوه‌ حه‌شریک ده‌چوو، که‌ باوه‌ر ناکه‌م هه‌یچ په‌شانه‌گیه‌ک ئه‌مه‌ی به‌خۆه‌ بیه‌یه‌یت...

ئه‌م په‌شانه‌گیه‌ دلی به‌وه‌ی خوێم کردم که‌ هه‌موو تابلۆکان به‌کوردی بوون، ده‌توانین به‌لێین (کورداندنی خوێنووسی)! به‌گۆته‌ی میوانه‌کانی په‌شانه‌گیه‌ ئه‌مه‌ به‌که‌م په‌شانه‌گی خوێنووسییه‌ به‌ کوردی ده‌بینه‌ری، هه‌ر ئه‌وه‌ش بوو هۆی ئه‌وه‌ی ده‌ستخوژی له‌ کاره‌کانم بکه‌ن و هانی ئه‌وه‌شم بده‌ن که‌ به‌رده‌وام بم له‌سه‌ر ئه‌م رێچه‌یه‌.

خوا یار بچ له پیشانگه‌ی داهاتوو، زیاتر هه‌ول دده‌یین کۆمپیسوتەر له خزمه‌تی خو‌شنوو‌سیدا بیت، چونکه له ئه‌نجامی ئه‌م پیشانگه‌یه‌دا بییر و بۆ‌چوونم بۆ زۆر شتی تر چوو که له ئاینده‌یه‌کی نزیکا به‌یه‌ک ده‌گه‌ینه‌وه...

له کۆتاییشدا ئه‌وه ده‌مینتی، ده‌ستخۆشی له یه‌که یه‌که‌ی کارمه‌ندان‌ی ده‌زگای ناراس بکه‌م، ئه‌گه‌ر ئه‌وان نه‌بوانه ئه‌م پیشانگه‌یه هه‌رگیز ئه‌م سه‌رکه‌وتنه‌ی به‌خۆیه‌وه نه‌ده‌دیت و له سه‌رووی هه‌موویانه‌وه کاک به‌دران.

خۆشنووس: محمه‌د عوسمان عه‌زیز زاده

***

پیشه‌کی پیرۆزباییه‌کی گه‌رم ناراسته‌ی ده‌زگای (ناراس) ده‌که‌م له سائوه‌گه‌ری سییه‌مینی دامه‌زراندنیدا وه ده‌ستخۆشیتان لێ ده‌که‌م بۆ ئه‌م گرینگی پیدانه دلسۆزانه و بێ وینه‌یه که به‌چینی هونه‌رمه‌ندان و ره‌وشه‌ن‌بیران دده‌ات. بێ گومان ئه‌مه خۆی له‌خۆیدا خه‌باتیکی نه‌مره بۆ به‌ره‌وپیش چوون و زیندوو‌کردنه‌وه‌ی ئاستی ره‌وشه‌ن‌بیری میلیله‌تی چه‌وساوه‌ی کورد، هه‌روه‌ها له‌ناخی دلمه‌وه سوپاسی به‌پێرتان ده‌که‌م له یارمه‌تیدان‌تان بۆ کردنه‌وه‌ی ئه‌م پیشانگه‌یه وه‌توانیتان ببن به (ئه‌لقه‌ی گه‌یاندن) له‌نێوان خه‌لک و من و من و خه‌لکه‌وه. به‌راستی ئه‌مه هانی دام که‌وا زیاتر هه‌ول بده‌م و تێ بکۆشم وه هه‌رچی له توانام دایه بیخه‌مه گه‌ر بۆ به‌ره‌وپیش بردنی هونه‌ره‌که‌م نه‌ک له‌سه‌ر ئاستی کوردستان به‌لکو له‌سه‌ر ئاستی جیهانی بۆ خزمه‌تکردنی هونه‌ری ره‌سه‌نی کوردی به‌گشتی و هونه‌ری مندالان به‌تایبه‌تی و بۆ زیاتر ناساندنی ئه‌م میلیله‌ته سته‌مدیده به‌ولاتانی جیهان تا سه‌ری کوردی بچ به‌رز بکه‌ینه‌وه... هه‌روه‌ها به‌گرینگی ده‌زانه‌م پڕ به‌دله‌وه سوپاسی ئه‌م به‌رپزانه بکه‌م که‌وا به‌م گه‌رم و گوپییه‌وه به‌م که‌ش و هه‌وا سارد و باراناوییه پیشوازییان له‌م پیشانگه‌یه کرد خۆیان و منداله‌ چاو گه‌شه‌کانیان، به‌راستی ئه‌مه وای له من کرد شه‌رمه‌زاری دلسۆزییان بيم و نه‌توانم هیچ ته‌عبیرێک بدۆزمه‌وه که پڕ به‌پیتستی هه‌ستم بیت به‌رامبه‌ریان...، به‌لام ده‌توانم بلێم ئه‌مه خۆی له خۆدا فاکته‌ریکی گرینگه بۆ دروستبوونی هه‌نگاوێکی پڕ له واتا راست و به‌رز و جوانه‌کانی ژبان بۆ خزمه‌تکردن و به‌ره‌و پیتش بردنی پیره‌وه‌ی هونه‌ری ره‌سه‌نی کوردی به‌ره‌و ئاستیکی به‌رز که‌وا بتوانی شان به‌شانی هونه‌ری ولاتانی جیهان بوه‌ستیت.

نیگارکیش: ناربان عه‌بدوخلایق سه‌رسام

***

بێگومان ئه‌گه‌ر پالپشتی دلسۆزان نه‌بوايه، پرۆژه‌ی په‌پوله بۆ مندالانی کورد که بریتیه‌یه له کۆمه‌لیک کتیب و چیرۆک هه‌رگیز به‌و شتیه‌یه ئاماده نه‌ده‌بوو. بۆیه لێره‌دا زۆر سوپاس و ریزی تایبه‌تیم ناراسته‌ی برای به‌رپزیم کاک شه‌وه‌کت شیخ یه‌زدین ده‌که‌م که به‌رپزبان نه‌ک هه‌ر پشتگیری ماددی کردم به‌لکو زۆر پالپشتیم بوو و هانی دام که په‌له بکه‌م له ئاماده‌کردنی به‌ره‌مه‌کان.

هه‌روه‌ها به‌رپرسی ده‌زگای ناراس، کاک به‌دران ئه‌حمه‌د حه‌بیب که هه‌رگیز درێغی نه‌کردوه به‌لکو هه‌ر به‌ره‌مه‌تیک که ئاماده بووه ده‌سته‌به‌جێ و به‌په‌له چاپی کردوون و داوای به‌ره‌مه‌ی تازه‌یان کردوه. بۆ ئه‌م به‌لگه‌یه‌ش ده‌زگای ناراس هه‌لسا به پیشانگه‌یه‌کی تایبه‌ت به‌کتیه‌کان و وینه ده‌ستکردنه‌کان که بچ ئاماده‌بوونی خۆم تابلۆکانی منیان له‌م پیشانگه‌یه پیتشکه‌ش کردبوو.

زۆر سوپاسیان ده‌که‌م بۆ ئه‌و پیشانگه‌یه و هه‌روه‌ها زۆر سوپاسی گشت به‌رپزبان ده‌که‌م ئه‌وانه‌ی ده‌وری ئیمه‌یان ستایش کردوه، بچ گومان هاندانی ئه‌و به‌رپزانه و ده‌ستخۆشیان بۆ ئیمه زۆره که بتوانین به‌رده‌وام بین له‌سه‌ر پرۆژه‌که و زۆر به‌ره‌مه‌ی تر که خزمه‌ت به‌ مندالانی کورد بکات.

یوسف عه‌بدولقادر

***

پیرۆزبایی و ده‌ستخۆشانه له ده‌زگای ناراس و هه‌موو کارمه‌ندان‌ی ده‌که‌م به‌تایبه‌تی به‌رپز به‌دران ئه‌حمه‌د حه‌بیب که هاندهرێک بوو بۆ کردنه‌وه‌ی ئه‌م پیشانگه‌یه و سوپاسیکی بچ پایان بۆ سه‌ره‌کایه‌تی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران که له ۵۰٪ له‌ نرخێ کتیه‌کانی داشکاند و قه‌ره‌بووی داشکاندنه‌که‌ی دایه‌وه وه‌ک یارمه‌تیه‌ک بۆ خۆینه‌ران و قوتابیان که ئه‌مه‌ش به‌لگه‌یه‌که که حکومه‌تی هه‌رتیمی کوردستان زیاتر باه‌خ به‌چینی خۆینه‌ران و ره‌وشه‌ن‌بیران دده‌ات. ئه‌م ده‌زگایه تاكو ئیستا نزیکه‌ی (۱۲۰) کتیبی جو‌راوجۆری به‌سوودی پیتشکه‌ش کردوه که هه‌موو خۆینه‌ران‌ی له‌ شاره‌کانی کوردستان له‌خۆدا کۆیکاته‌وه به‌تایبه‌تی خۆینه‌ران‌ی کوردستانی ئێران که زۆر داوای چاپکراوه‌کانی ده‌زگای ناراس ده‌کهن و به‌دوایدا ده‌گه‌رێن. جارێکی تر ده‌ستخۆشانه له هه‌موو کارمه‌ندان‌ی ده‌زگای ناراس ده‌که‌م و هیوادارم هه‌موو سال پیشانگه‌ی نوی بکریته‌وه.

هندرین عه‌بدولقادر- کتیبخانه‌ی برایه‌تی

***

په‌یقنیک له داوینی ئهم نامیلکه‌یه‌دا

به‌دران ئه‌حمه‌د جه‌یب

ده‌زگای ناراس له مێژووی ۱۹۹۸/۱۱/۲۸ به‌رێنۆینی و سه‌ره‌رشتیی به‌رێز نیچیرفان بارزانی سه‌رۆکی حکومه‌تی هه‌رێمی کوردستان دامه‌زراوه. نامانجی سه‌ره‌کیی ده‌زگاکه بریتی بووه له بلاوکردنه‌وه‌ی بیر و رۆشنییری کوردایه‌تی و زیندووکردنه‌وه‌ی که‌له‌پووری ره‌سه‌نی کورده‌واری و خزمه‌تکردن به‌زمان و نووسینه‌وه‌ی مێژووی کۆن و نوێی کوردستان و گه‌لی کورد. ئهمه‌ش به‌شیکه له به‌رنامه‌ی کابینه‌ی چواره‌می حکومه‌تی هه‌رێمی کوردستان و به‌رێز سه‌رۆکی حکومه‌ت له بواری گه‌لی رۆشنییری و هونه‌ریدا.

له ماوه‌ی سێ ساڵ و نیوی رابردوودا ده‌زگاکه‌مان چه‌ندان به‌ره‌می شاکاری بلاوکردووه‌ته‌وه. چه‌ندان ده‌ستتووسی کۆنی له فه‌وتان رزگارکردووه و پێشکێشی کتێبخانه‌ی کوردیی کردووه. ئه‌مانه وێرای چه‌ندان چالاکیی هونه‌ری و رۆشنییری و یادکردنه‌وه و پێشسپرکیی ئه‌ده‌بی. هه‌موو ئه‌مانه‌ش ته‌کانیکی تریان داوه به‌ بزاقی رۆشنییری و هونه‌ری و ئه‌ده‌بی و زانستی له کوردستاندا.

ده‌زگای ناراس توانیوه‌تی وه‌ک ده‌زگایه‌کی ره‌سه‌ن و خاوه‌ن په‌یامیکی به‌رپرسیارانه خۆی به‌خه‌لک بناسینی. نووسه‌ر و رۆشنییری کوردستان له ده‌روه و ناوه‌وه رووی تی ده‌که‌ن بۆ بلاوکردنه‌وه‌ی به‌ره‌مه‌کانیان. ئیسته‌ زیاتر له ۳۰۰ ده‌ستتووس له ده‌زگاکه‌مان نۆزهبان گرتوه بۆ چاپ.

خوێنه‌رانیش به‌گه‌رمی پێشوازییان له به‌ره‌مه‌کانی ده‌زگای ناراس کردووه و ده‌توانین بڵێین که‌وا فرۆشی به‌ره‌مه‌کانی ئیمه له پێشه‌وه‌ی هه‌موو ده‌زگایه‌کی کوردی بووه. زۆر به‌ره‌می ده‌زگاکه‌مان زیاتر له شه‌ش هه‌زار دانه‌ی لێ فرۆشراوه‌ته‌وه. بۆ نمونه: بۆ کوردستانی هه‌ژار موکریانی، بارزانی له مه‌هاباده‌وه بۆ ناراس له وه‌رگێرانی شه‌وه‌کت شیخ یه‌زدین. هه‌روه‌ها فه‌ره‌ه‌نگی کوردستانی گیو موکریانی و شاره‌زووری د. شه‌فیق قه‌زاز و چه‌ندان به‌ره‌می شاکاری وه‌ک دیوانی پیره‌مێرد. وێرای چاپکردنی دوازه به‌ره‌می کۆن و تازه‌ی مێژوونووس و وه‌رگێری ناسراو جه‌رجیس فه‌تحو‌للا و هتد...

له به‌شه‌کانی تری کوردستانیش خوێنه‌رانی کورد به‌پیری چاپکراوه‌کانی ده‌زگاکه‌مانه‌وه دین و رۆژانه نامه و په‌یامی سوپاس و ده‌ستخۆشانه‌مان بۆ دیت. هه‌ر له پێناوی خزمه‌تکردنی کوردی هه‌نده‌ران ده‌زگاکه‌مان زۆری به‌ره‌مه‌کانی خۆی خستووه‌ته‌ سه‌ر تۆری ئینته‌رنێت. ئه‌مه‌ش یه‌که‌مه‌جاره که‌ ده‌زگایه‌کی چاپ و

بلاوکردنه‌وه‌ی کتێبی کوردی ده‌ستپێش‌خه‌ریبه‌کی وا ئه‌نجام بدات. له‌به‌رئه‌وه‌ی ده‌زگاکه‌مان ده‌زگایه‌کی خزمه‌تگوزاری رۆشنییرییه و هیج بنه‌وییه‌کی بارزگانیمان ره‌چاونه‌کردووه، به‌ره‌مه‌کانمان به‌نرخیکی هه‌رزان و به‌دانه‌ی زۆر ده‌گه‌ینین به‌خوێنه‌رانی کورد. جگه له‌مه‌ چه‌ندان که‌سایه‌تی و کتێبخانه‌ی ده‌روه و بنکه و نوێنه‌رایه‌تییه‌کانی پارتی و حکومه‌تی هه‌رێمی کوردستان له ده‌روه‌وه به‌ره‌مه‌کانی ده‌زگاکه‌مانیان به‌پۆسته بۆ ده‌چیت.

ناراس هه‌ولتی داوه بایه‌خیکی ته‌واو به‌لایه‌نی زمان بدات و له به‌ره‌مه‌کانی خۆیدا سه‌لامه‌تی زمانی کوردی بپارێزی. زمان بۆ کورد بنجینه‌ی نه‌ته‌وایه‌تییه. هه‌رچه‌نده که له دوا‌ی راپه‌ینی به‌هاری ۱۹۹۱ هه‌ لێشاوێکی چاپه‌مه‌نی و راگه‌یاندن له کوردستان ده‌ستی پێ کردووه که ئه‌مه بووه‌ته‌ هۆی په‌ره‌سەندنی زمانی کوردی به‌لام وه‌ک سه‌رنج ده‌دری زۆر دیاردی ناله‌باریش به‌گه‌ل ئه‌م په‌ره‌سەندنه‌ که‌وتووه. ئیمه له چاپکراوه‌کانی خۆماندا ویستوو‌مانه به‌گۆیه‌ی ده‌سه‌لات به‌سه‌ر ئه‌م پرسه‌دا زāl بیه‌ن. هه‌روه‌ها گه‌روگرتی رێنوس که یه‌کێکه له گه‌روگرتنه‌کانی نووسینی کوردی، به‌پێی توانا و پێراگه‌یشتنی خۆمان هه‌ولمان داوه رێنوسیکی یه‌کگرتوو به‌کاربه‌یتن. لێره‌دا زۆرجار سووربوونی هه‌ندیک له‌نوسه‌ران له‌سه‌ر رێنوسیکی جیا‌وا‌ز بووه به‌ته‌گه‌ره له رێگه‌ی کارکردمان.

هه‌روه‌ها ده‌زگاکه‌مان بایه‌خی داوه به‌رۆشنییری مندالان. له‌م باره‌یه‌وه هه‌تا ئه‌م‌رۆ دوازه به‌ره‌می مندالانمان بلاوکردووه‌ته‌وه. ئه‌م به‌ره‌مه‌ ره‌نگینه‌ی مندالان بوون به‌مایه‌ی به‌پیره‌وه‌هاتن و شاگه‌شه‌که‌بوونی مندالانی کوردستان که ئه‌مه به‌خته‌وه‌ریی ئیمه له‌کارکردن زۆر زیادکرد و هانی دا‌ین پرۆژه‌یه‌کی تابه‌ت بۆ مندالانی کوردستان ده‌ست پێ بکه‌ین. له داها‌توودا ره‌نگ و رووی پرۆژه‌که‌مان زیاتر ده‌که‌وێته‌روو.

بۆ ئه‌وه‌ی راده‌ی سه‌رکه‌وتنمان له کاره‌کانمان بکه‌وێته‌ روو و، هه‌له و که‌موکرتییه‌کانیشمان زیاتر بیه‌ین، له ساله‌گه‌ری دووه‌می راگه‌یاندنی کابینه‌ی چواره‌م و له به‌ره‌ودواهاتنی سالی ۲۰۰۱ دا پێشانه‌که‌یه‌کی فره‌مانمان بۆ ماوه‌ی پێنج رۆژ له ۲۰۰۱/۱۲/۲۶ به‌دواوه کرده‌وه. پێشانه‌که‌ جگه له خسته‌ن‌رووی ۱۱۲ ناوێشانی به‌ره‌مه‌کانی ده‌زگاکه‌مان، ئه‌م لایه‌نانه‌شی گرتیوه‌ خۆ:

۱- به‌رچاوخستنی نێزیکه‌ی ۱۵۰ ناوێشانی کتێبی ده‌زگاکانی تری چاپ و بلاوکردنه‌وه له هه‌ولێر و ده‌وک و سلێمانی (ئهمه به‌هاوکاری کتێبخانه‌ی برابیه‌تی له هه‌ولێر).

۲- پيشانگه يه كې هونهری خوښووسى بؤ هونهرمه ندى ناسراو محمه د زاده كه يه كه مين جاريوو ئم هونهره بؤ نووسين و پيشاندانى وته و ناخواتنه كانى بارزانى نهر و شيعرى كوردى به كارييت. ئمه ش يه كه مين پيشانگه ي هونهرمه ند زاده بوو.

۳- پيشانگه يه كې هونهرى شپوه كارى بؤ هونهرمه ند ناربان عه بدو لخالق سهرسام كه يه كه مين پيشانگه ي ئم هونهرمه ند بوو.

۴- پيشانگه يه ك بؤ وپنه ي مندالان له لايهن هردوو هونهرمه ند يوسف عه بدو لقادر و ناربان سهرسام.

له ماوه ي پينج روژى پيشانگه كده به هه زاران كه س له سياسه توانان و نووسهران و روښنيران و كه سايه تى و قوتابى و لاوان روويان تى كرد. به ناخواتنى زور له بهر پيزان پيشانگه كه له خوپيشاندانگه ي روښنيرى ده چوو. له پيشانگه كده زياتر له ۳۰ هه زار دانه كتيب فروشرانه وه كه كو گشتى نرخه كانيان گه يشته ۵۶۰ هه زار دينار. بهر پيز وه زيرى كاروبارى ئه نجوومه نى وه زيران ريژه ي له سه دا به نجاي وه ك داشكاندن بؤ فروشتنى كتيبه كان راگه ياند. بهم جوړه نيوى پاتى دياريكراوى سهره وه له لايهن سهرؤكا يه تيبى حكومه ته وه وهك هاوكارى بؤ خوښه ران پيشكيش كرا.

ئوه دى كه سايه ي خوښحالى بوو، ئوه بوو له روژى دووه موه به هه زاران مندال و نافرته روويان له پيشانگه كه كرد. هه نديك ماموستاى سهره تايى و ناوه ندى ژماره يه كې زور له قوتابيه كانيان له گه ل خو ياندا هينا بوو. ئمه يه كه مين جاريوو له هه ولير بزوتنه وه و ئاهه نكيكى روښنيرى و هونهرى و روويدات.

ئم روو تى كردنه گهرمه ي جه ماوه له ئه دهب و روښنيرى و هونهر بوو به سايه ي كامه رانييه كې زور بؤ كارمندانى ده زگاي ناراس. زوربه ي ئه و تيبينى و ناخواتنه ي ليره له م ناميلكه يه دا بلا و كراونه ته وه برتتين له ياداشته كانى روژانى پيشانگه كه.

دوا به دواى ئمه ش ده زگه مان پيشانگه يه كې ترى له به هارى ۲۰۰۲ له شارى دهوكدا كرده وه. ئمه ش وهك پيشانگه كه ي هه ولير دهنگدانه وه و به پيره وه هاتنيتكى گهره ي له ناو جه ماوه رى خوښه وارانى شارى دهوكدا هه بوو. وپراى ئه مانه، ناراس له سالى ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲ له چندان پيشانگه ي تر له هه ولير و سليمانيدا به شدارى كرده وه.

خزمه تكردن به ولات و ميللت به خسته وه ريبه كې گه وره به مرؤف دبه خشى و، واتايه كې گه وره ددا به ژيان. ئه مانه وا دهكهن هه ست به ماندو بوون نه كه يت، يان هه نديك جار هه ستى سهره و تن و ده سخوشانه ي دلسؤزىك ماندو بوونه كانت پين

له بير دهبه نه وه.

وه نه بى له ده زگاي ناراسدا كار كردمان له سالانى رابردودا بى گيروگرفت و سهر ئيشه بوو بى. زور جار گيروگرفتى چاپخانه ناره حه تى كرده و بى. يان تنگ پين هه لچينى نووسهران و، پاله په ستؤيان بؤ ئه وه ي بهر هه مه كانيان زوو بلا و بيبسته وه و، نوره بريسان بؤ بكرتت بوونه ته مايه ي نيگه رانييمان. هه نديك جار يش به داخه وه كه سانتيك به هؤى چاوه لنه هاتن ويستوويانه به رد بخه نه سهر ريگه ي ئم كاروانه و بيوه ستين. به لام خوښه ختانه پشتيو انبييه كانمان به هيز تر بوونه له پيلانه كان و تا ئيستته به رده و امين له م خزمه ته. سوور بوونيشمان هؤه كې ترى به رده وام بوونه.

جار به جاريك هه نديك له دلسؤز و دلپاكانى كه ناله كانى راگه ياندن بهر هه مه كانى ناراس ده خه نه روو، ئه گينا به شپوه يه كې گشتى له راگه ياندن گه مارؤ خراوه ته سهر كار و چالاكويه كانى ناراس. ئمه ش كاريكى ناله بارى كرده وه ته سهر گه ياندنى يه كتيك له لايهنه گه شه كانى بزوتنه وه ي روښنيرى كوردى له سايه ي ئه زمونى خو به رپوه بردنى گه لى كوردستان به تاييه تى له سايه ي كابينه ي چواره مدا.

ئوه دى كه زياتر دلخوشمان دهكات له م ده زگايه دا، ريتونى و چاوديرى به رده و امى سهرؤك مسعود بارزانى به. نامه كانى سهره تاي ئم ناميلكه يه به شتيكن له پشتيو انبي به رپيزان بؤ ئيمه. هه ووه ها سهر په رشتى ته واوى به رپيز نيچيرقان بارزانى سهرؤكى حكومه تى هه ريمى كوردستان و هاوكارى كردنى به رده و امى بؤ سهره و تنى ده زگه و دا ببنكردى پيداويستيه كانى كار كردن بوونه ته دهسته به رى به رده و ام بوون و بهر وه پيش چون. سوپاسى بى راده يان ده كه مين و هيوادارين كه روښنيرى و هونهر و كولتورى كوردى له ژير سايه ي ئه واندا هه ر گه ش و گه شاره بيت.

نا بى پشتيو انبي به رده و امى به رپيز شه و كه ت شپخ يه زدين وه زيرى كاروبارى ئه نجوومه نى وه زيران و خاوه ن ئيمتيازى ده زگه له بير بكه ين، سوپاسيان ده كه مين و هيواي سهره و تنيان بؤ ده خوازين.

ئيتتر خه ونه ديرينه كه ي كورده كه هاتووه ته دى و له سهر ناخى ولاتى خويدا به ردى بناخه ي پاشه روژيكي رووناك داده مه زرينى، بايه خ به زيندو و كرده وه ي كه له پوور و بلا و كرده وه ي روښنيرى و خوښه وارى ددات.

***